

ARNAVUTLUK
CUMHURBAŞKANI'NA
FAHRİ DOKTORA

02

YUNAN EYSİZLERİN
YAŞAM MÜCADELESİ
YUNAN ERKEKLERİ
EŞLERİNİ VE
ÇOCUKLARINI
TERKEDİYOR

Thomas Bormann

04

İFLAS EDEN BATI
MEDENİYETİ Mİ?
SORUMLU KAPİTALİZM
MÜMKÜN MÜ?

BBC ve DW Radyosu

06

İSLAM
CUMHURİYETİ'NİN
SORUNLARI ÇOK
İRAN'IN UYUŞTURUCU
SORUNU

Reinhard Baumgarten

08

KÜRESEL ORDU VE
STK'LAR
EMPERYALİZM
KANLI CANLI VE İYİ
DURUMDA

Tony Cartalucci

20

AYDIN

TÜRKİYE MUCİZESİ

Khalid Adnane

Türkiye Cumhuriyeti Başbakan'ı Recep Tayyip Erdoğan iktidara gelişinden bu yana tüm enerjisiyle Avrupa Birliği üyeliği için çaba gösteriyor ve buna inancını sürdürüyor ancak bunun sebepleri 2003 yılındakilerle aynı değil.

Yükselişte olan güçlerden bahsedildiğinde, akla genellikle BRICS olarak isimlendirilen gruptaki ülkeler geliyor: Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika. Bu listeye yeni bir isim daha eklenebilir: Türkiye'den söz ediyoruz. Gerçekten bu ülke, turistik çekiciliğiyle olduğu kadar tamamen ekonomik hünerleri ve başarılarıyla gitgide manşetlerde daha fazla yer alıyor.

Hemen hemen on yıllık bir sürede Türkiye'nin, çok sıradan ve rekabet gücü az olan bir ekonomiden, yükselişte olan bir güce doğru, dünyanın 15'inci ligine geçtiğini söylemek gerekir. Kanada'nın hemen arkasında ve Güney Afrika, Norveç, Hollanda gibi ülkelerin önünde yer alıyor. Bu olağanüstü sıçrayış Türkiye'ye, Malezya veya Endonezya gibi Asyalı kaplanlara benzetilerek "ekonomik kaplan" unvanını kazandırdı. Öyle ki ünlü İngiliz dergisi The Economist 2010'daki bir sayısında Türkiye'yi "Avrupa'nın Çin'i" olarak adlandırdı.

Zor Geçen Yıllar ve Kararlı Reformlar

Bununla birlikte, yeni binyıla girerken böylece bir senaryoyu öngörmek uzaktı. 2000-2001'de Uluslararası Para Fonu IMF'nin zaten koruyuculuğunda olan ülke, derin bir ekonomik ve mali krize girdi. Bankacılık sistemi iflasın eşiğindeydi, enflasyon ve faiz oranları neredeyse yüzde 60'lara fırladı, Türk lirası değerinin üçte birinden fazla değer kaybetti ve GSYİH ise yüzde 6'dan fazla düşüş gösterdi. IMF, Türkiye'nin ekonomik yeniden yapılanma programını sürdürmesi, hatta güçlendirmesi şartıyla toplamda yaklaşık 11 milyar dolarlık bir dilim ayırarak, bu krizde Türkiye'yi desteklemek amacıyla yeniden müdahale etmek zorunda kaldı.

İki kilit aktör, bu reform programını yönetecekti. Birincisi dönemin Maliye Bakanı Kemal Derviş. Türk bankalarında yeniden sermaye artışını sağlamayı, enflasyon sarmalını durdurmayı, Türk Telekom gibi bazı kamu şirketlerini özelleştirmeyi, kamu işleyişini modernleştirmeyi ve ihracatı yeniden canlandırmayı hedefleyen geniş bir önlemler planı başlattı. İkinci aktör ise Adalet ve Kalkınma Partisi AKP'nin lideri Başbakan Recep Tayyip Erdoğan. Dinî yönelimleri nedeniyle (AKP ılımlı İslamcı bir partidir) partisinin 2003'te iktidara gelişi bazı endişelere neden oldu. Ancak Erdoğan, laikliğe bağlılığını ve devlet ile dinin ayrı tutulduğunu haykırarak, özellikle Avrupalı gözlemcileri teskin etmekte gecikmedi. Hatta felsefî anlamda Recep Tayyip Erdoğan, partisini Avrupalı Hristiyan-demokrat partilerle karşılaştırmaktan çekinmiyor. Kemal Derviş tarafından başlatılan reformları sürdürmenin ötesinde, özellikle de Türkiye'nin ekonomik gelişmesine hız kazandıracak olan Avrupa Birliği'ne (AB) muhtemel üyelik için Başbakan Erdoğan, Türkiye'nin ekonomik kalkınmasını ana hedef hâline getirdi. Nihayetinde ülkesine kazandıracığı en önemli unsur, yıllardır önemli oranda eksik olan siyasi ve ekonomik istikrardır.

2003 yılından bu yana, başta otomotiv üretimi (Wolksvagen, Fiat, Hyundai, Renault vs) ol-

Erdoğan, geçen seçim kampanyasında Avrupa medyasına, Avrupa'nın Türkiye'ye ihtiyacının, Türkiye'nin Avrupa'ya ihtiyacından daha fazla olduğunu hatırlattı. Hesap ortada: Yeni Türk "ekonomi kaplanı" gücünü gösterdi.

mak üzere pek çok üretim sektöründe Türkiye'ye çok sayıda yabancı şirket yerleşti. Ülkeye yabancı sermaye geri dönmeye başladı, bu da yatırımcıların Türkiye piyasasına (yaklaşık 80 milyonluk nüfusuyla göz ardı edilemeyecek bir piyasa) olan hayranlığının, istahının ve güveninin yeniden kazanıldığının kanıtı oldu. İşsizlik oldukça geriledi ve enflasyon yüzde 10'un altına düştü. Gayrisafi yurtiçi hasıla için ise kaydedilen etkileyici büyüme oranları şöyle: 2010 yılında yüzde 8.9, 2011 yılında yüzde 7 ve 2012 yılı için hedeflenen yüzde 3.5 (AB'nin ise, yüzde 2, 1.6 ve 0.6). Bu sırada, kişi başına düşen gelir neredeyse ikiye katlanarak 2003 yılında 8 bin 789 dolardan 2010 yılında 15 bin 320'ye ulaştı. Son olarak hükümetin borç düzeyi, gayrisafi yurtiçi hasılanın yüzde 47'sini oluşturdu ki bu da neredeyse herhangi bir Avrupa ülkesinin isteyeceği bir düzey. (Veriler, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü, IMF ve EUROSTAT verileridir.)

Bununla beraber bu ilerlemeye rağmen, Türkiye'nin önünde aşılması gereken daha pek çok basamak var. Türkiye, eğer Brezilya gibi yükselen güçlerin ulaştığı ekonomik olgunluğa erişmek istiyorsa, çözmesi gereken önemli sorunlarla mücadele etmesi gerekiyor. Sonuç olarak bu güzel tabloda pek çok olumsuz nokta da var: Enflasyon kâbusu, Türk lirasının değerindeki istikrarsızlık, cari işlemler (GSYİH'nin yüzde 10'u) ve ticari dengedeki kronik dengesizlik ve son olarak dış sermayeye olan bağımlılık. Ancak bunların bir önemi yok, tüm bu olumsuz koşullar, ülkelerinin kat ettiği sıra dışı ilerlemenin tadını çıkarmakta olan Türk halkını ve yöneticileri rahatsız etmiş gibi görünmüyor. Bu ilerlemeyi, kuşkusuz yıllardan beri üyelik isteklerine tereddütle yaklaşan AB'den almış oldukları intikam gibi görüyorlar.

AB'ye Üyelik Hâlâ Geçerli mi?

Türklerin bu üyelik konusunda, özellikle de yakın komşusu Yunanistan'da, İspanya'da, Portekiz'de ve Avrupa'nın tamamında yayılmakta olan üzücü durumu gördükten sonra, kendilerine sormaları gereken ciddi sorular var. Bu anlamda, yapılan son kamuoyu yoklamalarında, Avrupa'ya üyelik konusunda verilen destekte belirgin bir gerilemenin gözlemlenmesi şaşırtıcı değil: 2004 yılındaki araştırmalarda, AB üyeliği yüzde 75'lik bir oranda desteklenirken şu anda destek verenler Türklerin yarısından az. Bu tasarının bir gün gerçekleşeceğini düşünenler ise yüzde 30 oranında.

Başbakan Erdoğan'a gelirse iktidara gelişinden bu yana tüm enerjisiyle bu üyelik için çaba gösteriyor ve buna inancını sürdürüyor ancak bunun sebepleri 2003 yılındakilerle aynı değil. Erdoğan, geçen haziran ayındaki seçim kampanyası sırasında duymak isteyen herkese, özellikle de Avrupa medyasına, Avrupa'nın Türkiye'ye ihtiyacının, Türkiye'nin Avrupa'ya ihtiyacından daha fazla olduğunu hatırlatmak için hiçbir fırsatı kaçırmadı.

Hesap ortada: Yeni Türk "ekonomi kaplanı" gücünü gösterdi.

(Cyberpresse - 13 Şubat 2012)

ARNAVUTLUK CUMHURBAŞKANI'NA FAHRİ DOKTORA

İstanbul Aydın Üniversitesi ve Avrasya Üniversiteler Birliği(EURAS) işbirliği ile Avrasya coğrafyasından liderlerin konuşmacı olarak davet edildiği Liderler Konferansı'nın 2.si Arnavutluk Cumhurbaşkanı Prof. Dr. Bamir Topi ve Avrupa Birliği Bakanı ve Baş Müzakereci Egemen Bağış'ın katılımı ile İstanbul Aydın Üniversitesi'nde gerçekleşti.

Hazırlanan üç günlük bir programla İstanbul Aydın Üniversitesi'nin konuğu olan Arnavutluk Cumhurbaşkanı Prof. Dr. Bamir Topi'ye, İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Dr. Mustafa Aydın ve İAÜ Rektörü Prof. Dr. Yedigâr İzmirli tarafından Fahri Doktora unvanı verildi. "Arnavutluğun Dönüşümü, Son 20 yılda Balkanlardaki Uluslararası Gelişmeler" konu-

lu Liderler Konferansında konuşmacılar, "Türkiye ve Arnavutluk'un, gücünü ortak tarih, kültür, beşeri bağlar ve değerlerden alan çok yakın ilişkilere sahip iki ülke olduğu, bölgenin geleceğine yönelik olarak müşterek vizyon ve hedefleri paylaşarak birçok alanda ortak çalışmalara imza atıldığı belirtti. NATO çerçevesinde örnek müttefiklik ilişkiler sergileyen Türkiye ve Arnavutluk'un, eğitim alanında da birçok işbirliğine imza attığı dile getirildi.

Arnavutluk'ta iki Türk üniversitesi ve çok sayıda Türk Okulu bulunduğundan iki ülke ve halkları arasındaki dostluk ve kardeşliğin yeni nesillere aktarılması gerektiği vurgulandı.

İshakoğlu Musiki Derneği Korosu'nun Rumeli Türküleri'nin seslendirdiği dinleti ile baş-

layan konferansın, açılış konuşmasını gerçekleştiren İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yedigâr İZMİRLİ, "iki dost ülke olarak, Arnavutluk ile ortak bir kültürü, aynı değerleri, ortak geçmiş bir paylaştık ve Avrupa içinde ortak geleceği paylaşacağız.

Arnavutluk Cumhuriyeti karşılıklı anlayış ve dostluk ile Balkan coğrafyasında barış ve istikrarın gelişmesinde önemli rol oynamaktadır. Türkiye'de akrabalarının bir kısmı halen balkanlarda yaşayan Arnavut vatandaşlarımız bulunmaktadır. Bu vatandaşlarımız ilişkilerin devamını ve gelişmesini sağlamaktadır. İki ülke arasındaki eğitim ve kültürel işbirliği üst düzeydir. İstanbul Aydın Üniversitesi olarak Balkan ülkelerinden gelen birçok gence eğitim imkânı sun-

maktayız. Arnavutluk üniversiteleri ile işbirliğinin gelişmesinde çalışmalarımız hızla devam etmektedir" dedi.

Toplumsal ve siyasi ilişkilerin yanı sıra güçlü ekonomik ilişkilerinde bulunduğu Arnavutluk ve Türkiye arasındaki ticaret hacmi 350 milyon dolar düzeyindedir. Arnavutluk'ta bankacılık, telekomünikasyon, demircilik, madencilik, sağlık ve eğitim alanlarında yüze yakın Türk firmasının toplam 1.500.000 dolara yakın yatırımının devamını etmesi, ekonomik alanda ortak ilişkilerin devamı sağlamaktadır. Türkiye ve Arnavutluk Balkanlar'daki barışı güçlendirmek, kültürel ve turizm alanlarındaki ilişkilerin gelişmesini sürdürmek için işbirliği içerisinde çalışmaya devam etmektedir.

İki Büyük İnsana Fahri Doktora 'Gururluyuz'

AB Bakanı ve Baş Müzakereci Egemen Bağış'tan Arnavutluk'a Olumlu Mesaj

"Arnavutluğun Dönüşümü, Son 20 yılda Balkanlardaki Uluslararası Gelişmeler" konulu Liderler Konferansına konuşmacı olarak katılan AB Bakanı ve Baş Müzakereci Egemen Bağış konuşmasında "İstanbul Aydın Üniversitesi'nde olmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Sözlerime Yaşasın Türkiye-Arnavutluk dostluğu! Diyerek başlamak istiyorum. Bugün üniversite tarafından verilecek fahri doktora Türk-Arnavutluk dostluğunun bir nişanesidir. Türkler ve Arnavutlar asırlardır dayanışma içindedirler. Sayın Başbakanımızın talimatı ile AB müzakerelerinde Türkiye kadar Arnavut, Hırvatistan, Bosna Hersek, Karadağ'ın da haklılığını savunuyorum. İngilizler ve Fransızlar aynı coğrafyada barış içinde yaşıyorlarsa Balkanların da tamamının AB üyeliğini önemsiyoruz. Kıtasal barış projesi, küresel barış projesi olacaktır. Arnavut ile yüreklerimiz, sevincimiz bir. Mehmet Akif Ersoy Arnavut'tur." dedi.

Arnavutluk Öğrencilerine Burs İmkânı

Arnavutluk Öğrencilerine Burs İmkânı İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Dr. Mustafa Aydın, "Arnavutluk'ta bulunan iki üniversite ile de uluslararası işbirliği anlaşmalarımız bulunmaktadır. Eğitimin her alanında ortak çalışmalar yürütmeye devam edeceğiz" dedi. Eğitim alanında dünya üniversitesiyle çalışmalarına devam eden İAÜ'de üç yüzün üzerinde uluslararası öğrenci eğitim öğretim hayatına devam etmektedir. Bu yıl itibarıyla Arnavutluk Cumhurbaşkanı Sayın Prof. Dr. Bamir Topi tarafından belirlenen on Arnavutluk vatandaşı öğrenciye üniversite tarafından burs verilecektir.

İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Dr. Mustafa Aydın'da konuşmasında "Arnavutluk ile Türkiye arasında tarihi ve kültürel değerlerin bulunduğunu, bu değerlerinde ancak eğitimli yeni bir nesil ile devam edebileceğini belirtti. Aydın, "Biz Arnavutluk ile et ve kemik, tırnak ve el gibi bütünleşmiş bir toplumuz. Balkanlarda en çok ilişkide bulunduğumuz ülkelerin başında Arnavutluk gelir ve Cumhurbaşkanımızın akademisyen olması çok önemlidir.

Kendileri yapmış olduğumuz davate katılarak bizleri onurlandırdı. İstanbul Aydın Üniversitesi'nde öğretim üyeliği görevini kabul ettiler. Cumhurbaşkan-

nımız tecrübelerini bizlerle ve öğrencilerimizle paylaşacaktır. Arnavutluk ile ilişkilerimizin kökleri 14. ve 15. Yüzyıla dayanmaktadır. Osmanlı'da 30 üzerinde Arnavut sadrazam olarak görev yapmıştır. Bunların başında Köprülüler gelmektedir. İlk Türkçe sözlüğümüzün yazarı Şemseddin Sami de Arnavut'tur. Namık Kemal, Fevzi Çakmak Paşa, Arnavut'tur. Soğuk Savaş sonrasında ilişkilerimiz farklı boyuta ulaşmıştır. Arnavutluk savaş sonrası Osmanlı'ya bağımsızlık ilan etmiş, Osmanlı zaten askeri ve ekonomik şartlardan dolayı oraya yönetmekte zorlandığından bağımsızlığını vermiştir. Ekonomi alanında da Balkanlardaki ekonomik ortağımız olan Arna-

vut ile ilişkilerimizi eğitim alanına da kaydırmış bulunuyoruz. İki üniversitemiz Arnavutlukta ilişkilerin geliştirilmesi yönünde çalışmalar yapmaktadır. NATO üyesi olan Arnavutluk AB üyeliği yönünde de başarılı çalışmalar içindedir. Bugün İAÜ'nün kuruluşundan bu yana, ikinci fahri doktora unvanı veriyoruz. İlkini Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, İkincisini de Arnavutluk Cumhurbaşkanı Sayın Prof. Dr. Pamir Topi'ye vermiş olmak bizi gururlandırmaktadır" dedi.

İAÜ'den İkinci Fahri Doktora

"Arnavutluğun Dönüşümü, Son 20 yılda Balkanlardaki Uluslararası Gelişmeler" konulu Liderler Konferansında Arnavutluk Cumhurbaşkanı Sayın Prof. Dr. Bamir TOPI yaptığı konuşmada "Aranızda bulunmaktan son derece memnunum ve çok heyecanlıyım. Bu modern üniversitenin davetini hemen kabul ettim. Türkiye-Arnavutluk dostluğu üzerinde konuşmak üzere burada bulunmaktayım. Geçmişte olduğu gibi gelecekte de bu dostluk olacaktır.

Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a teşekkür etmek istiyorum. Göndermiş olduğu selamlardan dolayı teşekkür ediyorum. Cumhurbaşkanlığım dönemim süresinde Türkiye'yi iki defa ziyaret ettim. Kendilerine dostluğumuzun güçlenmesine yönelik katkılardan dolayı teşekkür ediyorum, bu ilişkiler stratejik olarak önemlidir. İlk ziyareti unutmayaacağım. Cumhurbaşkanımız makamında bize kardeşlik gösterdi.

Sayın Abdullah Gül, NATO üyeliği adına bir imza attı, bu konuda kendisine min-

nettarım. Arnavutluk 20 yıl öncesine kadar dünyadan tecrit olarak yaşamaktaydı. 10 yıl önce bölgemizde savaşlar sona erdi ve savaşta bulunan ülkelerin çoğu NATO'ya üyeydi hatta birkaçı da AB üyesiydi. Bu ülkeler özellikle ekonomik gelişimin bir sembolüdürler. Biz o zaman o dönemde doğmuş nesilleriz bu değişim ve dönüşüm sürecinde yaşadık ve çok zor günler geçirdik.

Türkiye ve Türk halkı her zaman Arnavutların zor durumda sığınacağı bir ülke oldu. Bugünkü dostluğumuz sadece politik değil. Türkiye ye gelen her Arnavut kendisini ülkesinde hissetmiştir. Aynı şey Türkler için de geçerlidir. Bu açıklamalar gönülden gelmektedir. Bugün Balkanlarda etnik çatışma yoktur. Balkanlar bugün güçlü bir dönüşüm yoluna girmiştir. Özellikle 2008 yılından bu yana balkanlarda jeopolitik durum değişmiştir. O dönemden bu yana Kosova bağımsız ve özgür bir ülkedir. Çünkü Türkiye Kosova'nın bağımsızlığını sonuna kadar desteklemiştir. Bugün Arnavutluk, 28 NATO üyesinden biridir. AB'ye üye olmak için de

çalışmaktayız." dedi.

İstanbul Aydın Üniversitesi'nde eğitim gören öğrencileri, modern felsefe ile iki ülke ve diğer ülkeler arasında barışın garantisi olarak gördüğünü dile getiren Topi, "Geleceğin garantisi ilkokuldan başlayarak alınan eğitim felsefesi ile olur. Bizim dünyamızda herkes hukukçu, doktor, ekonomist olamaz. Havaalanında fiziki iş yapan kişi de ülkesine yardımcı olmaktadır. İnşaat alanında da tüm gününü harcayan kişi de çok önemlidir. Türkiye ve Arnavutluk arasındaki olumlu havanın devamını ve Türkiye'yi dost bir ülke olarak gördüğümü söylemek isterim. Tekrar size göstermiş olduğunuz samimiyetten dolayı teşekkür ediyorum" diyerek sözlerini tamamladı. Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Moda Tasarım Programı Keçe Atölyesi tarafından gerçekleştirilen "Güneş Nemrut" tan Doğan isimli defilenin ardından AB Bakanı ve Baş Müzakereci Egemen Bağış ve İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Dr. Mustafa Aydın tarafından Fahri Doktora takdim edildi.

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ UYGULAMA GAZETESİ	
AYDIN	
1 Mart - 1 Nisan 2012, Sayı 11	
İmtiyaz Sahibi :	İAÜ Mütevelli Heyet Bşk. Dr. Mustafa AYDIN
Genel Yayın Yönetmeni :	Özgül YAMAN
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü :	Av. Nigar ÇELİK
Yazı İşleri Müdürü :	Nabi SARIBAŞ
Haber Merkezi :	Erhan YÜKSEL
Dünya Haberleri :	Turquie Diplomatieque
Tasarım ve Uygulama :	İstanbul Aydın Üniversitesi Görsel Tasarım Birimi Arif İbış
Basım Yeri :	Ceren Matbaa Namık Kemal Mah. 122. Sok. No:8 Esenyurt/İSTANBUL
İletişim :	İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Yerleşkesi Beşyol Mah. İnönü Cad. No:38 Küçükçekmece/ İSTANBUL 0212 444 1 428 - 1224
Gazetede yayımlanan yazılar kurumun değil, yazarların görüşleridir	

ASKERİ VE DİNİ DENGELER TÜRKİYE VE İRAN... ÜÇÜNCÜ SAHADAKİ MÜCADELE

Thaer Abbas

Türkiye ve İran karşı karşıya gelmemek hususunda anlaşılıyor fakat Orta Asya Cumhuriyetlerinden tutun da Arap dünyasına kadar nüfuz kavgası ile ilgili pek çok dosyada ters düşüyor ve Suriye krizi, aynı anda hem ittifak kuran hem de kavga eden iki devletin ilişkilerinde farklı bir başlık olarak öne çıkıyor. Fakat son işaretler, her iki devletin de bir karar alması gerektiğini gösteriyor. Zira İran, bölge politikalarının mihenk taşı olması açısından "Suriye'nin yitip gitmesi" karşısında sessiz kalmayacaktır.

Uzun yıllar süren savaşların ve karşılaşmaların ardından 1639'dan beri istikrarlı ilişkiler içinde olan Ankara ve Tahran bir yol ayrımında. İki ülkenin sınırlarının belirlenmesi için anlaşmalar yapıldı ve her biri ötekini tanıdı... 1639'da imzalanan Zahab Anlaşması'na göre İran Şiilerin, Osmanlı ise Sünnilerindi. Böylece İran Şii devleti ile Osmanlı Sünni devletinin onların mirasçıları olan İran İslam Cumhuriyeti ile laik Türkiye Cumhuriyeti'nin bölgedeki nüfuz kavgası "inanç" kavgasına dönüştü. İlişkiler süreç içinde kavga-dostluğa ve ittifaka doğru gelişti ve onları dövüştürmeyen ama ittifak da kurmalarına izin vermeyen iki komşu hâline getiren şu anki korku dengelendi... İhtilafa "nefes aldırma" işlemi ise genelde "üçüncü bir sahada" gerçekleştirildi.

İki ülke, karşı karşıya gelmemek hususunda anlaşılıyor fakat Orta Asya cumhuriyetlerinden tutun da Arap dünyasına kadar nüfuz kavgası ile ilgili pek çok dosyada ters düşüyor ve Suriye krizi, aynı anda hem ittifak kuran hem de kavga eden iki devletin ilişkilerinde farklı bir başlık olarak öne çıkıyor. Fakat son işaretler, her iki devletin de bir karar alması gerektiğini gösteriyor. Zira İran, bölge politikalarının mihenk taşı olması açısından "Suriye'nin yitip gitmesi" karşısında sessiz kalmayacaktır. Yıllarca Batı'ya yönelen Türkiye ise meydana artık Arap dünyasına geri dönüş yapması için hazır olduğu görüşünde. Bu nedenle Türkiye, İran ile ekonomik ve ticari ilişkilerini koruyor ve barışçı nükleer çalışmalarını destekliyor fakat buna karşılık İran'ın "mezhepsel olarak" Irak ve Suriye'ye doğru uzanmasına rıza gösterir görünmüyor. İran ise Türkiye'nin NATO'nun radar sistemine ev sahipliği yapmasına gönül rahatlığıyla bakamadığı gibi Suriye'de artan rolünden de rahatsızlık duyuyor. Ayetullah Ali Hamaney'in görüşlerini yansıtan günlük Kayhan gazetesinde şu ifadeler yer verdi: "Suriye'ye karşı kurulan kompoların başarılı olmasına izin veremeyeceğiz. Suriye'yi hedef alan, İran'daki İslam devrimini hedef alır. Türkiye, İslam Cumhuriyeti'nin elinden geleni yapacağını ve Suriye hükûmetine karşı kurulan kompoları başarısız kılmak için bütün imkânlarını kullanacağını bilmeli." Batılı çevreler bunu, PKK'yı hareketle geçirmeyi hedefleyen üstü örtülü bir tehdit olarak yorumladı.

Siyaset Bilimi Profesörü yazar

Burhan Köroğlu, "Türkiye ile İran'ın sorunlarının çok olduğunu ancak ortak çıkarların da büyük olduğunu" söylüyor. Köroğlu, el Şark el Evsat'a, "İran-Türkiye yakınlaşmasını komşuluk ilişkileri, ortak çıkarlar, ticari ilişkiler, petrol ve doğal gaz kaçınılmaz kılıyor." diyor. Fakat yazar, "Nükleer dosyadaki gelişmelerin ışığında Tahran ile ilişkilerini koparması için Ankara üzerindeki uluslararası baskıların devam ettiğini" söylüyor ve buna yardım eden şeyin, İran'ın Irak ve Suriye'deki rolü olduğuna ve iki taraf arasındaki ihtilaf uçuşumunun giderek büyüdüğüne işaret ediyor. Köroğlu, "İran şu ana dek Irak ve Suriye dosyalarında geri adım atmadı, Türkiye ise sertleşiyor." diyor ve yakın gelecekte ikili ilişkilerdeki en büyük sorunun Suriye olacağını söylüyor.

Türkiye-İran ilişkileri uzmanı Muhammed Nurettin ise iki ülke arasındaki çatışma faktörlerinin doğrudan ikili düzeye tercüme edilemeyeceğini

gelerin, Türkiye'nin gelecek ihtimaller üzerinde çalışma ve Körfez İş Birliği Konseyi Ülkeleri ile ortak çıkarlar tesis etme isteğine işaret ettiğini" söylüyor.

Ankara'nın İran ile ikili ilişkilere hâlen özen gösterdiğini ifade eden Köroğlu, bu yüzden Avrupa ile Amerika'nın Tahran'a yönelik son yaptırımlarının kendisini bağlamadığını açıkladığına dikkati çekiyor. Bununla birlikte BM'nin yaptırım kararı alması durumunda Ankara'nın kuşkusuz bu kararları uygulayacağını da sözlerine ekliyor. Köroğlu, "Türkiye, İran ile ilişkilerinin ayrıcalıklı kalmasını istiyor. Fakat yanıt alamazsa önünde başka bir seçenek kalmayacak." diyor ve Ankara'nın her fırsatta Tahran'ın barışçı nükleer enerjiye sahip olma hakkını savunduğunu fakat bunun, çıkarların çelişmesi durumunda ittifakın sonsuza dek süreceği anlamına da gelmediğini söylüyor.

Ankara'nın "bölgedeki Sünnileri korumak

zira İsrail, Ermenistan, Irak ve Suriye konusunda ihtilaf-ları olduğunu söylüyor... Hemen hemen her konuda ihtilaf-ları var. Bu nedenle ihtilaf-lar, Orta Asya ve Kafkasya gibi başka bir sahada tercüme edilmeli. En önde gelen kavga meydana ise "üçüncü saha" yani Arap bölgesi; örneğin güçlü bir İran nüfuzunun ve onun karşısında nüfuz kurmaya müsait bir Türk hareketliliğinin olduğu Irak, Lübnan ve Suriye. Kafkas-larda ise bir çeşit denge var. Kendi aralarında ki ihtilaf-lar nedeniyle oyun dışı kalan Arap-ların varlık göstermediği Arap bölgesinde ihtilaf görülüyor ve bu sahada her iki tarafın da içinde olduğu güçlü bir yerel varlık var. Arapların yarattığı boşluk, Türkiye ile İran'ın bu sahada birbirlerine girmelerine neden oluyor. Her iki devletin arkasında birer eksen bulunması ve her birinin tutarlı birer ideolojik projesi olması ise buna yardımcı oluyor.

Burhan Köroğlu'na göre Türkiye'nin Irak'taki tutumu da sertleşmeye doğru gidiyor çünkü Ankara, Irak'taki Sünnilere yapılanların kabul edilemez olduğunu düşünüyor. Maliki, buralardaki işlerin çıkmaz bir meseleye dönüşmesini istemeyen Türk hükûmetinin nazarında meşru olmayan kararlar alıyor. Türkiye'ye göre Irak yeni bir mezhep savaşına doğru gidiyor ve dolaylı da olsa İran'ın bunda eli olduğu söylentileri var. Bu nedenle Türkiye çabalarını İranlılar ile yoğunlaştırmaya çalışıyor.

Fuze kalkanı konusunun bir "yan mesele" olduğunun altını çizen Köroğlu, şu anda asıl meselenin Suriye'de olduğunu vurguluyor. İran, Suriye rejimini desteklemeye devam ederse Türkiye çok rahatsız olacak ve bu durumda belki muhalefete doğrudan destek veremeyi seçebilir. Türkiye şu ana dek bunu yapmadı. Böylesi bir adım İran'ın çıkarlarıyla çelişebilir ve ikili ilişkilere zarar verebilir. Irak'ta kriz yaşanır ve İran mezhepçi bir tutum izlerse, Türkiye de İran'a karşı bir tutum alacaktır ve mezhep savaş başlarsa eğer Türkiye eskiden yaptığı gibi tarafsız kalmayacaktır. Köroğlu, Ankara'nın "şu anda mezhepçi bir tutum benimsemek istemediği için Bağdat'ta el Hekim ile diyalog kapısını açtığına fakat İran'ın mezhepçi tavrını sürdürmesi hâlinde işlerin bu noktada kalmayacağına da işaret ediyor. Türk yazar, iki ülke ilişkilerinin "şu ana kadar ayrıcalıklı" ilişkiler olduğunu söylüyor, buna karşın "tehlikenin devam ettiğine" işaret ediyor. Köroğlu, Körfez ülkelerinin Türkiye ile İstanbul'da yaptıkları son toplantının "göstergeleri olduğunu ve bu göster-

için" Araplardan sert bir baskı gördüğünü vurgulayan Köroğlu, bununla birlikte Türkiye'nin mezhepçiliğe kaymadığını çünkü bunun iç savaş yol açacağını söylüyor. Türkiye'ye göre Irak'ta olanlar, mezhepçiliğin en kötü örneği. Köroğlu, "Ankara'nın Osmanlı'dan bu yana Sünni bir devlet olarak tarihi bir rolü var ve zorunlu kılarsa Sünnileri savunabilir fakat mezhepçi bir bakış açısından değil, sadece adalet için." diyor.

Köroğlu, İran'ın Suriye'de Nusayri hükûmetine muhalefet eden halk hareketine karşı tavrının, Şii eksenle ilgili çıkarlarını korumaya özen göstermesiyle açıklanabileceğini söylüyor. Zira Suriye hükûmeti İran ile ilişkilerini ilerletmeye çalıştı. Şu anki hükûmetin devrilmesi hâlinde yeni oluşturulacak Suriye hükûmetinde Nusayrilerin azınlıkta kalması, İran'ın Suriye'deki nüfuzunun büyük zarar göreceği dolayısıyla İran ile Lübnan Şiileri arasındaki köprüünün de zayıflayacağı anlamına gelecektir. İran'ın Esad hükûmetine verdiği destek, halkın demokratik bir hükûmet kurma çabalarını aksattı, bu da bölgedeki Sünni-Şii geriliminin tırmanmasına neden olacaktır.

Köroğlu, İran'ın son tutumunun, Tahran'ın Türkiye ile yıllar süren ilişkilerini stratejik müttefikli Suriye'nin uğruna feda etmeye hazır olduğunu gösterdiğine dikkati çekiyor ve önümüzdeki dönemde İran'ın nihai bir karar alması gerektiğine işaret ediyor. Türkiye tutumunu değiştirmeyeceğine ve hem uluslararası camiadan hem de Arap ülkelerinden büyük destek göreceğine göre İran barışçı bir geçiş sağlanması için ya Suriye'ye baskı uygulayacak veya şu anki tavrını sürdürülecek ve şu zamana kadar halkların özgürlüğü ve seçme hakkı ile ilgili tekrarlayıp durduğu bütün o sloganları duvara fırlatacak.

Köroğlu, Suriye ile İran'ın Türkiye'ye yanıt olarak PKK'ya destek vermeye devam etmeleri durumunda ise bölgenin en önemli devletlerinden sayılan bir devletle kavgaya girdikleri için bölgenin güvenlik ve istikrarını tehlikeye atacakları uyarısında bulunuyor ve bunun, her ikisini de koruyan ve arkalarında duran Türkiye'yi kaybedecekleri anlamına geleceğini söylüyor. Bu gerçeği inkâr ederlerse, gelecekte İran'ı ve Suriye'yi bu gibi yaptırımlardan koruyacak hiçbir bölgesel güç kalmayacaktır.

Nurettin ise iki ülke arasındaki ilişkilere iki seviye olduğunu söylüyor, ilki ikili; ekonomik, askeri ve demografik korku dengesi üzerine kurulu. Ayrıca 1639'dan beri değişmeyen coğrafi bir sınır var. Ne Türkiye İran'daki rejimi değiştirmeye çalıştı ne de İran, devrimi Türkiye'ye ihraç etmeye. Ayrıca ne Türkler İran'da Azeri-Sünni azınlığı destekleme oyununu oynadılar ne de İran Türkiye'deki Alevi azınlığı desteklemeye çalıştı.

Nurettin'e göre bu gerçek "ihtilaf-ları ortadan

kaldırmasa da iki taraf arasındaki ilişkileri istikrarlı kılıyor. Buna iki ülkenin coğrafi gerçeği ve bu gerçeğin her iki tarafa da sağladığı yarar ekleniyor. Zira İran, Türkiye'nin Asya kapısı, Türkiye ise İran'ın Batı kapısı konumunda". Nurettin'e göre ekonomik faktör, Türkiye'nin petrol ülkesi olmaması ve tükettiği enerjinin en az yüzde 30'unu Tahran'dan satın alması noktasında öne çıkıyor. Her iki pazar da bir-biri için önem taşıyor. Türkiye'nin İran'da büyük yatırımları, İran'ın da Türkiye içinde ekonomik hareketliliği var. İki ülkenin birbirinden ekonomik olarak faydalanması, bölgede ne sorun yaşanırsa yaşanan ilişkilerin iyi şekilde devam etmesini sağlıyor.

İhtilaf unsurları ise pek çok. Nurettin bunu, her iki ülkede birbirinden farklı bir mezhep çoğunluğunun varlığı ile açıklıyor. Üstelik iki ülkenin rejimi de birbirinden farklı; İran'daki dinî, Türkiye'deki ise en azından resmî anlamda laik bir rejim. Ayrıca Türkiye Batı eksenin bir parçası, İran ise bu projenin tam zıttı tarafta. Türkiye İsrail'i tanıırken, İsrail ile diplomatik ve ekonomik ilişkiler kurarken, İran yine bu tutumun tam zıttı bir yerde duruyor.

Nurettin'e göre taraflar doğrudan çatışmaya gitemeyecek çünkü bu her iki si için de yıkım olur. Bu nedenle de üçüncü sahalarda çatışmayı terçih ettiklerini görüyoruz. Bununla birlikte Nurettin, "üçüncü sahada" sürdürülen kavganın mezhepçi bir karaktere büründüğü uyarısında bulunuyor ve bunun tehlikeli olduğunu zira bir devletteki mezhepsel hassasiyetlerle ilgili herhangi bir gerilimin veya patlamanın sadece o devleti değil bütün bölgeyi ilgilendireceğini söylüyor. Nurettin, Türkiye'nin şu anda yaptığı en tehlikeli şeyin, Esad rejimini düşürmek, Lübnan'da iktidara egemen olan gücü zayıflatmak ve Irak'ta Maliki'yi uzaklaştırmak suretiyle mezhep dengesini kırmak olduğunu söylüyor. İslam tarihi mezhep dengelerinin kırılmasına tahammül edemez ve bu, şu dönemin getireceği en tehlikeli sonuç olabilir çünkü demografik ve coğrafi çoğunluk nedeniyle Sünni taraf kırılmaz. Fakat söz konusu dengede kırılacak tek taraf Şii taraf olur ki bu ihtimal, İran ile Maliki'nin sertliğini açıklıyor.

YUNAN EVSİZLERİN YAŞAM MÜCADELESİ YUNAN ERKEKLERİ EŞLERİNİ VE ÇOCUKLARINI TERKEDİYOR

Yunanistan'da mali kriz nedeniyle işsiz kalan çok sayıda kişi soğuk hava koşulları nedeniyle tam anlamıyla bir yaşam mücadelesi veriyor. Özellikle de devlet yardımı alamayan mekansızlar.

Thomas Bormann

Atina'nın merkezindeki Klimaka Evsizler Yurdu'nun avlusu... Yurdun mutfağından avludaki iki ısıtıcının etrafında toplanmış 200 kadar kişiye birer kase çorba dağıtılıyor. Birkaç kişinin geceyi geçirebilmesi için yurdun en üst katında boş yatak bulunuyor. Ancak kalacakları yer çatısız, esen soğuk rüzgarın altında uyuyabilecekler. Peki hava ısısı donma noktasındayken uyumak mümkün olacak mı?

Dimitris "hayır" yanıtını veriyor. Üzerinde üst üste giydiği üç kazak ve kalın bir mont var. Dimitris sözlerini şöyle sürdürüyor: "Bu soğuklar dayanılır gibi değil. Ama koşullar böyle, şu anda yaşayacak bir yerim yok. Sokakta yaşıyorum. Ben aslında dans eğitimi almıştım, yani eski bir dansçıyım." Dimitris bir keresinde Münih'te de dans grubuyla birlikte sahneye çıktığını anlatıyor. Ancak bir süre önce işsiz kalmış ve evinin kirasını ödeyemez duruma gelmiş. 49 yaşındaki Dimitris parkta geceliyor, soğuk ve yağmurdan korunmasına da çöpten bulduğu bir masa yardımcı oluyor. Dimitris, "Uyku tulumum var. Ben biraz ayrıcalıklı sayılırım. Uyuşturucu bağımlısı bir kız arkadaşım var. Birbirimize destek oluyoruz. Ondan gördüğüm en büyük yardım, hayatımda konuşabilecek tek insan olması. Bu çok iyi, böylece depresyona girmekten kurtuluyorum. Çünkü şu anda çok acı çekiyorum" şeklinde konuşuyor.

Evsizlerin tek umudu

Dimitris, yardım örgütü Klimaka'ya Atinalıların başladığı yemek ve kışlık giyeceklerden düzenli olarak faydalanıyor. Burada ayrıca hafta iki kez duş da alabiliyor. Yakın dostu 60 yaşındaki Yorgo da yaklaşık 6 aydır evsiz. O da Klimaka'da yatacak bir yer bulduğu için mutlu. Yorgo, "Burada güven ve koruma altındayım. Eğer içerde uyumayı başarabiliyorsan, kendini daha emniyette hissediyorsun" diyor.

Yorgo'nun da eskiden iyi bir mesleği varmış. Bir radyo kuruluşunda müzik editörü olarak çalışıyordu. Dimitris ve Yorgo, Yunanistan'da "yeni evsizler" olarak adlandırılan gruptan. Ülkede ekonomik kriz nedeniyle işini ve tüm mal varlığını kaybedenlere "yeni evsizler" deniliyor. Hükümetin uyguladığı tasarruf önlemleri nedeniyle işsizlik parası da artık en fazla bir yıl ödeniyor. İşsiz kalanlar ondan sonra başının çaresine bakmak zorunda. Çünkü devletten başka sosyal hiçbir destek yok. Bu nedenle giderek daha fazla Yunan'ın tek çaresi Klimaka gibi yardım organizasyonlarına sığınmak. Yakos Hatzitavros bir yardım gönüllüsü. Klimaka'nın eskiden de bu kadar dolu olup olmadığı sorusunu şöyle yanıtlıyor: "Kesinlikle hayır. Daha birkaç ay öncesine kadar Yunanistan'da her gün bin 480 kişinin kriz nedeniyle işinden olacağını kim bilebilirdi?"

Yakos devletin de tüm bu sorunlar karşısında çaresiz olduğunu belirterek sözlerini şöyle sürdürüyor: "Şu anda hükümet ve belediye mali sorunlar içinde. Eğer Avrupa Birliği politikasını değiştirmezse yakınma hepimiz imarethanelerde karnımızı doyuracağız. Okullarda yemek karneyle veriliyor. Yakında biz de oralara gideceğiz ve İkinci Dünya Savaşı sırasında olduğu gibi bir parça yemek alabilmek için kuyrukta bekleyeceğiz."

"Evsizlerin sayısı yüzde 25 arttı"

Yunanistan'da yoksulluğun arttığının en önemli belirtisi, evsizlerin sayısında yaşanan artış. Sivil toplum örgütlerinin, resmi olarak onaylanmayan rakamlarına göre evsizlerin sayısı 2009 yılından bu yana yüzde 25 oranında arttı. Yunanistan Sağlık Bakanlığı Yardımcısı Markos Bolaris, ülkede giderek büyüyen bu sorunu şöyle izah etti: "Geçen ay, evsizler kategorisindeki listemizi yeni katılanlarla genişlettik. Bunların çoğu, işini kaybeden ve faturalarını ödeyemediği için evlerine icra gelen vatandaşlarımız. Bu da Yunan toplumunun yeni profilini gösteriyor."

Evsizlerin çoğu, sokak kenarlarında, bir apartman girişinde ya da havalandırma boşluklarında geceyi geçiriyor. Çoğu, ellerinde kalan son eşyalarını, bir alışveriş arabası içerisinde peşinden sürüklüyor. Başkent Atina'nın güneyinde bir evsizler yurdu işleten Ortodoks Rahip İgnatius ise durumun daha da vahim hale gelmesinden şikayetçi. Rahip İgnatius, "Yurtta boş yerimiz kalmadı. Evsizler sorunu giderek büyüyor. Barınacak bir yere acil ihtiyacı olan çok kişi var ama yardımlar çok az. Devletin yürüttüğü politikaya bakılırsa, durum daha da kötüleşecek gibi görünüyor" diye konuştu.

AMERİKA'DAN SONRA: AMERİKA'NIN ÇÖKÜŞ ÇAĞINDA DÜNYA TEHLİKELİ DERECEDE İSTİKRARSIZ

Zbigniew Brzezinski

Çok uzun zaman önce değil, üst düzey bir Çinli yetkili, Amerika'nın çöküşünün ve Çin'in yükselişinin kaçınılmaz olduğuna hükmetmiş ve üst düzey Amerikalı bir yetkiliye samimi bir uyarıda bulunmuştu: "Ama, lütfen, Amerika'nın çöküşünün çok hızlı olmamasını sağlayın." Çinli liderin beklentisinin kaçınılmazlığı halen kesin olmaktan uzak olsa da, Amerika'nın yok oluşunu dört gözle beklerken takındığı temkinli yaklaşımında da haklıydı.

Eğer Amerika bocalarsa, dünya, tek bir varis tarafından yönetilecek gibi gözüküyor. Hele ki bu varis tek başına Çin olmayacak. Uluslararası belirsizlik, küresel rakipler arasında artan gerilim ve açıkça görülen kaos, bu sürecin beklenen sonuçları olacak.

Amerikan sisteminde baş gösterecek ani ve topyekün bir kriz -örneğin bir başka mali kriz- küresel düzeyde siyasi ve ekonomik düzensizliğe yol açan, hızlı bir zincirleme reaksiyon doğuracak. Bunun sonucunda Amerika'nın giderek daha yaygın bir çöküş yaşaması veya İslam'la durdurak bilmeyen bir savaş yönelmesi söz konusu olabilir. Ancak bu koşul-

lar altında 2025 yılına kadar etkin bir küresel varis üretilmesi mümkün olamaz. Dünyanın Sovyetler Birliği'nin 1991'de çöküşünün ardından Amerika'dan oynamasını beklediği rolü şu anda oynamaya hazır tek bir güç yok. Keza, söz konusu gücün, yeni ve küresel düzeyde işbirliğine yatkın bir dünya düzeninin lideri olması gerekiyor. Daha olası gibi gözükene ise, küresel ve bölgesel gücün etkisiz bir şekilde yeniden ayarlandığı, sürüncemeli bir süreçtir. Bu süreçte büyük galipler olmaz; daha ziyade daha fazla sayıda kaybeden olur. Demokrasi rüyalarının filizlendiği bir dünya düzeni yerine, değişik otoriterlik, milliyetçilik ve din karışımına dayanan, güçlendirilmiş bir ulusal güvenlik sistemi ortaya çıkar.

Dünyanın ikinci sırada yer alan güçleri (Hindistan, Japonya, Rusya ve bazı Avrupa ülkeleri), Amerika'nın çöküşünün kendi ulusal çıkarları bağlamındaki potansiyel etkisini değerlendirmeye hazırdır. İddialı bir Çin'in Asya anakarası üzerinde hakimiyet kurmasından çekinen Japonlar, Avrupa ile daha yakın bağlar kurmayı düşünebilir. Hintli ve Japon li-

derler ise, Amerika'nın çöküp Çin'in yükselmesi durumunda birbirleriyle daha yakın siyasi ve hatta askeri işbirliğine yönelebilir. Belki de Amerika'nın belirsiz geleceğine dair bir hüsnükuruntuya kapılan Rusya ise, eski Sovyetler Birliği topraklarındaki bağımsız devletlere göz dikebilir. Henüz kendi içinde birliğe kavuşamamış olan Avrupa ise, birçok farklı yöne savrulacaktır: Almanya ve İtalya ticari çıkarları gereği yüzlerini Rusya'ya dönerken, Fransa ve kendini güvensiz hisseden Orta Avrupa ülkeleri ise Avrupa Birliği'nin siyasi açıdan çok daha güçlü olmasını talep edeceklerdir. İngiltere ise, bir yandan gücü azalan ABD ile özel ilişkisini korurken, bir yandan da AB içinde bir denge tesis etmeye yönelecektir. Diğerleri de, kendi bölgesel etki alanlarını biçimlendirmek üzere çok daha hızlı hareket edeceklerdir: Türkiye eski Osmanlı topraklarını, Brezilya Güney yarımküreyi yapılandırmaya çalışacaktır. Ancak bu ülkelerin hiçbirisi Amerika'nın lider rolünü bir varis olarak üstlenecek ekonomik, mali, teknolojik ve askeri gücün gereken bileşkesine sahip olamayacaktır.

Barınma imkânları aranıyor

Sağlık Bakanı Yardımcısı Bolaris, devletin hâlihazırda yürüttüğü politikanın büyük bir kısmının troykanın taleplerini yerine getirmek olduğunu kaydediyor. Bolaris'e göre Atina yönetiminin, yüksek borç yükü, şişirilmiş kamu sektörü ve Yunanistan'ın ekonomik küçülmesi nedeniyle zaten sıkı tasaaruf önlemlerini uygulamaktan başka bir çaresi kalmıyor. Bolaris, kriz ne kadar uzun sürerse yoksulluğun da o oranda artacağına dikkat çekiyor ve evsizler için düşündükleri çözümleri şöyle anlatıyor: "Otelcilik branşı ile bir işbirliği yapmayı düşünüyo-

ruz. Yani zaten ekonomik kriz nedeniyle boş kalan otellerin, evsizlere barınma imkânı sağlamasını istiyoruz. İçi tam mobilyalı ama iş yapmadığı için kapatılmış oteller var. Bunlar, düşük bir ücretle evsizlere başını sokacak bir yer vermek için kullanılabilir."

Evsizler arasında çocuklar ve kadınlar da var

Rahip İgnatius'un evsizler yurdunda birçok çocuklu kadın da bulunuyor. Rahibe göre bu yeni ortaya çıkan bir durum. Bu çocuklu kadınların hemen

hepsi, onlara bakamayan kocaları tarafından terk edilmiş. Tüm bu sıkıntılara rağmen alacaklılar tarafından Yunan hükümetinden daha sıkı tasarruf tedbirlerini hayata geçirmesi bekleniyor. Bu çerçevede toplu işten çıkarmalar kapıda bekliyor. Ülkede işsizlik oranı resmi verilere göre hâlihazırda yüzde 18 dolayında ancak bu oran gün geçtikçe artıyor. Sağlık Bakanı Yardımcısı Bolaris'e göre evsizlik sorunu ve ekonomik kriz gibi tüm bu sıkıntıların hepsi geçici. Ancak ülkede kimsede bu sürecin ne zaman sona ereceğini bilmiyor.

Yunanistan için umutlar tükeniyor

Uluslararası Para Fonu, Yunanistan'ın reform yapma yeteneği olduğuna artık pek inanmıyor. Euro Bölgesi ülkelerinin de Atina konusunda sabrı taşmak üzere. Yunanistan ise yeniden devlet iflası tehlikesiyle karşı karşıya.

Dünya ekonomisiyle ilgili araştırmalar yapan Alman Kiel Enstitüsü Başkan Yardımcısı Rolf Langhammer, Yunanistan'ın iflas süreci içinde olduğunu altını çizerek "Ülkenin yükümlülüklerini yabancı destek olmadan yürütmesi mümkün görünmüyor. Söz konusu olan sadece geçici bir taze para sorunu değil, tam anlamıyla bir iflas sorunu bulunuyor" diyor. Troykanın 100 milyar euroluk borç silme planı gerçekleşmediği takdirde ülkenin borç batağına saplanacağına dikkat çekiliyor. Ancak bu konudaki görüşmelerde ilerleme sağlanamıyor. Atina, borçlarının yüzde 50'sinden fazlasının silinmesinde ısrar ederken, banka ve sigortalar yeni devlet tahvilleri için daha fazla güvence istiyor.

Ekonomi uzmanı Langhammer Yunanistan'da iyice şişmiş olan bürokrasinin ve iş piyasasındaki sınırlayıcı düzenlemelerin ülkenin büyük ihtiyacı duyduğu yatırımlara sekte vurduğu görüşünde. Dünya Bankası'nın "Doing Business Endeksi"nde Yunanistan, 2010 yılı itibarıyla 109'uncu sırada bulunuyordu. Langhammer bu durumu şu sözlerle yorumluyor: "Bazı Afrika ülkelerinden bile daha kötü bir durum. Böyle bir durum altında Euro bölgesinden bir üye için geçerli olmamalı."

Yunanistan'ın mart ayına kadar 89 milyar euroya ihtiyacı var. 20 Mart'ta 14,5 milyar euro hacmindeki eski tahvillerin yenileriyle değiştirilmesi gerekiyor. Mali yardımın imdadına yetişmemesi, Yunanistan için nihai iflas anlamına gelecek.

Aşırı Yunan sağı yaklaşık 40 yıllık aradan sonra yeniden yönetimde söz sahibi oldu. Türk karşıtı Yorgo Karacaferis'in Ortodoks Halk Partisi LAOS geçiş hükümetine dört üye verdi.

Yorgo Karacaferis, Ortodoks Halk Partisi LAOS'u adeta kendi şirketi gibi yönetiyor. Yunanistan'da, Karaceferis'in, sağcı, asabi, acımasız bir çıkarıcı olduğuna dair bir izlenim hâkim. Ne var ki karşı görüşteki siyasiler bile, sivrilme fırsatlarını iyi yakalayan ve herkese duymak istediği şeyleri anlatma becerisine sahip olan tecrübeli Karacaferis'in bunu iyi başardığını teslim ediyorlar.

Karacaferis, halka şirin görünmek için ABD'de öğrenim gören eski Başbakan Yorgo Papandreu ve

muhalefet lideri Antonis Samaras'ı "Boston'lu oğlanlar" olarak tanımlayıp alay ederdi. Karacaferis bu sözlerle, ikilinin kendisiyle kıyaslandığında gerçek yaşamdaki biihaber olduğunu ima ediyor. Oysa atıldığı için okul hayatı kısa süren Karacaferis, gazeteci, reklam yazarı, vücut geliştirme, küçük esnaf, mankenlik ajansı sahibi ve tabi ki siyasetçi sıfatları ile yaşamın tam olarak içindeydi.

Yorgo Karacaferis, siyaset hayatına Yunanistan'ın Yeni Demokrasi Partisi'nde başladı. Ancak 90'lı yıllarda, dönemin Başbakanı Kostas Karamanlis başkanlığındaki parti ile görüş ayrılığına düşünce, partiden ayrıldı ve 2000 yılında Ortodoks Halk Partisi'ni kurdu. Parti, aşırı sağcı ve Yahudi aleyhtarı tutumuyla Atina'da kendine yandaş aradı.

Yorgo Karacaferis, 2002 yılında kendisini Kostas Karamanlis ve dönemin sosyalist Başbakanı Kostas Simitis'ten net şekilde ayıran üslubu ile dikkat çekti. Karacaferis, "Öncelikle ben bir Musevi değilim, ki Simitis öyle olduğunu savunabilir. İkincisi ben bir Komünist de değilim ki, Karamanlis aksini iddia edebilir. Üçüncüsü de ben bir eşcinsel değilim. Bunu da kendisi için az kişi söyleyebilir."

Karaceferis'e Hitler benzetmesi

Karacaferis, yıllarca Siyonist dünya komplosun gerçek olduğunu iddia etti, Yunanistan'a göçmen alınmamasını savundu ve ülkenin doğusundaki çözüm ona Türk tehdidi konusunda halı sürekli uyardı. Sol liberal görüşlü eleştirmenler, Karacaferis'i kelime oyunları ile manşetlere Adolf Hitler imajıyla taşıdı. Yunanca yazılımındaki feris takısının Almandaki Führer kelimesine benzerliği kullanılarak, yaptığı açıklamalardan sonra "Karacaferis" olarak anıldı. Ne var ki Karacaferis, aşırı sağcı olduğu yönündeki iddialara şiddetle karşı çıkarak, aksini söyleyenleri mahkemeye vermekle tehdit etti.

Sağcı fikirleri, Karacaferis'in partili arkadaşları da paylaşıyorlar. Tıpkı, aşırı sağcı Fransız Jean Mari Le Pen sempatizanı ve nasyonalist Yunan Cephesi'nin kurucularından Mavrodīs Voriđis ve televizyon vaziyi ve vatansever eserlerin yapımcısı olarak üne kavuşan avukat Adonis Yorgiđis gibi.

Yorgo Karacaferis, yetinmeyi bilseydi, bugün Yorgo Karacaferis olamayacaktı. Karacaferis, sağ kattan yeterli oyları aldıktan sonra merkeze yönelmeye başladı. Üstelik de, Antonis Samaras liderliğindeki muhafazakâr muhalefet partisinin sağa kaydığı bir dönemde.

Bunun sonucunda ortaya çıkan bölgesel karmaşa, yoğun bir hal alabilir; özellikle de Çin'in komşuları arasında benzer milliyetçi eğilimleri göz önünde bulundurursak... Dolayısıyla Asya'da akut nite-lik arz eden bir uluslararası gerilim vuku bulabilir. 21.yüzyıl Asyası, şiddetin hüküm sürmesi ve ortanın kan gölüne dönüşmesi sonucunda, 20.yüzyıl Avrupası'nı andıran bir hale bürünebilir. Aynı zamanda, coğrafi olarak büyük bölgesel güçlerin yakınlarında bulunan daha zayıf bir sürü devletin güvenliği de, Amerika'nın küresel üstünlüğünün güçlendirdiği uluslararası statükoya bağlıdır ve Amerika'nın çöküşüyle orantılı olarak çok daha kırılğan hale gelebilirler. Bu durumdaki dev-letler -Gürcistan, Tayvan, Güney Kore, Beyaz Rusya, Ukrayna, Afganistan, Pakistan, İsrail ve büyük Orta Doğu- günümüzde doğada türü tehlikeye giren canlıların coğrafi eşdeğerlerine benzemektedir. Bu ülkelerin kaderleri, gücü azalmakta olan bir Amerika'nın ardından oluşan uluslararası ortamın doğasına sıkı sıkıya bağlıdır.

Gücü azalan bir Amerika, aynı zamanda Meksika ile stratejik ortaklığını da tehlikeye düşürebilir. Amerika'nın ekonomik dirayeti ve siyasi istikrarı, bu zamana dek, bu tür hassas komşuluk meselelerinin oluşturduğu birçok sorunun üstesinden gelbilmiştir. Amerika'nın gücündeki azalma ise, büyük olasılıkla, Amerika'nın ekonomik ve siyasi sistemlerine dair sağlıklı ve iyi bir muhakemede bulunmayı zorlaştıracaktır. Keza gücü azalan Amerika, büyük olasılıkla, çok daha milliyetçi hale gelecek; ulusal kimliğine dair çok daha korumacı olacak; iç güvenli-lik meselelerinde daha paranoyak bir tavır takınacak; diğerlerinin gelişimi uğruna kendi kaynaklarını

feda etmekte eskisine nazaran daha isteksiz davranacak. Gücü azalan bir Amerika ile kendi içinde sorunlar yaşayan Meksika arasındaki ilişkilerin kötüleşmesi, pek de hayra yögrulmayan bir olaya bile yol açabilir: tarihe dayandırılarak ortaya atılan ve sınırötesi olayların tetiklediği topraksal iddiaların su yüzine çıkması gibi.

Amerika'nın gücünün azalmasının bir diğer sonucu ise, korunmaları küresel ekonominin uzun vadeli gelişimi ve temel jeopolitik istikrarın devamı açısından elzem olan küresel ortak varlıkların (deniz yolları, uzay, sanal uzay, çevre) işbirliğine dayalı bir şekilde yönetiminde yaşanan aksaklıklar olabilir. Neredeyse her durumda Amerika'nın yapıcı ve nüfuzlu bir rol üstlenememesi, küresel varlıkların "ortaklığını" zedeleyecektir; çünkü Amerikan gücünün üstünlüğü ve her yerde hazır ve nazır olması, bir düzen yaratmaktaydı.

Ancak bunların hiçbirisi mutlaka gerçekleşecek diye bir kural yok. Amerika'nın çöküşü sonucunda küresel istikrarsızlığın baş göstereceği, kırılğan devletlere zarar vereceği gibi endişeler de esasen yersizdir. Aslında, 21.yüzyılda dünyanın yaşadığı stratejik karmaşıklıklar, Amerika'nın üstünlüğünü "erisilmez" kılıyor. Ancak bugün Amerika'nın çökmesi düşleri kuranlar, büyük olasılıkla, bu düşlerinden dolayı pışmanlık duyacaklar. Ve Amerika'nın ardından dünya giderek daha karmaşık ve kaotik bir hal alacağı için, Amerika'nın artık dış politikası için yeni ve dakik bir stratejik vizyon izleme vakti geldi de geçiyor bile. Yoksa, kendisine küresel karmaşa içinde en tehlikeli payı hazırlamaya başlaması gerekiyor.

Kaynak: http://www.foreignpolicy.com/articles/2012/01/03/after_america?page=full

'Sağduyunun temsilcisi'

Üstüne üstlük, referandum, yeni seçimler ve büyük koalisyon alternatiflerinin görüşüldüğü Yunanistan'da, Karacaferis, asil devlet adamlığı havasına büründü. Antonis Samaras ile Yorgo Papandreu'nun iktidar mücadelesi sürerken, LAOS lideri Karacaferis, ulusal birlik hükümetine atıfta bulunup, Cunarbaşkanı Karolos Papulyas'a, harekete geçip, iki halk partisine sınırlarını gösterme çağrısında bulundu. Tanınmış gazeteci Aleksis Papaçelas, "Kulaklarına inanmıyorum. O kadar düştük ki, Karacaferis gibi biri sağduyunun temsilcisi konumuna geldi" dedi.

Yunan Sağı İtibar Kazandı

Şimdi Yunanistan'da, LAOS'un taktikleri-nin meyveleri toplanıyor. Kurulan yeni ge-çiş hükümetinde dört LAOS üyesi yer alıyor. Mavroudis Voriđis Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı'na getirilirken, iki partili arkadaşı da Başbakan yardımcılığı görevine atandı. Diplomat ve Avrupa Parlamentosu Milletvekili Yorgo Yorgiđu ise Savunma Bakanı ve-killğine getirildi.

Son aylardaki gelişmeler popülist yunan sağına itibar kazandırdı. Yunanistan aşırı sağcılarının nüfus sahibi olduğu bir ülkeye döndü. Kitle partilerinin didişmeyi sürdürmesi halinde, hayatta kalma üstadı Karacaferis'in daha fazla pirim yapabileceği de belirtiliyor.

İFLAS EDEN BATI MEDENİYETİ Mİ? SORUMLU KAPİTALİZM MÜMKÜN MÜ?

Kapitalizmin bir ekonomik sistem olarak sorumluluk kavramıyla bir ilişkisi yoktur. Derdi büyümedir, kardır. Yani kapitalizmin doğası itibarıyla adil olduğunu söylemek mümkün değil. Ancak adil olmaya zorlanabilir. Kapitalizm, küreselleşti ve çok karmaşık hal aldı. Ulus devlet ve ulusal hükümetlerin, sermaye ve finans sektörü üzerindeki etkisi çok sınırlı artık. Ama yaşanan bu sürekli kriz halinin, sadece ekonomik değil, olası siyasi sonuçları da kaygıları derinleştiriyor.

BBC ve DW Radyosu

Küresel işgal eylemleri, gösteriler ve grevler; finans dünyasına, dev bankaların krizdeki sorumluluğuna yönelik tepkiler, sonunda kapitalizmi İngiltere siyasetinin de gündemine taşımayı başarmış gibi görünüyor. Başbakan David Cameron, kapitalizmi daha sorumlu hale getirmekten söz ederken, İşçi Partisi lideri Ed Miliband, “laf değil, icraat görelim,” diyor.

Peki sorumlu kapitalizm mümkün mü?

St. Paul Katedrali’nin önündeki işgal eylemi son günlerini yaşıyor olabilir belki ama miraslarından biri, hem muhafazakarların hem de İşçi Parti’sinin kapitalizmi yenden yere vurması olacak.

İngiltere Başbakanı David Cameron “Hiç bir gerçek muhafazakar, siyasetçilerin yapması gereken tek şeyin, arkalarına yaslanıp, kapitalizmin yıkıp dökmesine izin vermesi olduğu gibi saf bir düşünceye sahip değildir. İşleyen piyasalarla işlemeyenler arasındaki farkları biliyoruz. Piyasalar başarısız olabilir. Kontrol edilemeyen küreselleşme, yerel küçük işletmeleri bir kenara iterek tekelleşmeye kayabilir. Ama biz kapitalizmin nasıl işlemesi gerektiğini bilen bir partiyiz.” diyor.

İşçi Partisi lideri Ed Miliband “Cameron’ın yapması gereken söz değil, icraat ortaya koyması. Eğer sorumsuz kapitalizmle mücadele konusunda samimiyse o zaman trend şirketlerinin halkı soymasını durdurmalı, enerji şirket piyasasındaki tekelleri yapıyı dağıtmalı, bankaların müşterilerden tahsil ettiği fahış ücretleri kesmeli. Ciddiyetini kanıtlayacak olan bunlardır” diyor. Kapitalizmin doğduğu İngiltere’de bu huzursuzlukların arkasındaki neden çok net: 1 Milyon genç işsiz, satın alma gücü düşüyor, büyüme durma noktasında. Milyonlarca kişi kredi olanaklarından yoksun. Peki kapitalizm hakkındaki bu söylem, ne anlama geliyor?

Eğer kapitalizmle kastedilen, zenginlik, iktidar ve nüfuzun, bir kaç varlığının elinde toplanmasıysa, siyaset çevrelerinde hemen hemen hiç kimsenin bunu tersine çevirecek bir şey yapmaya niyeti olmaz.

Peki siyaset değilse bile, kapitalist sistem, kendi kendine çekidüzen verebilir mi, sorumlu kapitalizm mümkün olabilir mi?

Eylemcilerden Ellie Mae O’hagan, “Cameron ve Miliband’ın ‘sorumsuz kapitalizm’ sözü bana çelişkili geliyor. ‘Sorumlu’, ‘Sorumsuz’ kapitalizm ayrımını anlamıyorum. Bu, çözümden kaçmak ve kapitalizmin sorumlu bir sistem olduğunu gizleme çabasıdır.” diyor.

‘Sorumlu Kapitalizm’ kavramını problemli bulan yalnızca bu 26 yaşındaki genç eylemci değil. Marksist düşüncenin önde gelen isimlerinden 94 yaşındaki tarihçi Eric Hobsbawm, sorunun, sistemin bizzat kendisi olduğunu altını çiziyor:

“Kapitalizmin bir ekonomik sistem olarak sorumluluk kavramıyla bir ilişkisi yoktur. Derdi büyümedir, kardır. Son 40 yıldır, Adam Smith gibi klasik iktisatçıların tespitlerinin patolojik bir yozlaşmayla çarpıtıldığını düşünüyorum. Smith, sorumlulukla kapitalizm arasında herhangi bir bağ kurmaz. O’na göre bütün iyi sonuçlar, piyasa gerçekten serbest bırakılırsa ortaya çıkacaktır. Yani kapitalizmin doğası itibarıyla adil olduğunu söylemek mümkün değil. Ancak adil olmaya zorlanabilir.”

Peki marksist tarihçi, kapitalizmin içine düştüğü durumu, umut verici olarak görmüyor mu?

“Bu durumdan iyimserlik çıkarma peşinde değilim. Çünkü ben genel olarak karamsarıyım. En nihayetinde bir çözüme ulaşacağız ama bunun kısa vadede olacağını düşünmüyorum. Dahası önümüzdeki 20-30 yılın oldukça fırtınalı geçeceğini hissediyorum.” Kapitalizm, sorumsuz, ya da değil, küreselleşti ve çok karmaşık hal aldı. Ulus devlet ve ulusal hükümetlerin, sermaye ve finans sektörü üzerindeki etkisi çok sınırlı artık. Ama yaşanan bu sürekli kriz halinin sadece ekonomik değil, olası siyasi sonuçları da kaygıları derinleştiriyor.

Dünya Bankası’ndan Uyarı: Yeni Krize Hazırlanın

Dünya Bankası, küresel büyüme tahminlerini ciddi oranda düşürdüğünü açıklayarak, kalkınmakta olan ülkeleri yeni bir ekonomik krize hazırlıklı olmaları konusunda uyardı.

Dünya Bankası’na göre, 2012’de büyüme yüzde 2.5, sonraki yıl da yüzde 3’ün biraz üzerinde gerçekleşecek. Banka, 2008’de yaşanan kriz şiddetinde bir sorunun da ihtimal dışı olmadığını da altını çizerek, kalkınmakta olan ülkelere alternatif planlar hazırlamaya başlamaları uyarısında da bulundu.

Dünya Bankası, krizden herhangi bir ülke ya da bölgenin muaf olmadığına da dikkat çekti.

Dünya Bankası başekonomistlerinden Justin Yifu Lin, kalkınmakta olan ülkelerin zayıflıklarını gözden geçirip hala zaman varken yeni şoklara hazırlanmaları gerektiğini vurguladı.

Dünya Bankası yöneticilerinden Andrew Burns de, euro bölgesinin krizine ve zengin ve yoksul ülkelerdeki etkisine gönderke yaparken de, “Kalkınmış ve kalkınmakta olan ülkelerin büyüme oranları 2008-2009’daki oranlardan daha fazla düşebilir” dedi. Tahminler, 2012’de büyümenin kalkınmakta olan ülkelere yüzde 5.4, zengin ülkelere ise yüzde 1.4 olarak gerçekleşeceği yönünde. Dünya Bankası haziran ayında büyümeyi kalkınmakta olan ülkeler için yüzde 6.2, zengin ülkelere ise yüzde 2.7 olarak tahmin etmişti.

Büyümedeki yavaşlamanın küresel ticarete yavaşlama ve emtia fiyatlarında görülmeye başlandığına dikkat çeken Dünya Bankası raporunda, emtia fiyatlarının düşmesi gelişmekte olan ülkeler için “iyi haber” olarak niteleniyor, ancak gıda güvenliğinin yoksul ülkeler için hala ciddi bir sorun olduğunun da altını çiziyor. Gıda fiyatları en Şubat 2011’deki en yüksek seviyelerinin yüzde 14 altında seyreliyor.

Asya Kaplanları da Tekliyor

Çin ve Hindistan gibi dünya ekonomisinin itici gücü kabul edilen genç sanayi ülkeleriyle kalkınma halindeki ülkeler de küresel daralmadan nasibini alacak. Dünya Bankası genç sanayi ülkelerinin bu yıl %5,4, 2013 yılında ise %6 oranında büyümesini bekliyor. Yaz ortalarında tahmini oranlar yüzde 6’nın oldukça üzerindeydi.

Dünya Bankası aynı zamanda, küçültülen tahminlere ulaşılacağına garantisini vermeye de yanaşmıyor. Raporda Euro Bölgesi’ndeki çöküşle kalkınma halindeki ülkelere beklenen durgunluğun karşılıklı etkilenmeye yol açabileceği ve bunun neticesinde de dünya ekonomisinin bir bütün halinde girdaba sürüklenebileceği belirtiliyor.

Euro Bölgesi’ni doğrudan tehdit eden gelişmelerin, Avrupa Mali İstikrar Fonu ve Avrupa Merkez Bankası’nın tahvil alımları sayesinde frenlenebildiği kaydedilen raporda, ‘ancak finans piyasalarının kapsamlı bir şekilde donma ve Lehman krizi boyutlarındaki küresel çöküşe sürüklenme riski ortadan kalkmamıştır’, deniyor.

YUNAN TRAJEDİSİNİN PERDELERİ

Tim Braune

Aktör sayısının fazla olması ve siyasi partilerin bahardaki seçimi hesaba katması yüzünden Yunanistan’a yardım pokeri uzuyor. Ortakları Atina ile yolları ayırmak istemiyor.

Borçlarını ödeyemediği için fiilen müflis durumda olan Yunanistan’ı biraz olsun rahatlatması beklenen ikinci yardım paketinin onaylanması için zaman daralıyor. Aynı zamanda Yunanistan’daki direniş ve AB tarafından dikte ettirilen tasarruf ve reform programının ağır aksak uygulanması yüzünden Atina’nın yardım olarak alacağı ek milyarlarla krizden kurtulabileceğine inananların sayısı da azalıyor. Önümüzdeki günlerde birçok engelin aşılması ve henüz soru işaretlerinin giderilemediği son derece girift bir yardım paketinin hazırlanması gerekiyor.

Atina sadece, özel banka ve kreditorleriyle kısmi borç affı konusunda anlaşmak zorunda olsa neyse. Ama aynı zamanda Papadimos hükümetine destek veren siyasi partilerin AB’ndeki ortaklarıyla Ulusla-

rarası Para Fonu’na (IMF) ek tasarruf taahhüdünde bulunması ve şimdiye kadar sürüncemede bırakılan reformları eksiksiz yerine getirmesi de gerekiyor.

Zaman daralıyor. Mart ayına kadar Atina’nın taze para bulması şart. Yunanistan’ın 20 Mart’ta vadesi dolacak olan borç tahvilleri için 14,5 milyar euroya ihtiyacı var.

Partilerin Reform Vaatleri Ne Anlama Geliyor?

Reformlar, 130 milyar euroluk ikinci yardım paketinin vazgeçilmez şartı. AB Komisyonu, Avrupa Merkez Bankası (AMB) ve Uluslararası Para Fonu (IMF) temsilcilerinden oluşan kontrol troykası Atina’dan sadece geciken tasarruf ve reform sözünü yerine getirmesini değil ama aynı zamanda siyasi partilerin ek reformlar için de yazılı taahhütte bulunmasını talep ediyor. Çünkü ilkbaharda yapılacak genel seçimlerle, geçici hükümetin görevi

sona ermiş olacak. Troyka, seçimi kazanan tarafın sorumluluktan kaçıp tasarruf tedbirlerini sulandırmasını mutlaka önlemek istiyor.

Bunu yatırımcının ve ticari bankaların alacaklarının ne kadarından feragat edeceği belirleyecek. 130 milyar euronun 30 milyarlık bölümü, özel kreditora tahvil takasını cazip kılmak için kullanılacak. Özel kreditorlerden alacaklarının yüzde 75’ine kadar olan bölümünden vazgeçip elindeki eski Yunan devlet tahvillerini düşük faizli ve uzun vadeli yeni tahvillerle takas etmesi hedefleniyor. Bu durumda Yunanistan’ın borç yükü 100 milyar euro azalmış olacak. Aynı zamanda 2020 yılına kadar Yunanistan’ın borçlarını kendi cebinden ödeyebilecek duruma gelmesi de amaçlanıyor.

Hayır. Hangi banka, sigorta ve hedge fonun borç affına katılacağı ve borçların ne kadarının tıraşlanacağı belli değil. Avrupa ülkeleri yardımı 130 milyar euronun üzerine çıkmamak zorunda kalabi-

Krizin Kaynağı Avrupa

Dünya Bankası sermaye piyasasından mahrum kalan ülke sayısının artması durumunda, Avrupa ve ABD'deki büyük banka ve finans kuruluşlarının son derece ağır bir mali krize sürüklenebileceği, küresel daralmanın da 2008 krizinden daha kötü olabileceği görüşünde.

Dünya Bankası küresel ekonomik tahmin raporunda, sanayileşmiş ve kalkınma halindeki ülkelere son krizi savuşturmak için ellerindeki 'panzehiri' tükettiklerini hatırlatıyor ve bu nedenle yeni bir krizden toparlanmanın çok daha zor olacağını, mali durumun bozulduğunu ve merkez bankalarının 2008 kriziyle mücadeledeki kadar güçlü olmadıklarını vurguluyor.

Bankalarda Korku Artıyor

Avrupa bankaları büyük bir korku içinde. Kâr etmek istemeyen bankalar, ellerindeki parayı da yastık altında saklıyor. Uzmanlar bu güvensizliğin devam etmesinin kredi darboğazına neden olabileceği uyarısında bulunuyor.

Özel bankaların bir günlüğüne Avrupa Merkez Bankası'nda (AMB) park ettikleri paranın hacmi 17 Ocak salı günü 500 milyar euro ile rekor düzeye çıktı. Bir gün sonra AMB'ye 528 milyar euro emanet eden bankalar daha sonra bu miktarı biraz düşürdüler. Bu rakam, ticari bankaların 2007'de, yani finans krizinden önce merkez bankasına yatırdıkları gecelik paranın bin katına tekabül ediyor.

Bu kadar parayı bir günlüğüne merkez bankasına yatırmak, parayı işletmeyip yastık altında saklamakla aynı anlama geliyor. Nerede kullanacaklarını bilemedikleri paranın emin ellerde olmasını tercih ediyorlar. Bu işlemden para kazanmıyorlar. Çünkü merkez bankası gecelik mevduata yüzde 0,5'lik yıllık faiz uyguluyor.

Bir Şeyler Yolunda Gitmiyor

Bankalar kısa vadeli fazlayı bir günlüğüne, finansman açığını kapatmak zorunda olan diğer bankalara ödünç verdiklerinde daha fazla para kazanıyorlar. Kasa fazlasını bankalara pazarlamak yerine düşük faizle merkez bankasına aktarılması güvensizliğin arttığını gösteriyor. Bankalar birbirlerine olan güveni öylesine kaybetmişler ki, bir geceliğine de olsa borç vermek istemiyorlar. Deutsche Bank'ın müstakbel yönetim kurulu başkanı Jürgen Fitschen 'korku göstergesinin' 2008 yılındakinin de üzerine çıkmasının hayra alamet olmadığını söylüyor.

Pazar liberalizmini savunan ve Almanya'nın

önde gelen ekonomik araştırmacıları arasında yer alan enstitü başkanı Michael Hüther, Süddeutsche Zeitung gazetesindeki mülakatında durumun son derece tehlikeli olduğunu ve Avrupa bankalarının güvensizlik yüzünden borç vermemesinin, bu kez reel ekonomide değil de bankalar arasında kredi darboğazı yaratabileceğini söyledi.

Finans sistemindeki muhtemel şokların, tıpkı Lehman Brothers'in iflasına yol açan 2008 yılındaki gibi zincirleme reaksiyon başlatmasından endişe ediliyor. 2008'de de sermaye piyasasını korku sarmış, interbank işlemleri durma noktasına gelmiş, konjonktür motoru istop etmişti. Michael Hüther aynı senaryonun tekrarlanabileceğini söylüyor.

Milyarlık Açık

Almanya'dakiler de dahil olmak üzere bazı Avrupa bankaları şimdiden sendelemeye başladı. Avrupa Bankacılık Denetleme Kurulu EBA, Commerzbank'ın 5,3 milyar euroluk taze paraya ihtiyacı olduğunu hesaplamış. 'Die Welt' gazetesi, 'iyi haber alan kaynaklara' dayanarak yayınladığı haberde bu Alman bankasının kısa zamanda 6 milyar euro bulması gerektiğini yazdı.

Commerzbank'ın zardaki yan kuruluşu Eurohyp' alıcı bulamadı. Şimdi bu gayrimenkul ve devlet finansörünün tasfiye edileceği bildiriliyor. Bunun için de, şimdiye kadar Eurohyp'in satılması için Commerzbank'ı sıkıştıran Avrupa Birliği Komisyonu'nun onay vermesi gerekiyor.

Bütün bunlar yetmezmiş gibi hafta ortasında da derecelendirme şirketi Moody's, Commerzbank'ın kredi notunu düşürme tehdidinde bulundu. Bu Alman bankasının kasasında, bol miktarda ıskartaya çıkmış Yunan devlet tahvilı bulunuyor. Yunanistan ile özel alacaklıları arasında

devam etmekte olan pazarlıkta bu ülkenin borçlarının daha önce kararlaştırılardan çok daha büyük bir bölümünün silinmesi gerektiği ortaya çıktı. Bu da Commerzbank ve diğer alacaklı bankalara daha fazla plan dışı amortisman mecburiyeti doğuruyor.

Commerzbank'ın yıl ortasına kadar bu gediği kapatması gerekiyor. Haziran ayı ortasında Avrupa Birliği'nin, ödenmiş sermaye ile faaliyet riski arasındaki orantıyı daha sıkı kurallara bağlayan uygulaması başlıyor. Sıkıntıya düşen diğer Alman bankalarının da öz sermaye yapısını iş hacmine nisil uyduracağını Komisyon'a bildirmesi gerekiyor. Euro Bölgesi'ndeki bankaların toplam sermaye ihtiyacının 100 milyar euro dolayında olduğu tahmin ediliyor.

Sınıra Dayanıldı

Bankaların ikilemi, kriz nedeniyle milyarlarca euro kaybettikleri bir dönemde öz sermayelerini arttırmak zorunda olmaları. Michael Hüther bu durumu, 'yangın sırasında, boşalan yangın söndürme aletini doldurmaya çalışmaya' benzetiyor. Hüther, bankacılık sisteminin artık sınırlarına dayandığını da sözlerine ekliyor.

Köln'deki enstitünün başkanını çözümün, zorla sermaye artırımında aranması gerektiğini belirtiyor ve Avrupa'daki bütün sistemik bankalara devletin sistematik ve aktif bir şekilde ortak olmasını öneriyor. Hüther, iflas ihtimalinin ancak böyle ortadan kaldırılabilirliği görüşünde.

Liberalizmi savunan ve devletin ekonomiye müdahale etmesine karşı çıkan bir uzmanın bu formülü benimsemesi alışılmış bir durum değil. Nitekim Alman Bankalar Birliği bu öneriye şiddetle karşı çıkarak, 'zorla devletleştirilmenin ne Avrupa'ya, ne Alman şirketlerine ve ne de bankalara faydası olacağını', duyurdu.

Bankaların aynı zamanda aleyhinde anayasal gerekçeler de sayarak devlet iştirakine karşı çıkmalarının altında, öz sermaye artışının sermaye sahiplerinin rantını düşürecek olması yatıyor. Tabii, siyasi otoritenin işlerine karışmasını da istemiyorlar. Özel bankalar aynı zamanda, 'zorla devlet ortaklığında batık bankaların kurtarılmasının bütün riskleriyle birlikte yine vergi mükellefine ödetileceği', tezine sığınıyorlar.

lir. Avrupa Merkez Bankası da mali istikrar fonu (EFSF) üzerinden borç makasına ortak edilebilir. Atina 13 Şubat'a kadar tahvil takası için resmi teklif vermek zorunda. Hem de vakit geçirmeden. Çünkü takasın teknik işlemleri haftalarca sürebilir.

Özel sektörün bu operasyona ne kadar katkıda bulunacağı ondan sonra belli olacak.

Kreditörler açısından, evet. Örneğin, kamu sektöründe çalışanların nüfusa oranı diğer bütün AB ülkelerindekinden fazla. Memur maaşları da ol-

dukça dolgun. Vergi idaresi doğru dürüst işlemiyor, devlet haksız kazançla yurt dışına kaçırılan paralara el uzatamıyor. Savunma bütçesi çok şişirilmiş. Özelleştirme de yerinde sayıyor. Alacaklılar, kriz ülkeleri +talya, Portekiz ve +rlanda'nın düzelme çabalarında çok daha başarılı olduğunu belirtiyorlar.

Yunanistan'ın ortak para bölgesinden ihraç edilmesi hukuken mümkün değil. Atina ancak kendiliğinden Euro'yu bırakabilir. Avrupalıların bu opsiyonu sık sık gündeme getirmelerinin nedeni, bütçe disiplininin ortakların kontrolüne bırakılması için Atina üzerindeki baskıyı arttırmak. Fiilen iflas etmiş olan Yunanistan uluslararası kreditorler sayesinde ayakta duruyor. Avrupalı ortakları Yunanistan'ı gözden çıkarmıyor. Euro Bölgesi'nde kalırsa, Avrupa antlaşmalarında yer alan ilkelerin aksine Avrupa Birliği transfer birliğine döner. Yunanistan para bölgesinden çıkıp eski para birimi Drahmi'ye dönerse, ihracatını arttırmak ve ürünlerine rekabet gücü kazandırmak için parasının oldukça yüksek oranda devalüe edecektir. Ancak uzmanlar, Euro'dan ayrılmanın kestirilemeyecek sonuçları olduğunu ve örneğin mudilerin bankaları adeta yağmalayacağını hatırlatıyor.

(dwelle.de)

Etiyopya binlerce insanı sürüyor

İnsan Hakları İzleme Örgütü (Human Rights Watch) Etiyopya yönetiminin, tarım alanlarını yabancı yatırımcılara kiralayabilmek için, on binlerce insanı zorla yeni köylere yerleştirdiğini bildirdi. ABD merkezli örgüt, Etiyopya'nın Hollanda'ya 3,6 milyon hektarlık tarımsal alan kiralamış olduğunu kaydetti.

Etiyopya hükümeti ise İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün suçlamalarını reddediyor. Hükümet sözcüsü Bereket Simon, Reuters haber ajansına verdiği demeçte, "İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün, köylülerin başka yerlere yerleştirilmesi programının halktan destek görmediğini ve sorunlar yarattığını söylemesi hatalı. Bu iddiayı destekleyecek hiçbir kanıt yok. Program, bölgesel yetkililerin, yönetimlerin ve halkın tam katılımıyla yürütülmekte." dedi.

İnsan Hakları İzleme Örgütü ise, Batı Gambella bölgesindeki yerli halktan 70 bin kişinin, istekleri dışında yeterli yiyecek, ekim alanı, eğitim ve sağlık gibi olanaklara sahip olmayan yeni köylere yerleştirildiğini belirtti.

Zorunlu göçRaporun hazırlanması aşamasında geçen yılın Mayıs ve Haziran aylarında 100'den fazla insanla konuşulduğunu kaydeden örgüt, bölgeden tahliye edilen bir kişinin, "Babamı, diğer yaşlılarla birlikte yeni köye taşınmamı reddettiği için dövüldü. 'Ben burada doğdum, çocuklarım burada doğdu, çok yaşlıyım onun için de başka yere yerleşmem' diyordu. Askerler sopalarla, dipçikle dövüldü babamı. Hastaneye yatırdık, giderek halsizleşti ve aldığı darbeler yüzünden, sonunda öldü." dediğini aktarıyor.

İnsan Hakları İzleme Örgütü, Gambella halkının üzerinde yaşadıkları ve ekip biçtikleri topraklar üzerinde hiçbir zaman resmi haklara sahip olmadığına işaret ederek, hükümetin de, bu alanları 'gayrimeskûn' ve "geçtiği gibi kullanılmayan" toprak ilan ettiğini kaydetti.

Örgüt, böylece hükümetin yerli halkın başla yörelere yerleştirilmesini engelleyecek yasaları çiğnememiş görüldüğünü belirtti.

Addis Ababa hükümeti ise, geçmişte, tüm nakillerin gönüllülük esasına göre yürütüldüğünü, yeni köylerde gereken altyapının bulunduğunu, taşınan herkese yeni bir hayat kurmak için destek sağlanacağını bildirmişti.

İnsan Hakları İzleme Örgütü (Human Rights Watch) raporunda, "Hükümetin tahliye edilip başka yerlere göç ettirilen insanlara yiyecek yardımı vermemesi yüzünden yaygın olarak açlık ve açlıktan ölüm olayları baş gösterdi." deniliyor. Amerikan düşünce kuruluşu The Oakland Institute, geçen yıl Afrika'da toprak kiralayan yabancı şirketler hakkında yayımladığı raporda, olayı, "toprağa hücum" diye tanımlamıştı.

Kuruluş başkanı Anuradha Mittal, BBC'ye verdiği demeçte, "Dünyanın dört bir yerinden yüzlerce yatırımcı toprak fiyatlarının ucuz ve bol olması yüzünden, verimli tarım alanlarını ele geçirebilmek gayretiyle Afrika'ya akın ediyor. Ve bu, en zayıf konumdaki insanlara zarar verme pahasına yapılıyor." dedi.

BBC'nin ekonomi muhabiri Duncan Bartlett, geçen yıl, Suudi Arabistan ve Çin'in, özellikle Gambella bölgesinde, kendi tüketimleri için 1 milyon tonu aşkın miktarda pirinç yetiştirmek amacıyla geniş tarım alanlarını almayı planladıklarını bildirmişti.

İSLAM CUMHURİYETİ’NİN SORUNLARI ÇOK İRAN’IN UYUŞTURUCU SORUNU

Türkiye özellikle Afganistan’da üretilen esrarın Avrupa ve Rusya’ya taşınmasında “kiritik” rol oynuyor. Uyuşturucu tüccarları genellikle Kürt kökenlilerle, Türkiye’de yaşayan İranlılar. Büyük uyuşturucu çeteleri, eroin üretimi ve dağıtımının yanı sıra kimyasal madde bazlı uyuşturucular da imal edip satıyor. Uyuşturucudan elde edilen gelirler kayıtdışı ekonomide kullanılıyor ve bazı döviz büroları, kuyumcular ve diğer işletmeler bu kara paranın aklanmasında rol oynuyor

Reinhard Baumgarten

‘Türkiye Kilit Ülke’

ABD Dışişleri Bakanlığı yıllık uyuşturucuyla mücadele raporunda 20 ülkenin uyuşturucu üretimi ve ticaretinde ana rol oynadığına dikkat çekiliyor. Rapor-da Türkiye’nin de hala uyuşturucu ticaretinde Güneydoğu Asya ile Avrupa arasında ana transit yollardan biri olmayı sürdürdüğü de kaydediliyor. Dışişleri Bakanlığı raporunda Türk yetkililerin uyuşturucuyla mücadelede Avrupalı ve Amerika-lı meslektaşlarıyla yakın bir işbirliği içinde olduğuna dikkat çekiliyor.

İran’ın Sorunları Çok

İran’da 75 milyonluk nüfusun üçte ikisi 1979’daki İslam Devrimi’nden sonra dünyaya gelmiş. Halkın yüzde 60’tan fazlası şehirlerde yaşıyor. Her geçen gün büyüyen Tahrân ve çevresinin nüfusu 15 milyonu geçiyor. Nüfus genç, yaratıcı ve en azından görünüşte toleranslı. Genç nüfusun çok yüksek olduğu İran birçok ciddi sorunla yüz yüze. Ekonomik büyüme çok yavaş, üretim düşük, gençler arasında işsizlik çok yüksek, sosyal alanda gerilim ve kısıtlamalar artıyor. “İran’daki sosyal sorunlar yüksek uyuşturucu tüketiminin arkasındaki etkenlerden biri” diyor psikiyatr Avisâ Mo-hamedian, “Gençlik boş zamanlarında ne yapabileceğini, nasıl eğlenebileceğini bilmiyor. Bu da önemli rol oynuyor” şeklinde konuşuyor.

İran’da uyuşturucu tüketimi yasak, uyuşturucu ticaretinin cezası ise idam. Ancak uzmanlar, ağır cezalara rağmen İran’ın dünyada uyuşturucu kullanımının en yoğun olduğu ülkeler arasında yer aldığını tahmin ediyor.

16-17 yaşlarında haşhaşa başlayan Feran, ardından afyon, iki yıl sonra da crack kullanmaya başlamış. Crack yüzünden iyice çöken genç adam, bugün 20’li yaşların ortasında ve doktorlarının da desteğiyle bağımlılığının üstesinden gelmeye çalışıyor. “Gerçekten dibe vurmuştum, hatta günün birinde uyuşturucu satıcısından mal alabilmek için donmuş bir tavuk çaldım ve tavuğu kabul etmesi için satıcıya yalvardım.”

Başkent Tahrân’ın batısındaki özel bir rehabilitasyon merkezinin yöneticiliğini yapan Dr. Aşkon Rıza, resmi istatistiklere göre ülke halkının yüzde ikisinin uyuşturucu bağımlısı olduğunu, ancak yetkililerin doktorlar ve kliniklerle iletişimlerinde yüzde 8’lik bir oran telaffuz ettiklerini kaydediyor. Bu rakamların gerçeği yansıtmaması durumunda İran uyuşturucu bağımlılığında Pakistan’ın da önünde dünya sıralamasında birinci sırada yer alıyor. Dr. Rıza, tecrübelerine dayanarak bu oranın daha da yüksek olduğunu, tahminine göre İran halkının yüzde 14 ila 15’inin uyuşturucu bağımlısı olduğunu söylüyor ve istatistiklerin nadiren ve eğlenmek amacıyla uyuşturucu alanları kapsamadığına dikkat çekiyor.

‘Uyuşturucu Almak Dondurma Almaktan Kolay’

Pakistan ve Afganistan gibi uyuşturucu üretiminde öne çıkan ülkeler ile sınırının olması, İran’daki uyuşturucu sorununu ağırlaştırıyor. Beş ila on milyon uyuşturucu bağımlısının olduğu tahmin edilen İran pazarına sürekli ucuz uyuşturucu sürülüyor. “Bir taksiye atladım mı, beş dakikada her türlü uyuşturucuyu bulabilirim.” diyor bir bağımlı, İran’da uyuşturucu bulmanın, dondurma almaktan kolay olduğunu söylüyor. Kristal olarak bilinen uyuşturucunun fiyatının ise son yıllarda önemli ölçüde düştüğü belirtiliyor. Piyasaya ilk çıktığında gramı 60 ila 80 dolar olan kristal, günümüzde altı dolara satılıyor.

İran’daki narkotik ekiplerin en yetkili ismi olan Muhammed Mesud Zahedian, uyuşturucu ticareti ve kaçakçılığı ile çok yoğun bir şekilde mücadele ettiklerini vurguluyor. Sadece 2010 yılı içinde 430 tona yakın uyuşturucu madde ele geçirildiğini belirten Zahedian, Afganistan ve Pakistan sınırlarında keşimlenin tam anlamıyla kanlı bir savaşın sürdüğünü

kaydediyor. Son yıllarda uyuşturucu kaçakçılarıyla mücadele sırasında yaklaşık 4 bin güvenlik görevlisinin öldüğünü ve 12 bininin de yaralandığını anlatan Zahedian, İran yönetiminin sınır bölgesinde bariyer ve elektronik gözetleme sistemlerinin inşası için 800 milyon dolardan fazla harcadığını, uluslararası toplumun ise sadece iki milyon dolar katkıda bulunduğunu söylüyor.

Toplumun Rahatsızlığının Kökenine İnilmiyor

Birleşmiş Milletler (BM) ise İran’ın uyuşturucu ile mücadelesini övüyor. BM Uyuşturucu ve Suçla Mücadele Bürosu (UNODC) Başkanı Yuri Fedotov uyuşturucuların ele geçirilmesi konusunda İran’ın vazgeçilmez olduğunu söylüyor. İran en önemli transit ülkelerden biri. Burada imha edilmeyen ya da tüketilmeyen tüm uyuşturucular, sonuçta Avrupa ya da ABD’de tüketiliyor. Bu yüzden de Batı, İran’ın uyuşturucu kaçakçıları ile çok sert bir biçimde mücadele etmesine göz yumuyor. Uluslararası Af Örgütü’nün verilerine göre, uyuşturucu ticaretine ölüm cezasının verildiği İran’da geçen yıl 500 kişi uyuşturucu ile ilgili suçlardan dolayı idam edildi. Fakat İran yönetimi tüm çabalara rağmen sorunun üstesinden gelemiyor.

Tahrân’ın batısındaki uyuşturucu danışma merkezinde çalışmalarını sürdüren Dr. Rıza, ağır cezaların ve dinî yasakların yeterli olmadığını belirtiyor. Merkezlerinde derin toplumsal krizin nedenlerine inemediklerini, sadece bulguları tedavi etmeye çalıştıklarını belirten Dr. Rıza, “Biz sadece kısıtlı ölçüde yardımcı olabiliyoruz. Kliniklerimizde bir tane sosyal görevli var. Fakat bir uyuşturucu bağımlısının acilen bir işe ihtiyacı olduğu zaman, onun da yapabileceği birşey yok. Tüm toplumun yardımcı olması gerek, fakat sosyal desteğin eksikliğini çekiyoruz.” şeklinde konuşuyor.

Sorunun çözümü için bir plan yok. Ortada ne istihdam ve gelecek perspektifi yaratan başarılı bir ekonomi politikası var, ne de İran İslam Cumhuriyeti’ndeki toplumun nasıl bir rahatsızlık çektiği konusunda modern bir bilinç.

Birleşmiş Milletler Suç ve Uyuşturucuyla Mücadele Dairesi eroin, kokain ve hint kenevirî gibi uyuşturucuların pazarında daralma görüldüğünü belirterek, reçeteli ilaç ve sentetik uyuşturucuların daha yaygın hale geldiğini bildirdi.

Örgütün yayınladığı yıllık Dünya Uyuşturucu Raporu’na göre, 2010 yılında eroinin ham maddesi afyon üretiminde önceki yıla oranla yüzde 38’lik azalma oldu. Bu azalmada Afganistan’daki tarlalar-da haşhaş zararlısının yol açtığı hasarın etkisi olduğu düşünülüyor. Bununla birlikte Afganistan, 3 bin 600 tonla dünyanın en büyük afyon üreticisi ülke konumunu koruyor. Afganistan tek başına dünya afyon üretiminin yüzde 74’ünü karşılıyor.

Bununla birlikte Birleşmiş Milletler afyon üretimindeki azalmanın geçici olabileceğine dikkati çekiyor. Burma’nın yeniden büyük bir afyon üreticisi olarak ortaya çıkması buna bir etken olarak görülüyor.

Rapora göre kokainin ham maddesi olan koka bitkisinin üretimi de 2007 ve 2010 yılları arasında yüzde 18 oranında düştü. Buna neden olarak da Kolombiya’da koka üretimine karşı yürütülen mücadele gösterildi.

Öte yandan, yasadışı yollardan elde edilen reçeteli ilaçların uyuşturucu olarak kullanılması giderek yaygınlaşıyor. Daire’nin raporuna göre, dünyada yaklaşık 210 milyon kişi yılda en az bir kere sentetik uyuşturucular sınıfına giren bu tür uyuşturucular kullanıyor.

Raporda, Amerika’nın dünyadaki en büyük uyuşturucu pazarı olmaya devam ettiği de belirtiliyor. Rapora göre, Amerika’da 2009 yılında 157 ton uyuşturucu madde tüketildi.

Birleşmiş Milletler raporu, Türkiye’nin, 2009 yılında İran’la birlikte en fazla afyon bazlı uyuşturucu yakalanan ülke olduğunu belirtiyor. Aynı yıl ele geçirilen afyon bazlı uyuşturucuların yüzde 41’i İran, yüzde 16’sı ise Türkiye’de yakalanıyor. Türkiye ve İran, uyuşturucunun Batı pazarlarına aktarıldığı “Balkan Güzergahı” üzerinde bulunuyor.

‘Kürtlerle İranlılar Kaçakçılık Yapıyor’

Raporun ‘Ülkesel Genel Durum’ başlıklı bölümünde, Türkiye’nin özellikle Afganistan’da üretilen esrarın Avrupa ve Rusya’ya taşınmasında rol oynadığı, uyuşturucu tüccarlarının genellikle Kürt kökenlilerle, Türkiye’de yaşayan İranlılar olduğunu kaydediliyor. Büyük uyuşturucu çetelerinin eroin üretimi ve dağıtımının yanı sıra kimyasal madde bazlı uyuşturucular da imal edip sattığı belirtiliyor. Uyuşturucudan elde edilen gelirlerin kayıtdışı ekonomide kullanıldığına dikkat çekilen raporda bazı döviz bürola-

rının, kuyumcuların ve diğer işletmelerin bu kara paranın aklanmasında rol oynadığını da dile getiriliyor.

Türk güvenlik yetkililerinin uyuşturucu ticaretini sona erdirmek için yoğun bir çaba sarfettiği kaydedilen raporda, her yıl Türkiye’de tonlarca eroin ve uyuşturucu imalatında kullanılan kimyasal madde ele geçirildiği vurgulanıyor. Raporda ‘Ele geçirilen miktarlar göze alındığında Türkiye’den her yıl tonlarca eroin kaçırıldığı tahmin ediliyor,’ görüşü yer alıyor.

Raporun ‘Uyuşturucu Kaçakçılığı Güzergahı’ bölümünde Türkiye’nin Avrupa’da satılan eroinin geçiş noktası olduğu belirtiliyor. Türkiye’deki kaçakçıların uyuşturucunun Avrupa’ya taşınmasında hala Balkan ülkelerini kullandığı ancak son zamanlarda Gürcistan, Rusya ve Ukrayna bağlantılı kaçakçılık yapıldığına da dikkat çekiliyor. Ayrıca uyuşturucu ticaretinde TIR’larla İtalya’ya gizlice sokulan oradan da tüm Avrupa’ya dağıtılan eroine dikkat çekiliyor. ‘Afganistan’da üretilen esrar ve haşhaş Türkiye’ye daha çok Türkmenistan, Azerbaycan, Gürcistan üzerinden sokuluyor’ görüşü kaydedilen raporda son zamanlarda Türk yetkililerin ele geçirilen esrar miktarında artış olduğunu kaydettiklerine dikkat çekiliyor. Yine raporda, çoğu Kürt kökenli olan Türkiye’deki kaçakçıların Avrupa’daki eroin pazarının önemli bölümünü kontrol altında tuttuklarına dikkat çekiliyor.

‘Türkiye’de Uyuşturucu Kullananlar Çok Değil’

Raporun bir diğer bölümünde, diğer ülkelerle karşılaştırıldığında Türkiye’de uyuşturucu kullananların sayısının çok fazla olmadığına vurgu yapılıyor, tedavi gören bağımlıların sayısının ise arttığına dikkat çekiliyor. Türkiye’de uyuşturucu kullanımına karşı bilgilendirme programlarına ve tedaviye ayrılan fonlarına yetersiz olduğu belirtiliyor. Raporun ‘Siya-si İnisiyatifler’ bölümünde Ankaradaki Amerikan Büyükelçiliği’nin Türkiye’nin uyuşturucuyla mücadeledeki bölgesel liderlik konumuna katkıda bulunmak istediği dile getiriliyor. Bu çerçevede elçiliğin Türkiye Uluslararası Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi bünyesinde yeni eğitim olanakları sunmayı planladığı belirtiliyor. Yine rapora Amerika’daki uyuşturucu mücadele ekipleriyle mükemmel bir işbirliği içinde olan Türk yetkililerin teknik ve profesyonel açılardan son derece yetkin olduğu belirtiliyor. Amerika’nın Türkiye’nin uyuşturucuyla mücadelede kara paranın aklanması ve diğer mali suçları önlemedeki gücünü artırmak için işbirliği yapmaya devam edeceği de raporun son bölümünde yer alıyor.

SOSYAL MEDYANIN ARAP BAHARI'NDAKİ ROLÜ İNTERNETİN SİYASETE ETKİSİ

Turquie Diplomatique

İnternet arama motoru Google ile Twitter ve Facebook gibi sosyal paylaşım siteleri küresel siyasi gelişmelerde giderek daha fazla rol oynar oldu. Mısır ve Tunus'ta olduğu gibi bazı durumlarda bu siteler baskıcı rejimlerin devrilmesinde de etkili oluyor. Google'ın Çin'de yaptığı gibi, bazı internet şirketleri konuşma özgürlüğü ve kişisel hakları sınırlayan hükümet politikalarını da zorluyor.

Cesaretti genç bir kadın, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'ın yönetimine meydan okuyor ve bu mücadelesini internet üzerinden herkeşe duyuruyordu. 25 yaşındaki Emine Abdullah Araf El Ömer, hayatını devrime adanmış olduğunu söylüyordu. “Şam'da Eşcinsel Kız” adlı blogundaki yazıları büyük ilgi gördü. Ancak çok geçmeden aslında böyle biri olmadığı ortaya çıktı. Blog sahibinin 40 yaşında bir Amerikalı olduğu anlaşıldı. Tom McMaster daha sonra amacının sadece dikkat çekmek olduğunu ifade etti: “Blogla ilgili medyada yer alan ilk haberleri okuduğumda, bu çok hoşuma gitti ve kendimden çok etkilendim. Birşeyler yazmıştım ve bunlar basında yer almıştı. Aslında kurgu olan şeyler, insanlar tarafından gerçeğe miş gibi algılanıyordu.”

Suriye yönetimi bu yalanın ortaya çıkmasına, birçok Batılı gazetecinin mahcup olması nedeniyle çok sevindi. Sadece İngiliz “Guardian” gazetesi değil, Batı'daki diğer büyük gazeteler, gerçek olmayan bu blogu örnek gösterip Suriyeli muhalifler hakkında sayısız haber yapmıştı. Çarpıcı başlıklarla devrim haberleri yapan gazeteler, tuzağa düşmüş olabileceklerini akıllarına bile getirmemişti.

İnternet ve Siyaset

Tunus ve Mısır'da ise internet, siyasete ivme kazandıran işleviyle ön plana çıktı. Özellikle sosyal paylaşım siteleri Facebook ve Twitter, kitlelerin kısa süre içinde örgütlenmesini ve devrim hareketlerinin hız kazanmasını sağladı. Münster Üniversitesi'nden uzman Marie Möller, yaptığı bir araştırmada diktatörlüklerde internetin önemine değiniyor. Möller, baskıcı rejimlerde insanların cezalandırılmaktan korktuğu için sokaklara çıkmadığına ve internetin bir protesto aracı olarak bu ülkelerde önemli bir rol edindiğine işaret ediyor: “İnternette yakalanma riski, sokağa çıkmaktan çok daha az. İnsanlar, artık böyle devam edemeyeceğinin ve başka birçok ülkede büyük gösterilerin bu şekilde organize edildiğinin farkında. Eğer çok sayıda kişi belirli bir yere aynı saatte giderse, cezalandırılma riski çok daha az oluyor.”

Selim Amamu, Tunus'taki sosyal sorunların siyasi bir başkaldırıya dönüşmesini ve toplumsal bir hareketin ne denli güç kazanabileceğini kısa bir süre önce yakından yaşadı. Amamu, yüz binlerce Tunuslu'nun sokaklara döküldüğü protesto gösterileri doruk noktasına ulaştığında gelişmeleri cezaevinden izlemek zorundaydı. Protesto hareketinin sembollerinden biri olarak görülen Amamu rejim tarafından tutuklanmıştı. Selim Amamu, “İnternet ve sosyal medya olmasaydı, Tunus'daki devrim yine de gerçekleşebilir miydi” sorusuna şu yanıtı veriyor: “Hemen olmayabilirdi, bu açık. Belki biraz zaman alırdı. Ancak bu devrimin herkes için sürpriz olduğu kesin. Sosyal medyanın ve internetin gücünün bu boyutlara ulaştığı daha önce bilinmiyordu. Tunus'ta yaşananlar bu gücün kanıtı oldu ve bu çok önemlidir.”

Kitle Psikolojisine Etkileri

Sosyal medyanın kitle psikolojine de etkileri var. İnternetin 21'inci yüzyıl devrimlerini değiştirdiğini belirten Psikolog Prof. Peter Kruse, devrim isteyen kitlelerin şiddete başvurmazlığına, ancak buna karşılık mevcut sistemi savunmaya çalışan muhafazakarların kalabalıkları engellemeye çalıştığına dikkat çekti: “İnternetin etkisiyle saldırganlık azalıyor. Normal koşullarda, sokağa çıkmadan önce, derin bir duygusallık içine girmemiz gerekiyor. Ancak bu derinliğe artık gerek yok. Bu duygusallığın artık sadece mevcut sistemi korumak isteyen muhafazakar kesimden geldiği kanısındayım. Devrim için harekete geçenler bu yüzden saldırganlıktan daha uzak.”

Marcus Messner Virginia Commonwealth Üniversitesi'nde gazetecilik dersi veriyor. Messner İnternet şirketlerinin uluslararası ilişkilerde giderek daha büyük rol oynadığını söylüyor: “Şirketine göre giderek daha aktif bir rol oynadığını görüyoruz. Facebook o kadar olmasa da Google ve Twitter Mısır'daki protestolarda çok aktif rol oynadı.”

Messner, 2009 yılında İran'da protestolar başladığında, Twitter'in bilgisayar şebekesinde tamiratları durdurduğuna dikkati çekerek, kullanıcı hizmetlerinin aksamasını önlemeye çalıştığını söylüyor. Son olarak, Mısırlı yetkililer interneti engellediğinde Google, Twitter ve Saynow çalışanları protestoculara internete farklı ulaşım yolları yaratmaya çalışmıştı. Yarım milyar kullanıcısı olan Facebook'un, yılda yüzde 100 ile 200 oranında büyüyen Twitter, Google ve YouTube'un internetin uluslararası ilişkilerde artan rolü inkar edilemez: “Bunlar

önemli aktörler. Büyük medya kuruluşlarından bahsettiğimizde bu şirketlerin ne kadar büyüdüklerini unutmuyoruz. Gelecekte bu şirketlerin siyasette ne kadar etkili olmak isteyeceklerini takip etmek lazım.”

Forbes dergisi siber güvenlik yazarı Jeffrey Carr, Google'ın çalışanlarına tanıdığı serbestliğin Mısır'daki olaylara etkisinin büyük olduğunu söylüyor: “Google, çalışanlarına çok önem veren bir şirket. Herkesin iş saatinin yüzde 20'sinde bağımsız projeler üzerinde çalışmasına izin veriliyor. Mısır'da olanlar da çalışanların kendi iradesiydi, bir şirket kararı olduğunu zannetmiyorum.” Carr Google çalışanlarının Mısır'da yaptıklarının takdir edilmesi gerektiğini söylüyor: “Bu tür çabalar böyle gelişmeli. Şirketten değil ama çalışanların kendisinden oluşmalı.” Sonunda, uzmanlar, Google ve diğer internet firmalarının da işyerleri olduğunu ve hissedarlarının çıkarlarını gözettiklerini belirtiyor.

Harvard Üniversitesi, Berkman İnternet ve Toplum Merkezi çalışanı Jillian York bir çok internet şirketinin siyasi aktivistlik düşüncesiyle yola çıktığını hatırlatıyor: “Her şirket bu konularda nasıl tavır takınacağına sonunda karar vermek zorunda. Google bunu yaptı. Geçen yıl Çin piyasasından çekildi ve son olarak internet özgürlük konferansı düzenledi. Google oynadığı bu rolden memnun görünüyor. Facebook daha çekimser. Twitter ise ortalda bir yerde.”

Uzmanlar Google ve diğer yüksek teknoloji şirketlerinin Ghonim gibi çalışanlarını gözlemlemekten gelmediği konusunda birleşiyor. Bu çalışanlar Speak2Tweet sistemini geliştirerek cep telefonlarıyla Twitter'a ulaşımı sağladı. Bu da Mısırlı protestocuların internetin yasaklandığı

günlerde bile Twitter'a ulaşımına imkan verdi. Uzmanlar bunun şirketlerin özgür konuşmaya verdikleri önemi belirttiğini söylüyor. Arap Baharı birçoklarının umutlandırdı. Sosyal medyanın diktatörlerin, baskıcı rejimlerin sonunu getireceği düşünüldü. Ancak Çin ve Belarus örnekleri, sosyal medyanın sınırlarını göstermeye başladı. Dikta rejimi geç harekete geçse de, kararlıydı. 2011 yılında 27 Ocak'ı, 28 Ocak'a bağlayan gece tüm Mısır çevrimdışı kaldı. Hükümet, deyim yerindeyse, internetin fişini çekti. Halk iki gündür sokaklardaydı ve Kahire hükümeti, harekete geçmezse kitlesel gösterilerin rejimin sonunu getirebileceğini biliyordu. Kısa bir süre önce Tunuslular, haftalar süren protestoların sonucunda 23 yıldır ülkeyi yöneten Zeynel Abidin Bin Ali'yi devlet başkanlığından devirmişti.

Facebook ve Twitter Ateşledi

Tunus'taki “Kalima” adlı muhalif radyo istasyonunun yayın yönetmeni Sihem Bensedrin, Sidi Buzid kentinde başlayan gösterilerin devrime dönüşmesinin, bilgilerin hızla tüm ülkeye yayılması sayesinde olduğunu belirtiyor. Olayların Facebook ve Twitter üzerinden cep telefonlarıyla, videolarla ve internetteki rejim karşıtı radyo istasyonlarından duyurulduğunu hatırlatan Bensedrin “İnternet devrim hareketini yaratmadı, ancak mümkün kıldı.” diyor.

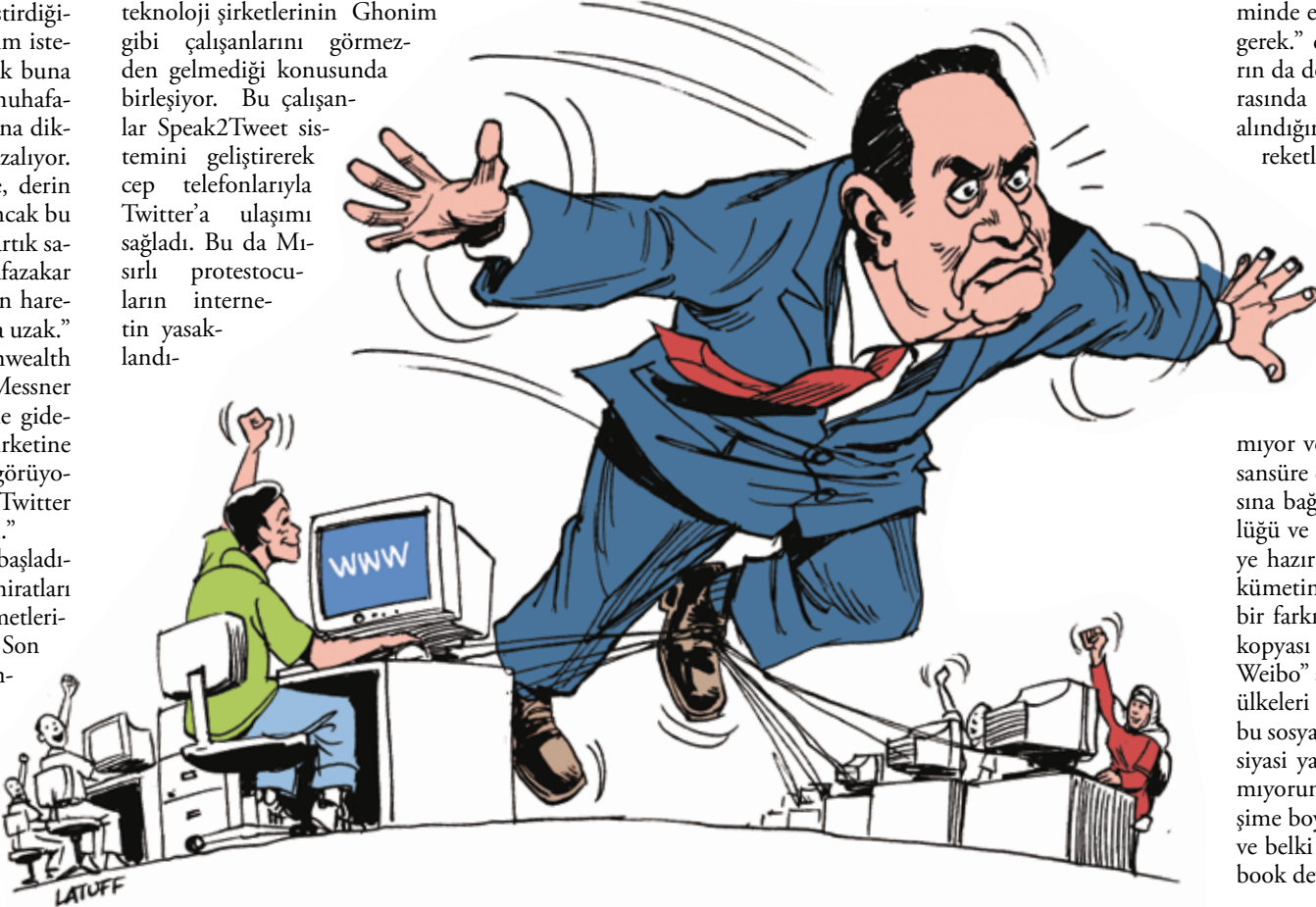
Tunus'taki Yasemin Devrimi'nden bu yana sık sık “Facebook Devrimi” ifadesi de kullanılıyor. Ancak internetin fişini çekmesi Mısır'daki rejimin de işine yaramadı ve Mısırlı lider Hüsnü Mübarek de devlet başkanlığından ayrılmak zorunda kaldı.

2000 yılında eski Yugoslavya'da Slobodan Milošević'e karşı düzenlenen protestoların organizatörlerinden Slobodan Cinoviç, o günden bu yana “Canvas” adlı grubuyla dikta rejimlerini barışçıl bir yolla devirmek isteyen muhalif hareketlere danışmanlık yapıyor. Otoriter rejimlerdeki isyanlarda halkın hoşnutsuzluğunun yanı sıra polis, ordu ve çıkar gruplarının rejime bağlılığının da belirleyici etkenler olduğunu söyleyen Cinoviç, Tunus'ta da, Mısır'da da sosyal medyanın önemli rol oynadığını kaydediyor. Cinoviç, “Her şey çok hızlı olup bitiyor. İnsanlar o kadar hızla sokağa dökülüyor ki, hükümetler gafil avlanarak reaksiyon gösterecek vakit bulamıyor. Şu anda olan bu.” diyor.

Ve şimdi sosyal medyanın damgasını vurduğu çağımızda otoriter rejimlerin varlığını sürdürmesinin mümkün olup olmadığı tartışılıyor. Belarus'taki “telegraf.by” adlı internet gazetesinin şef editörü Yan Rozum, ülkesindeki muhalif grupların sosyal paylaşım ağları üzerinden protestolar düzenlemeye çalıştığını, ancak sonuca varamadığını anlatıyor. Herkesin bu gruplara üye olabildiğini ve diğer üyelerin isimlerini görebildiğini belirten Rozum, polisin de bundan yararlandığını kaydediyor. “Bir dikta rejiminde eylem düzenlemek için gizli saklı çalışmanız gerek.” diyen Rozum, Belarus'taki muhalif grupların da dört-beş başarılı eylemi olduğunu, fakat sonrasında bu grupların liderlerinin 15 gün gözaltına alındığını anlatıyor ve lidersiz kalan rejim karşıtı hareketlerin de böylece söndüğünü belirtiyor.

Çin Yönetimi Tedbirli

İktidarı elinde tutmak için sosyal ağların önemini kavrayan otoriter yönetimlerin sayısı her geçen gün artıyor. Çinli blog yazarı ve vatandaş gazetecisi Michael Anti, ülkesinde Arap Baharı benzeri bir devrimin mümkün olduğuna inanmıyor ve bunu öncelikle internette uygulanan ağır sansüre değil, ekonomik perspektifin hâlâ iyi olmasına bağlıyor. Özellikle genç Çinlilerin fikir özgürlüğü ve daha fazla demokrasi için sokağa dökülmeye hazır olmadığını vurgulayan Michael Anti, hükümetin yine de önlemini aldığını söylüyor: “Çin'in bir farkı bulunuyor. Burada tüm sosyal ağların bir kopyası var. Örneğin Çinliler, Twitter yerine “Sina Weibo” adlı bir mikroblog sitesi kullanıyor. Bu Arap ülkeleri veya Batı ile büyük bir fark, zira hükümet bu sosyal ağları denetleyebiliyor. Bu yüzden bu yolla siyasi yapılanmaların mümkün olabileceğine inanmıyorum.” Belki de otoriter rejimlerin dijital iletişime boyun eğmek zorunda kaldığı dönem kapandı ve belki de Arap Baharı hem ilk, hem de son Facebook devrimleri olarak tarihe geçecek.

ABD, ASYA'YA AĞIRLIK VERECEK ABD ASKERÎ STRATEJİSİNDE DEĞİŞİKLİĞE GİDİYOR

ABD'nin stratejik öncelikleri Avrupa'dan Asya-Pasifik bölgesine kaydırılıyor. Washington yönetimi, bundan sonra Asya-Pasifik bölgesine daha fazla ağırlık vermeye hazırlanıyor. ABD Savunma Bakanlığı ayrıca, büyük savaşlar yerine "küçük gizli operasyonlar"a odaklanma stratejisinin bir yansıması olarak konvansiyonel kuvvetlerini azaltırken insansız hava araçları ve özel operasyon üslerinin küresel ağını genişletmeyi planlıyor.

Luis Ramirez

ABD Savunma Bakanlığı, ordudaki yeniden yapılanma süreci ve tasarruf önlemleri çerçevesinde Avrupa ülkelerindeki askerlerini geri çekeceklerini açıkladı. ABD Savunma Bakanı Leon Panetta, Teksas Eyaleti'ndeki Fort Bliss üssünü ziyareti sırasında, Avrupa ülkelerinden iki askeri birliğin geri çekileceğini açıkladı.

Birliklerinin artık dönüşümlü olarak Avrupa'da varlık göstereceğini belirten Panetta, Avrupa, Afrika ve Latin Amerika'daki askeri birliklerin belirli sürelerle rotasyon yapacağını kaydetti. Ancak 3 bin 500 askerden oluşacak dönüşümlü birliklerin nereden konuşlandırılacağı ise açıklanmadı.

ABD'nin Doğu Asya İşleri'nden Sorumlu Savunma Bakan Yardımcısı Michael Schiffer yeni açıklanan askeri stratejiye göre bütçenin azaltılması baskıyla karşı karşıya kalan ABD kuvvetlerinin, Asya-Pasifik bölgesindeki varlığının müteffiklerin taleplerini karşılaması ve çeşitli tehditlerle karşı koymayı güvence altına alması amacıyla bu bölgedeki düzene öncelik vereceğini belirtti.

Schiffer ABD'nin askeri stratejik ağırlık noktasının Asya-Pasifik bölgesine yönelmesinin, ABD kuvvetlerinin varlığının bölgede olası çeşitli meydana okumaları karşılayabilmesini ve bölgedeki askeri düzene öncelik verilmesini güvence altına alacağını söyledi. Schiffer, ABD hükümetinin yeni askeri strateji açıklamasının, politika ve bütçenin bu strateji temelinde hazırlanmasını amaçladığını ifade etti. Yurtdışında konuşlanmış ABD askerlerinin en büyük bölümünü Avrupa'daki birlikler oluşturuyor. ABD ordusunun Avrupa'da dört askeri birliği var. Üçü Almanya'da biri de İtalya'da bulunan birliklerle birlikte Avrupa'da toplamda yaklaşık 81 bin Amerikan askeri bulunuyor. ABD Savunma Bakanlığı'nın bu kararının ardında ordu bütçesinde planlanan kesintiler ve bununla birlikte askeri stratejide değişikliklere gidilmesi yatıyor. Ülkesinin yeni savunma planını açıklayan ABD Başkanı Barack Obama, gelecek 10 yıl içinde ordu bütçesinde 487 milyar ABD Doları kesintiye gidileceğini söylemişti.

ABD'nin Yeni Stratejisi

Yeni strateji, ABD'nin Ortadoğu ve Asya bölgelerine ağırlık vereceği şeklinde yorumlanıyor. Uzmanlar ABD'nin özellikle silahlanan Çin'e karşı hazırlıklı olmak istediği değerlendirmesinde bulunuyor. Washington'da "ABD'nin Küresel Liderliğini Sürdürmek: 21'inci Yüzyıl Savunma Öncelikleri" adlı bir belge yayımlanmıştı. Belge, ABD ordusunun, bir yandan şiddet içeren aşırılıkların ortaya koyduğu tehditle aktif biçimde mücadele etmeye devam ederken, diğer yandan da dengelerini Asya - Pasifik bölgesi üzerinde odaklanacak biçimde yeniden düzenlemesini öngörüyor. Siber savaş ve füze savunma alanlarında ABD'nin kapasitesinin artırılmasını da öngören belge, bazı askeri misyonların kapsamının daraltılacak olmasına karşın, hiçbirinin tamamıyla yürürlükten kaldırılmayacağına vurgu yapıyor.

Amerika Askeri Bütçesinde Kesinti Yapıyor

Başkan Barack Obama, Amerika'nın yeni askeri stratejisi çerçevesinde savunma bütçesinde milyarlarca dolar kesinti yapılacağını açıkladı. Obama Amerika'nın yeni askeri stratejisi hakkında bilgi verdi. Obama, Çin'in askeri gücünün artmasına tepki olarak Amerikan ordusunun Asya'daki rolünün genişleyeceğini; Ortadoğu'da da İran'a karşı askeri varlığını sürdüreceğini bildirdi. Başkan, Savunma Bakanı Leon Panetta ve Genel Kurmay Başkanı Martin Dempsey'in de hazır bulunduğu basın toplantısında, Amerika'nın aynı anda iki cephe de savaşabilme politikasından vazgeçtiğini açıkladı. Yeni stratejiye göre Amerika bir yerde savaşta ise başka bir yerde çatışma çıkmasını önlemeye ağırlık verecek. Savunma Bakanı Panetta ise, Savunma Bakanlığı'nda çalışan asker ve sivil personel sayısının azaltılacağını, bazı yeni silah sistemleriyle yeni bir uçak gemisi yapımından vazgeçileceğini bildirdi.

Obaya yönetimi önümüzdeki 10 yıl içinde savunma bütçesinde yüzde 8 oranında tasarruf yapmayı planlıyor. Aynı dönemde 450 milyar dolarlık kesintiye ek olarak, Kongre'nin girişimiyle, askeri harcamaların 500 milyar dolar azaltılması da mümkün. Amerika'nın bu yılki savunma bütçesi yakla-

şık 530 milyar dolar. Başkan Barack Obama, Amerikan silahlı kuvvetlerinin daha küçük ve daha çevik olmasını istiyor. Obama, "Savaş dönemi sona eriyor. Sorulması gereken soru şu, 10 yıldır devam eden uzun süreli savaşların ardından nasıl bir ordu istiyoruz. Bugün daha güçlü bir konumdayken bunu yapacağımız için şanslıyız," şeklinde konuştu.

Obama Amerikan ordusunun konvansiyonel Soğuk Savaş dönemi kara hareketlerinden çok, terörle mücadele çalışmaları; nükleer caydırıcılık, füze savunma ve sanal savaşa ağırlık vererek yeniden düzenleneceğini söylüyor. Obama, "Ordumuz daha küçük olacak, ancak tüm dünya şunu bilmeli, Amerika askeri üstünlüğünü korumaya kararlıdır," şeklinde konuştu. Pentagon'un yeni stratejisine göre Amerika, dikkatini Avrupa'dan Washington'un kaygı duyduğu Çin'in artan etki alanına, Büyük Okyanus'a kaydıracak. Brookings Enstitüsü'nden Michael O'Hanlon, "Bu 20 yıldır müzakere edilen bir strateji. Saddam Hüseyin'in devrilmesinden sonra bu tür bir strateji değişikliğine gitmek daha kolay. Ayrıca bu strateji yeni bir gerçeğe işaret ediyor: bundan sonra gelecek tehditler, İran gibi ülkelerden havadan veya denizden kaynaklanacak," şeklinde konuşuyor.

Washington'un, İran'ın gelir kaynaklarını kurtma çabasına Tokyo'dan destek geldi. Japon-

ya ABD'nin İran üzerinde diplomatik baskıyı artırma çabalarına destek vererek ülkeden petrol ithalatını azaltacağını duyurdu. Tokyo'da Amerikan Hazine Bakanı Timothy Geithner ile bir araya gelen Japon Maliye Bakanı Jun Azumi, ülkesinin bu yolda somut adımlar atacağını duyurdu. Bu adım sonucunda ülkede bir enerji darboğazı oluşmaması için Körfez ülkelerinden ihracatlarını artırmaları istendi. Tahran yönetimine nükleer programını sınırlaması için yapılan baskının şimdide dek istenen sonucu getirmemesi dolayısıyla ABD, İran yönetiminin en önemli gelir kaynağı olan petrol satışlarını hedef almayı amaçlıyor. Bunun için yıl sonunda yeni bir tek taraflı yaptırım paketi onaylandı. Geithner, Çin ve Japonya'dan bu yaptırımlara destek istemek amacıyla bölgeyi ziyaret etti.

Çin Çağrılara Yanaşmadı

Ancak Geithner bir önceki durağı olan Çin'de umduğunu bulamadı. İran'ın ihraç ettiği petrolün üçte birini alan ve ülkenin en büyük alıcısı olan Çin'de yetkililer, kendilerinden 'tek taraflı bir girişim'e destek vermelerinin beklenemeyeceğini söyledi. Tahran yönetimi ve Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu'nun işbirliği üzerinde durma-

sı çağrısı yapan Pekin yönetimi, petrol ile nükleer programın ilişkilendirilmesine karşı. Çinli sözcüler "Bir ülkenin iç hukukunu uluslararası hukuk üzerine yerleştirip, başkalarına da buna uyulması için baskı yapmak makul değil," dedi.

Japonya Maliye Bakanı ise, düzenlenen basın toplantısında son beş yılda zaten bu yönde adımlar atıklarını hatırlattı; İran'dan ithal edilen petrol miktarını, ülkenin enerji talebinin yüzde 10'una kadar indirdiklerini belirtti. Bakan Azumi, şimdi bu payın daha da küçülmesini sağlayacaklarını ifade etti.

Japonya, geçen yılki deprem ve tsunami felaketinin nükleer santralleri devre dışı bırakması ardından enerji kaynaklarına her zamankinden çok ihtiyaç duyuyor. Bunun için de, petrol üreten diğer ülkelerin açığı kapatması umuluyor. Geithner, Japonya'nın kararını memnuniyetle karşıladı. Avrupa Birliği de İran'a petrol ticaretini de kapsayacak bir dizi yeni yatırım getirmeye hazırlanıyor.

Geithner'in temasları öncesinde BM Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu İran'ın uranyumu enerji üretimi için gerekenin üzerinde bir düzeyde zenginleştirmeye başladığını duyurmuştu. Batılı ülkeler bu durumu, ülkenin bir silah programı peşinde olduğu şeklinde değerlendiriyor. İran ise nükleer programının sadece barışçı amaçlar taşıdığını savunuyor.

ERMENİSTAN'DA İRAN KRİZİ KORKUSU

Aschot Gasasjan / Markian Ostaptschuk

İran, Ermenistan'ın dış dünya ile tek bağlantı kapısı. Azerbaycan ve Türkiye sınırlarını kullananmayan Erivan, Körfez'de askeri bir çatışma çıkması durumunda dünyadan tamamen tecrit edilmekten korkuyor.

Ermenistan'da İran'la Batı ülkeleri arasında nükleer anlaşmazlığa ilişkin endişe giderek büyüyor.

Tahran'a karşı sertleştirilen yaptırımlardan huzursuz olan Ermenistan, bölgede askeri bir operasyon düzenlenmesi halinde bundan en çok etkilenecek ülkelerin başında geliyor. Olası bir operasyon, Ermenistan açısından öncelikle hayati önem taşıyan enerji ve ulaşım projelerini etkileyecek.

Böyle bir durumda Ermenistan üzerinden Bas-

ra Körfezi'ne ulaşacak demiryolu hattının hayata geçirilmesinin tehlikeye gireceği tahmin ediliyor. Ayrıca Ermenistan'ın enerji sıkıntısını gidermek için sınırda Aras Nehri üzerindeki iki hidroelektrik santrali ile İran - Ermenistan petrol boru hattının da askeri bir operasyon durumunda gerçekleşmesi mümkün olmayacak.

İlk bakışta bugünkü kriz, bir finansal ve ekonomik başarısızlık olarak görülebilir; ancak daha pek çok şey tehlikededir. Transatlantik toplum uluslararası liderlik rolünü özel sektörün öz desteğinin çok daha güçlü ekonomik yararlar getirdiği esasına dayandırmaktadır. Mevcut kriz bu varsayımı çürütmüştür. Bu nedenle bugünkü ekonomik kriz aynı zamanda bir siyasi krizdir, ki bu da bir küresel liderlik boşluğu yaratmıştır. Bu güç kavgasının en önemi sonucu yapısal istikrarsızlık olacaktır. Bunun en açık şekilde görülebileceği alan da enerji alanıdır. Dünyadaki enerji kaynaklarına olan bağımlılık arttığından, enerji güvenliği stratejik bir öncelik haline gelmiştir. İçinde bulunduğumuz kriz fiyatları aşağı çekmiş ve ekonomik büyümeyi yavaşlatmış olabilir, ancak bu geçici bir durumdur.

Zengin kaynaklara sahip ülkeler varlıklarını kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaya, etkilerini arttırmaya, kendileri gibi düşünen ortaklarla ittifaklar kurmaya devam etmektedirler. Aynı şekilde, ülkelerinden enerji hattı geçen veya enerji ithal eden ülkeler de konumlarını güçlendirmeye çalışmaktadırlar. Bu kuvvetler uluslararası işlerin dengesini değiştirecek gibi görünmektedir.

Bugüne kadar transatlantik toplumun bu sorunlara tatmin edici cevaplar bulamamış olması büyük bir talihsizliktir. Mali krizin enerji sektörü üzerindeki olası etkilerini şöyle görüyoruz:

Enerji tedarikçileri üzerindeki etkiler

Rusya, İran ve Venezuela bugünkü krizden ciddi zarar görmüşe benziyor. Bazı gözlemciler “enerji milliyetçiliği” kavramının yumuşatıldığı görüşündedir. Diğerleri, bu ülkelerin kabul edeceği her tür fiyatı indiriminin esasında bir taktik olduğu ve bunun kısa vadeli olacağı görüşündedirler. Ayrıca birçok araştırma, özellikle enerji yatırımlarındaki kısıntılar nedeniyle, göçmen işçiler arasında işsizlik oranının büyüdüğüne işaret etmektedirler. Bu da Orta Asya ve Körfez ülkelerinde sosyal huzursuzluk kaynağı olabilir.

Stratfor tarafından yapılan bir analiz dünya petrol rezervlerinin % 8’ine sahip olan Kuveyt’e nüfusun % 69’unu yabancıların oluşturduğunu, ve bu oranın petrol rezervlerinin % 14’üne sahip olan Katar’da % 80 olduğunu göstermektedir. Bunun aksine Suudi Arabistan’da yabancılar nüfusun sadece % 25’ini oluşturmaktadır. Ayrıca Suudi Arabistan Para Ajansı yatırımlarında Körfez ülkelerinin bağımsız varlık fonlarından daha temkinli davranmış, bu nedenle daha fazla finansal güvenlik sağlamıştır.

Enerji şirketleri açısından sonuçlar

Krizin enerji şirketleri açısından karışık sonuçlar getirmektedir. Bir yandan artan sermaye maliyetleri yatırımları daha zor hale getirmektedir. Bu yenilenebilir enerji endüstrisi için bir problemdir çünkü yatırım maliyetleri diğer enerji sektörlerindekienden daha yüksektir. Daha yüksek sermaye maliyetleri, uzun vadeli altyapı finansmanına ihtiyaç duyan nakit ve boru hattı şirketleri, ve petrol sahası hizmetleri şirketleri için de bir sorundur. Diğer yandan, enerji tedarikçisi ülkeler enerji projelerinin yüksek maliyetini paylaşıp ortaklara ihtiyaç duydukları için çokuluslu şirketlere daha olumlu yaklaşmaktadırlar. Bu da yeni işbirliği fırsatları yaratabilir.

Bazı enerji üreticileri önemli miktarda döviz rezervi biriktirmişlerdir. Bu da onlara siyasi açıdan bir güç sağlamaktadır. Değişen zamanların bir göstergesi olarak Şubat 2009’da ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, Çin’in Ocak 2009 sonunda Çin’in elinde bulunan 740 milyar dolar kıymetindeki ABD hazine bonolarının değerli yatırım olmakta devam ettiği yönünde Çin hükümetine teminat verdi. Ayrıca, nakit para sıkıntısı içinde olan enerji şirketleri de uzlaşmaya açık gibiler. 2009’da Çin’in Rus Rosneft şirketinden piyasa değerinin üçte biri fiyatına ham petrol alabildiğini bildiriliyor.

Bütün yollar İran’a çıkıyor

Gürcistan, Azerbaycan ve Türkiye ile ilişkilerinde sorunlar yaşayan Ermenistan için güneydeki komşusu İran, dış dünyaya açılan tek kapı. Türkiye ve Azerbaycan, Dağlık - Karabağ sorunu nedeniyle Ermenistan’a sınırlarını kapalı tutuyor. 1991 yılında Azerbaycan’dan bağımsızlığını ilan eden Dağlık Karabağ, 1992’de Ermenistan ve Azerbaycan arasında savaş çıkmasına neden olmuştu ve o zamandan beri taraflar arasında devam eden görüşmelerden hâlâ sonuç alınabilmiş değil.

Ermenistan’ın askeri müttefiği Rusya ile bağlantı yolu ise Gürcistan üzerinden geçiyor. Ancak kuzeyle bağlantısı da Tiflis ve Moskova arasındaki gergin ilişkiler nedeniyle kısmen kapalı durumda. Rusya ve Gürcistan arasında sıkıntı yaratan bölge, Abhazya üzerinden geçen demiryolu uzun zaman-

KÜRESEL KRİZ VE KÜRESEL GÜVENLİK ENERJİ VE KRİZ: GÜVEN ARTIYOR MU AZALIYOR MU?

Mali krizin doğrudan bir sonucu olarak devletlerin üstlendikleri roller büyüyebilir. Hükümetler enerji altyapısı yatırımlarının finansörü rolünü üstlenebilirler. Ayrıca hükümetler, devlete ait şirketlerle veya hissedarlar olarak enerji sektörüne tekrar aktif şekilde girebilirler. Son olarak, şirketler, karbondioksit depolama tesisleri veya boru hattı gibi yeni enerji altyapısı inşa etmek için devletten yardım isteyebilirler.

Dr. Heiko Borchert ve Karina Forster *

İklim değişikliği politikası baskı altında

İklim değişikliği politikalarında görülen ivmenin sürüp sürmeyeceği bilinmiyor. Stratejik ve çevresel nedenlerden dolayı dünya ülkeleri fosil yakıtlara olan bağımlılıklarına bir son vermek zorundadırlar. Ancak yatırımların azalması yenilenebilir enerji teknolojilerinin geliştirilmesini yavaşlatabilir. Yüksek maliyeti olan bu yatırımlar karbondioksit salımını azaltma hedefinden taviz vermeyi gerektirebilir. Eğer mevcut hedefler aynı şekilde kalırsa, üreticiler yoğun karbondioksit salımı olan üretim tesislerini daha düşük standartlı alanlara taşımak zorunda kalabilirler. Bu durumda bir bölgenin karbondioksit dengesi düzelirken bir başka bölgenin kını bozulacaktır ki, bu da diplomatik gerginlikleri tetikleyebilir. Son olarak, yenilenebilir enerji alanına yapılan sübvansiyonlar da etkileenebilir. Nitekim bu sübvansiyonlar nedeniyle ABD ve AB arasında ticari anlaşmazlıklar baş göstermiştir. Mali krizin doğrudan bir sonucu olarak devletlerin üstlendikleri roller büyüyebilir. Hükümetler enerji altyapısı yatırımlarının finansörü rolünü üstlenebilirler. Ayrıca hükümetler, devlete ait şirketlerle veya hissedarlar olarak enerji sektörüne tekrar aktif şekilde girebilirler. Son olarak, şirketler, karbondioksit depolama tesisleri veya boru hattı gibi yeni enerji altyapısı inşa etmek için devletten yardım isteyebilirler.

Finansal alanda öz denetim sistemi başarısız olmuş gibi görünüyor. Bu da devlet müdahalesini tercih etmeyen çokuluslu enerji şirketleri üzerinde büyük etki yapacaktır. Devlet desteğinin beraberinde bir takım şartları da getirmesi olasıdır. Burada önemli soru, hükümetlerin yenilenebilir enerji alanındaki ayrıcalıklı düzenleyici sistemleri garanti etmeyi sürdürüp sürdüremeyeceğidir. Bunlara ilaveten, Dış İlişkiler Konseyi’nden Michael Levi, sıkıntı içindeki şirketlerin vergi indirimi alacak kadar vergi yükleri olmadığından vergi indiriminin son zamanlarda işe yaramaz hale geldiğini gözlemlemiştir. Bu da, teşvik bazlı düzenlemelerden daha geleneksel düzenlemeler ve devlet harcamalarına geçişi gerektirebilir.

Bu değişkenler enerji güvenliğini garanti etmenin giderek zorlaştığını göstermektedir. Ayrıca, son zamanlardaki olaylar enerji güvenliğinin gerek AB üyeleri arasında gerek AB ile ABD arasında ayrılıklara neden olabilecek potansiyele sahip olduğunu da göstermiştir. Transatlantik ortaklar enerji yüzünden aralarının açılmasına izin vermemek için ellerinden geleni yapmalıdırlar. Aslında bugünkü kriz enerji üreticileri ile işbirliği için fırsatlar yaratmıştır. Enerji üreticileri ile teknolojik ve bilimsel işbirliği, enerji konusunda verimliliği arttırabilir ve iklimin korunmasına yardımcı olabilir.

Somut eylem zamanıdır

Transatlantik toplum uzun yıllar kendi düzenleyici sistemlerini diğer ülkelere yansıtmışlardır. Enerji güvenliği konusundaki stratejik diyalog İstanbul İşbirliği Girişimi, Körfez İşbirliği Konseyi, Uluslararası Enerji Forumu, ve Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütünü daha fazla angaje etmelidir. Bu kuruluşlar ekonomik refah, enerji politikaları, bölgesel istikrar, ve çevresel hedeflerin nasıl bir araya getirilebileceği konusunda diyalogu güçlendirmelidirler.

Ayrıca ulusal petrol ve doğal gaz şirketleri ile doğrudan angajman artırılmalıdır. Bu, enerji üretken ülkelerde hem enerji verimliliğini hem de enerji altyapılarının güvenliğini arttırmaya ön ayak olur.

Enerji üreticileri ve diğer önemli enerji tüketicileri ile birlikte bir “Sürdürülebilir Enerji Altyapı Yatırımları için Küresel Sözleşme” başlatılabilir. Bu girişim çokuluslu ve devlete ait enerji şirketlerini, yatırım bankalarını, uluslararası finans kuruluşlarını, bağımsız devlet fonlarını ve teknoloji şirketlerini bir araya getirebilir. Böyle bir sözleşme bölgesel ekonomik kalkınma planları ve çevresel hedefler için en uygun enerji teknolojileri bileşimlerini araştırabilir, altyapı yatırımlarına öncelik verebilir, ve çokuluslu araştırma ve kalkınma girişimlerini güçlendirebilir.

Enerji altyapılarının güvenliği küresel enerji tedarik zincirinde menfaat sahibi olan tüm taraflar için büyük önem taşır.

İki konu son derece önemlidir: Birincisi, altyapı korumasının görünür boyutuna - yani üçüncü ülkelerde bulunan altyapı bağımlılığına - daha fazla önem verilmelidir. Müşterek risk analizleri yürütülmesi ve güvenlik konusunda en iyi metodlar üzerinde bilgi alışverişi yapılmalıdır. İkincisi, deniz yoluyla enerji naklinde denizlerin güvenliği hayati önem taşımaktadır. Bu da liman tesisleri ve stratejik deniz yollarının korunması için uluslararası yeni müşterek girişimler için olanaklar getirir. Ve bütün bunların NATO üzerinde doğrudan etkisi vardır.

* Berlin IP’da çalışan Dr. Heiko Borchert ve Karina Forster daha önce Almanya Savunma Bakanlığı, İsviçre Dışişleri Bakanlığı, ve Avrupa Komisyonu için daha ziyade enerji güvenliğini konu alan çalışmalar yapmışlardır.

dır kullanılmıyor. Moskova, 2008’de Gürcistan’la aralarında çıkan savaşın ardından, Tiflis’in kendisinin bir parçası olarak gördüğü Güney Osetya ve Abhazya’yı bağımsız devlet olarak tanıdı.

Mülteci akını korkusu

İran’ın nükleer programına ilişkin anlaşmazlığın savaşa dönüşmesi, Ermenistan’a sosyal açıdan da yük getirebilir. Erivan’daki gözlemciler, olası bir savaşın, İran’dan Ermenistan’a büyük bir mülteci akınına neden olmasından endişe ediyor. Uzmanlar, İran’dan aralarında Ermeni kökenlilerin de bulunduğu 200 bin ila 400 bin kişinin Ermenistan’a kaçmaya çalışacağını tahmin ediyor. İran’da halen yaklaşık 300 bin Ermeni kökenli yaşıyor.

Ermenistan’daki Sosyologlar Derneği Başkanı Grevorg Poposyan, bugün bile İran’dan çok sayı-

da kişinin Ermenistan’a göç ettiğine dikkat çekerek “Özellikle İran’daki iş dünyası ve aydınlar, ülkedeki hassas duruma karşı önlem alıyor. Ailesinin tamamıyla Ermenistan’a göç edenler var” diyor.

Erivan İranlıların merkezi

Ermenistan makamları, İranlıların ülkelerinde iş yeri açmasına ya da gayrimenkul satın almasına engel çıkarmıyor. Erivan’da İran bankaları, restoranları, bir cami ve bir kültür merkezi bulunuyor. Ayrıca çok sayıda İranlı da Erivan’ın merkezinde gayrimenkul sahibi. Erivan Emlak Borsası yöneticisi Artem Pribilski, Ermenistan’daki gayrimenkul piyasasında İranlıların oranının yüzde 10 arttığına işaret ederek “İran’da durum daha da gerginleşirse, o zaman buradaki emlak fiyatları da yükselcektir” şeklinde konuştu.

BND'nin adının karıştığı skandallar

1-BND-
Neonazi
Örgütleri ilişkisi

Aşın sağcı bir terör hücresi yıllar boyunca Almanya'da yabancıları katletti. Yeni ortaya çıkan bazı gerçekler, Alman istihbarat ve güvenlik birimlerinin işleyişiyle ilgili tartışmaları da beraberinde getirdi. Neonazi teröristler, 10 yıldan fazla bir süre içinde 8'i Türk 9 göçmeni öldürdü, Türklerin evlerini yakmak gibi birçok saldırıya imza attı. Alman Anayasayı Koruma Teşkilatı'nın bu olaylardaki rolü sorgulanıyor. 90'lı yıllardan bu yana istihbarat birimlerince bilinmesine rağmen terör hücresinin nasıl olup da takibata uğramadan bir dizi cinayet işleyebildiği hala muamma. Öte yandan bu saldırılar, genç nüfusa ve kalifiye göçmene hayati derecede muhtaç olan Almanya'ya hizmet etmediği için, Almanya karşıtı yabancı gizli servislerden şüphe ediliyor.

2-BND'nin
Planları
Çalındı

Geçtiğimiz Temmuz'da, Alman Dış İstihbarat Servisi BND'nin Berlin'de inşa edilecek yeni merkez binasının inşaat planlarının çalındığı ortaya çıktı. Kilit altında tutulacak belge olarak sınıflandırılan planlarda odaların işlevi, duvar kalınlıkları, güvenlik ve acil çıkış kapılarının yerlerinin de bulunduğu kaydedildi. BND Başkanı Ernst Uhrlau ise, BND'nin yeni binasına ait inşaat planlarının hassas bölümlerinin çalınmadığını iddia etti ve inşaatın planlandığı gibi devam edeceğini söyledi. Yeni merkez binasının 2014 yılında açılması hedefinin de değişmediğini kaydeden Uhrlau, planların BND çalışanları tarafından çalındığını düşünmediğini, zanlıların yabancı şirket yetkilileri arasında aranması gerektiğini sözlerine ekledi.

Kosova'nın başkenti
Pristine'de Avrupa Birliği
merkezini bombalayan Al-
man Dış İstihbarat Kuru-
mu BND'nin üç görevlisi,
Kosova'da tutuklanmıştı.

ALMANLARIN OPERASYONLARINI KİM DEŞİFRE EDİYOR 'ALMAN AJANLARI' İDDİASI

Turquie Diplomatique

Ocak sonu, Pakistan'da Alman ajanı oldukları iddia edilen üç kişinin tutuklandığı yönündeki haberler tartışma yarattı. Olay, Taliban ile müzakerelerde, Almanya'nın rolünü gündeme getirdi. Basında yer alan haberlere göre, üç Alman, Pakistan'ın Peşaver kentinde, Alman Federal İstihbarat Servisi (BND) ajanı olma şüphesiyle kısa süreligine tutuklandı.

Pakistanlı polis yetkilisi Mian Said, Alman haber ajansı dpa'ya yaptığı açıklamada, aralarında bir de albayın olduğu üç Alman'ın, yasal statüleri hakkında polise gerekli bilgiyi verememeleri üzerine tutuklandığını kaydetti. Yabancıların Pakistan'ın belirli bölgelerinde özel vizeye sahip olmaları gerekiyor ancak Alman haber dergisi Der Spiegel'e göre, üç Alman böyle bir vizeye sahip değildi.

Said, "Onlar, Alman Büyükelçiliği'nin resmî olmayan irtibat bürosu hesabına çalışıyorlar" şeklinde konuştu. Söz konusu birimdekilerin çalıştıkları gizli ofisin polis tarafından mühürlendiği belirtildi.

İsminin açıklanmasını istemeyen bir istihbarat yetkilisi, söz konusu kişilerin aslında Uluslararası İşbirliği Kurumu (GIZ) ile birlikte çalışan yardım görevlisi kimlikli ajanlar olduğunu iddia etti. GIZ ise Deutsche Welle'ye yaptığı açıklamada, üç Alman'ın, kurumun çalışanı olmadığını, GIZ logosunu kullandıkları belirtilen araç ve kartların kurum tarafından sağlanmadığını bildirdi.

Alman Dışişleri Bakanlığı, Peşaver'de Alman elçiliğiyle bağlantılı üç kişiyle ilgili sorun çıktığını doğruladı. Üç Alman'ın Pakistanlı yetkililerin isteği üzerine Peşaver'den ayrıldığı belirtildi. Dışişleri Bakanlığı'nın açıklamasında ayrıca, olayın araştırıldığı ve basında çıkan haberlerin aksine söz konusu kişilerin tutuklanmadığı belirtildi. Açıklamada, "Tutuklamayla ilgili haberler doğrulanamaz. Kimse tutuklanmadı" denildi.

Alman düşünce kuruluşu SWP'den Afganistan uz-

manı Nils Wörmer, üç Alman'ın BND çatısı altında faaliyet gösterdiği yönündeki haberlerin akla yatkın geldiğini ancak "orada ne yaptıkları hakkında sadece spekülasyonda bulunulabileceğini" söyledi.

Pakistanlı emekli General Talat Mesud, üç Alman'ın tutuklanmasıyla ilgili haberlerin kendisin şaşırttığını ifade etti. Mesud, "Eğer Pakistan istihbarat birimi ISI'nın bilgisi dâhilinde olmaksızın orada faaliyette bulunuyorlarsa bu ciddi bir sorun yaratır çünkü o zaman, bu onların Amerikalıların yaptıklarına benzer bir şeyler yaptıkları anlamına gelir" dedi.

Afganistan'daki koalisyon güçleri, NATO güçlerinin çekileceği 2014 yılından önce Taliban ile barış müzakerelerini sonuçlandırmak için büyük çaba veriyor. Doha'da bu amaçla bir ofis kurulması kararlaştırıldı. ABD'nin Afganistan Özel Temsilcisi Marc Grossman, geçen hafta Afganistan Devlet Başkanı Hamid Karzai ile Taliban müzakereleri hakkında görüşmek üzere Kabil'e gitmişti.

Pakistanlı General Mesud, cumartesi günü cereyan eden hadisenin bağlantılı olabileceğini kaydetti ve ekledi: "Bildığınız gibi, Afganistan'daki Taliban ile iletişim kurmak için çalışıyor olabilirler çünkü Pakistan'da onlarla iletişimde bulunan araçlar olabileceğini düşünmeleri mümkündür."

Mesud, "Avrupa'da ya da diğer bölgelerdeki ülkeler Taliban ile temas kurmak istiyorsa bunu tabii ki yapabilirler ancak ev sahibi ülkenin ki bu durumda bu Pakistan, onun da bu temaslardan haberi olmalıdır" dedi. Üç Alman'ın gerçekten Alman istihbaratına çalıştıklarının ortaya çıkması halinde bunun Pakistan ile ilişkileri bozabileceğini belirten Afganistan uzmanı Nils Wörmer, "Örneğin Doha gibi bir Arap ülkesinde bir yerde ABD ve Taliban arasındaki görüşmeler için bir ofis kurulması Pakistan'ın çıkarlarına ters bir durum. Tabii Avrupa ülkelerinin konuşmalarına hazırlık için farklı

kimlikler altında kendi topraklarında ajanlar bulundurması da Pakistan'ın çıkarına değil" şeklinde konuştu.

Alman Uluslararası İşbirliği (GIZ), Türkiye'de 50 yıldır var ve dünyada toplam 30 bin çalışanı mevcut. Alman hükümetine bağlı bir kalkınma teşkilatı, uzmanlık alanı proje uygulama. Eğitim alanında kapasite yönetimi, kırsal kalkınma, bölgesel kalkınma gibi her konuda A'dan Z'ye proje geliştirme, uygulama ve denetimden sorumlu. Ağırlıklı olarak proje uygulama hizmetini Alman hükümeti için sunuyor. Örneğin Türkiye'ye Özal döneminde KDV uygulamasının gelmesi, TRT'nin renkli yayına geçmesi bunun yanı sıra Milli Eğitimde, Devlet Planlama Teşkilatı'nda birçok çalışması ve projesi oldu.

Alman Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı yukarıdaki başlık altında, teknik işbirliğini yapısal açıdan köklü bir reforma tabi tuttu. 1 Ocak 2011 itibarıyla Alman Teknik İşbirliği Kurumu (GTZ), (Alman Kalkınma Servisi (DED) ve Uluslararası Yaygın Eğitim ve Kalkınma Ltd. Şti. (InWEnt) GTZ'nin yasal çatısı altında Uluslararası İşbirliği Kurumu (GIZ) olarak birleşti. Alman Kalkınma Bakanı Dirk Niebel bu reformu şu sözlerle değerlendirdi: "Alman kalkınma politikalarında son yılların en önemli reformlarının yolu açılmıştır. Bugüne kadar kurumların ve süreçlerin çokluğu ve farklılığı ciddi ölçüde koordinasyon ve eş güdüm gerektirmekteydi. Bu gücümüze gelecekte öncelikli gündem konularımızı oluşturmak için değerlendireceğiz."

Bu birleşmeyle farklı hedeflere ulaşılacaktır. Bir yandan Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı'nın kaynakları daha sinerjik ve verimli bir şekilde kullanılacak. OECD nezdindeki DAC (Kalkınma Ajansları Konseyi) 2010 yılında hazırlanan bir raporda, Almanya'nın kalkınma işbirliği alanındaki kurumlarının çeşitliliği konusunda "Alman kalkınma işbirliği uluslararası düzeyde hakkettiği yer-

3-BND, İspiyoncuları Çok Seviyor

Mayıs 2006'da Alman dış istihbarat servisinin, servisin adının karıştığı geçmişteki ve mevcut skandallarla ilgili bilgi toplamaya çalışan çok sayıda gazeteci hakkında casusluk faaliyetinde bulunduğu ortaya çıktı. Raporu hazırlayan meclis müfettişi, 90'lı yıllardan 2005 sonbaharına kadarki dönemde dış istihbarat ajanlarının bu gazetecilerin özel konutlarını aradığını, özel yaşamları ve iş hayatlarını gözlemediğini açıkladı. Rapora göre, dış istihbarat servisi ayrıca meslektaşlarını ispiyonlaması için bazı gazetecilere de ücret ödedi. Bu vakalardan birinde bir gazeteciye 600 bin Alman markı nakit ödeme yapıldı. Dış İstihbarat Servisi sözcüsü, bir açıklama yaparak gazetecilerden özür diledi ve bu tür uygulamaların derhal durdurulacağı taahhüdünde bulundu. BND'nin operasyonlarının sık sık deşifre olması, başka büyük bir gizli servis (ler) in muhtemel çabalarını akla getiriyor.

4-BND, Kosova'da Suçüstü Yakalandı

14 Kasım 2008 günü, Kosova'nın başkenti Priştine'de Avrupa Birliği merkezini bombaladıkları gerekçesiyle üç Alman vatandaşı tutuklandı. Tutuklananların Alman dış istihbarat örgütü BND adına görev yaptıkları ortaya çıktı. Ajanlardan birinin AB merkezinin karşısındaki binadan patlayıcı atarken diğer iki ajanın göz-cülük yaptığı belirlendi. Ajanların konutlarında AB merkezinin ayrıntılı krokisi ele geçirildi. Alman istihbaratçılar, bombalı saldırı sonrasında AB Temsilciliği önüne gittiklerini, ancak bunun olay sonrası inceleme amaçlı olduğunu iddia etmişlerdi. Saldırını, daha önce adı duyulmayan Kosova Cumhuriyeti Ordusu adlı bir örgüt üstlenmişti. Yaşları 41-47 arasında değişen üç Alman istihbaratçı, kurdukları yatırım danışmanlık şirketi altında bir süredir Kosova'da faaliyet gösteriyordu. 10 gün tutuklu kalan üç Alman istihbaratçı, Berlin'in ağır baskıları sonucu serbest bırakıldı.

5-BDN Afganistan'ı Karıştırdı

Nisan 2008'de, Alman Federal Dış İstihbarat Örgütü (BND), Afganistan Sanayi ve Ticaret Bakanı Amin Farhang'ın bilgisayarına gizlice girdi. Alman istihbaratçılar, bakan Farhang'ın "Der Spiegel" dergisinden bir muhabir ile yazışmalarını kontrol ettiler. Olayın açığa çıkması üzerine Federal Meclis İstihbarat Kurumlarını Kontrol Komisyonu, Federal Dış İstihbarat Örgütü'nü uyardı. Federal Meclis İstihbarat Kurumlarını Kontrol Komisyonu Başkan Vekili Max Stadler, Afganistan olayının, "Federal Dış İstihbarat Örgütü'nün bazı birimlerinin adeta bağımsız faaliyet gösterdiğini ortaya koyduğunu" söyledi.

de değil." değerlendirmesi yapılmaktaydı. Diğer taraftan bu şekilde, çifte yapılar ortadan kaldırılıyor, teşkilat yapıları sadeleştirilip, Almanya'nın sağladığı kaynaklar daha ekonomik, verimli ve etkili kullanılıyor. Ayrıca Alman hükümeti kalkınma politikalarına daha fazla yön verebilecek ve bu alandaki çabaları daha görünür olacaktır. Yeni uygulayıcı kurumun adı Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu'dur (GIZ).

Köklü bir istihbarat geçmişine sahip olan Almanya'da üç gizli servis bulunuyor: Askeri Güvenlik Servisi, Federal Anayasayı Koruma Teşkilatı ve Alman Federal İstihbarat Servisi BND. Federal Başbakanlık Müsteşarlığı'na bağlı olan BND'nin görev alanı Almanya dışında. İstihbarat Servisi, Almanya sınırları dışında siyasi, ekonomik, askeri, teknolojik ve bilimsel alanlarda bilgi toplayıp değerlendiriyor. Bilgiler, örgütün faaliyet gösterdiği ülkelerdeki basın yayın organlarından elde edildiği gibi, gizli servislere has yöntemlere de başvuruluyor. BND'nin öncü örgütü, Nazi subayı ve ünlü casus Reinhard Gehlen'in isim babalığı yaptığı Gehlen Harekatı. 2.Dünya Savaşı sonrasında, Amerikan işgal kuvvetlerinin yardımıyla oluşturulan Federal Haberalma Servisi'nin ilk başkanı da Reinhard Gehlen'di. Ve 1970 yılına kadar da servisin personelinin yüzde 30'unu eski Nazi subayları oluşturuyordu. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra Amerikan Gizli Servisleri'ne destek sağlama amaçlı oluşturulan kurum, ancak 1 Nisan 1956'da şimdiki adını aldı. Yaklaşık 6 bin kişinin çalıştığı BND'nin merkezi, Almanya'nın Münih kenti yakınlarındaki Pullach'ta bulunuyor.

Kurulma amacı, Sovyetler Birliği başta olmak üzere tüm Doğu Bloku ile ilgili gizli istihbarat toplamaktı... Varşova Paketi tarafından Amerikan Merkezi Haber Alman Teşkilatı CIA'den sonra "iki numaralı düşman" ilan edilen Alman Gizli Servisi, CIA'nı aksine dünya genelinde etkili olamadı. İki Almanya ajanları arasındaki düelloda da kaydedeceğ bir ba-

şarı da ortaya koymadı. Eski Doğu Almanya'da çok sayıda ajanının ele geçmiş olması ya da bazı ajanlarının taraf değiştirmesi, Federal Dış İstihbarat Dairesi deyince hemen akla geliveren skandallar.

Soğuk Savaş sona erdikten sonra kurum, kimlik arayışına girişti. O dönemi eski Başbakanlık Gizli Servisler Koordinatörü Bernd Schmidbauer şöyle anlatıyor: "Dünya 1989-90 yıllarında inanılmaz bir hızla değişti. Artık eski gibi iki kutuplu bir dünyada yaşamıyorduk. Herşey daha şeffaftı. Artık demir perde yok. Sovyetler, ya da Varşova Paketi da öyle. Komünizm bir gece de yok oldu. Ama karşı karşıya olduğumuz yeni tehditler var. Bu tehditlerle ancak gizli servisler arasında işbirliği sağlayarak mücadele edebiliriz."

Söz konusu yeni tehditlerin başlıcaları ise terörizm, organize suçlar, silah, insan ve uyuşturucu ticareti ile kara para aklama. İlk bakışta sayılan bu tehditlerle ilgili bilgi toplama bir dış istihbarat teşkilatının göreviymiş gibi görülmesi de, Alman yasaları bu suçlarla mücadelede de ulusal ve dış güvenlik politikasına dahil ediyor. Kurum yetkililerine göre, Alman hükümeti dış politika, savunma ve güvenlik politikasıyla ilgili kararlar alabilmek için bazen, sadece gizli yoldan elde edilebilecek bilgilere ihtiyaç duyuyor. Bu bilgileri temin etmekse Federal Dış İstihbarat Dairesi'nin görevi. Kurumun yetkileri, pek çok başka ülke gizli servisinin aksine net bir şekilde sınırlandırılmış durumda. Buna göre kurum, sadece yurtdışında istihbarat toplamakla görevli, ayrıca Federal Meclisi'nin ilgili komisyonunun denetimine tabi.

Federal Haberalma Servisi'nin tarihi skandallarla dolu. Kah BND elemanlarının adı plütonyum kaçakçılığına karıştı, kah gazeteciler gizli servis tarafından takip edildi. Federal İstihbarat Servisi'nin 1989 yılında Berlin Duvarı'nın yıkılmasına hazırlıksız yakalandığına dair iddia ise, örgütün imajına en fazla zarar verenlerden biriydi.

JAPONYA VE TÜRKİYE, ORTA DOĞU, AFRİKA VE ORTA ASYA'YA BİRLİKTE AÇILACAK

Japonya ve Türkiye, Orta Doğu, Afrika ve Orta Asya'ya yardım için iş birliği yapacak. Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA), Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) ile kapsamlı bir iş birliği ve koordinasyon mutabakatı zaptını 8 Şubat 2012 tarihinde başkent Ankara'da imzaladı. İran ve Afganistan gibi, güvenlik nedeniyle Japon personelin faaliyet göstermesinin zor olduğu bölgelerde Türk tarafının JICA'ya destek vermesi sağlanırken, öte yandan Japonya'nın teknoloji ve finans alanlarındaki gücünden yararlanılacak.

Japonya ve Türkiye, Iraklı teknisyenlere yönelik uydurdu görüntü teknolojisi eğitimi ile Afgan polis memurlarının eğitiminin Türkiye'de gerçekleştirilmesinde iş birliği içinde oldu. Mutabakat zaptı bu iş birliğini daha da güçlendirecek. TİKA personeli için JICA'nın eğitim ve seminer vermesi değerlendiriliyor. Ayrıca üçüncü ülkelerde alt yapının geliştirilmesi ve tarım teknolojilerine rehberlik edilmesi gibi ortak kalkınma iş birliği çalışmaları için bilgi alışverişi güçlendirilecek.

Azerbaycan ve Türkmenistan gibi Türk kökenlilerin çok olduğu ülkelerle Türkiye arasındaki etnik ve kültürel yakın ilişkiden yararlanarak, Orta Asya-Kafkasya bölgesindeki iş birliği artırılacak. Enerji tasarrufunu da içine alan teknik rehberliğin uygulanması da değerlendiriliyor.

TİKA, Türk Devleti'nin yardım organı olup Orta Doğu ve Afrika'daki varlığını yükseltmekte. Türkiye ekonomik büyüme hızıyla birlikte gelişmekte olan ülkelere yardım için çaba sarf etmekte ve 2010 yılında gerçekleştirilen yardım toplamı 2002 yılına kıyasla 10 kat artarak 950 milyon dolar oldu.

Almanya Dış Politikasını Değiştiriyor

Türkiye ve Japonya'nın birlikte hareket etme kararı aldığı günlerde Almanya, dış politikasında değişiklik yaptığını açıkladı. Almanya dış politikasının ana hatlarını yeniden belirleme ve ilişkilerin-

de kalkınmanın eşisindeki ülkelere öncelik verme kararı aldı. Federal Dışişleri Bakanı Guido Westerwelle tarafından hazırlanan ve hükümet tarafından kabul edilen yeni dış politika konseptine göre, Almanya bundan sonra küreselleşme sürecinde öne çıkan ülkelere her alanda işbirliğini genişletmeyi hedefliyor.

Berlin'de yorumcular tarafından "Westerwelle doktrini" olarak tanımlanan Alman dış politikasının yeni ana hatlarında, ABD ve AB ülkeleri ile olan geleneksel ve sıkı işbirliğinin bundan sonra da sürdürüleceği, buna paralel yeni ekonomik ve bölgesel güç olarak tanımlanan ülkelere stratejik ortaklıklar kurulmasının amaçlandığı vurgulanıyor. Buna göre, Almanya önümüzdeki dönemde, bazı ekonomistlere göre dünya ekonomisinin en önemli aktörleri arasında yer alan Çin, Brezilya, Rusya, Hindistan ve Güney Afrika gibi ülkelerin yanısıra küreselleşmeyi şekillendirecek ülkeler olarak tanımlanan Türkiye, Meksika, Vietnam ve Kazakistan gibi ülkelerle de yeni işbirliği olanakları arayacak.

Dünyanın çok hızlı bir değişim içinde olduğunu ve "batının artık orkestrayı tek başına yönetmediğini anlaması gerektiğini" savunan Dışişleri Bakanı Westerwelle, Almanya'nın yeni stratejik partner olarak hedeflediği ülkelerin ekonomik gelişmelerinin yanısıra bölgesel güç olarak uluslararası politikalarda da sorumluluk üstlenmeleri gerektiğini açıkladı. Muhalefet ve insan hakları örgütleri Almanya'nın yeni dış politika konseptinin ekonomik çıkarlar üzerine kurulduğunu ve Çin ve Kazakistan gibi insan haklarının çiğnendiği ülkelere işbirliğinin belli sınırları olması gerektiğini savunurken, Almanya'yı ziyaret eden Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev, Alman Başbakanı Angela Merkel'le iki ülke arasında toplam 50 alanda işbirliğini kapsayan 2 milyar Euro'luk bir anlaşmaya imza attı. Almanya'nın Kazakistan'daki yeraltı zenginliklerinin değerlendirilmesinde önemli pay sahibi olması bekleniyor.

(Turquie Diplomatie İstihbarat Servisi)

GİZLİ STEVE JOBS DOSYALARI

Apple şirketinin kurucusu Steve Jobs'un Amerikan Federal Soruşturma Bürosu (FBI) tarafından soruşturulduğu ortaya çıktı. Geçtiğimiz yıl kanserden ölen Apple Computer şirketinin kurucu ortağı Steve Jobs'un, 20 yıl önce eski ABD Başkanı George H. W. Bush'un atamayı düşündüğü bir görev için kısa adı FBI olan Federal Soruşturma Bürosu tarafından kapsamlı biçimde soruşturulduğu ortaya çıktı. Amerikan Wall Street Journal gazetesinin Bilgi Özgürlüğü Yasası çerçevesinde talep ettiği gizli bilgiler, dün FBI tarafından "büyük ölçüde sansürlenmiş" biçimde de olsa kamuoyuna açıklanırken, FBI dosyaları, Steve Jobs'un bugüne kadar bilinmeyen bazı yönlerini de ortaya koydu.

Bush'un İhracat Konseyi'ne atamayı düşündüğü Jobs'un geçmişi hakkında, 30'u aşkın arkadaşları, komşusu, aile fertleri ve eski iş ortakları ile yapılan mülakatlar, Jobs'un gençlik yıllarındaki uyuşturucu kullanıma ve lisedeki kız arkadaşından evlilik dışı doğan kızını ihmal ettiğine ilişkin endişeleri meydana çıkardı.

Jobs'un da kendisiyle yapılan FBI mülakatı sırasında üniversite yıllarında marihuana ve LSD kullandığını itiraf ettiği, ancak bu raporun hazırlanmasından en azından beş yıl önce uyuşturucu kullanmayı bıraktığını söylediği belirtildi.

FBI'nın mülakat yaptığı kişiler, genelde Jobs'un "güçlü bir iş lideri olduğu ve Başkan Bush'un İhracat Konseyi'ne yapacağı atamada başarılı olacağı" noktasında birleştiler. FBI dosyalarına göre bu kişiler, şahsen Jobs'tan hoşlanmamakla birlikte onu "güven ve sorumluluk isteyen" bir görev için tavsiye ettiler.

FBI'nın yaptığı mülakatlar sırasında Jobs, NeXT adlı şirketin başkanlığını yapıyordu. Bundan beş yıl sonra Apple şirketi NeXT'i satın alıncaya Steve Jobs da kendi kurduğu şirkete geri dönmüş, altı yıl sonra da şirketin geçici idari başkanlığına atanmıştı. Dosyalara göre, FBI'nın yaptığı düzinelerce mülakat, Walter Isaacson tarafından Jobs hakkında yazılan kitapta belirtilen "Jobs'un inatçı ve kaba" yönetim stilini doğruluyor. FBI dosyalarında "Mülakat yapılan bazı kişiler, Jobs'un hedeflerine ulaşmak için gerçekleri çarpıtacağını ve doğruları sapıtacağını belirterek, onun dürüstlüğüne sorguladılar" deniliyor. Gizlilikleri ile ünlü olan Jobs ve şirketi Apple'in, FBI'ya yardımcı olmak için özel bir çaba sarfetmedikleri ve Jobs'un sekreterinin FBI yetkililerine randevu vermek için onları üç hafta beklettiği de kaydedildi.

FBI raporları ayrıca Jobs'un 1985'de bir bombalama tehdidi aldığını da ortaya koydu. Bir sokak telefonundan Apple şirketini arayan bir adam, Jobs ve diğer kişilerin evlerine "cihazlar" yerleştirildiğini ve Apple'in polisi araması halinde dördüncü bir cihazın patlamaya hazır olduğunu iddia edip 1 milyon dolar istedi. Bomba yerleştirildiği iddia edilen yerleri arayan polis yetkilileri ise, aramalar sonucunda hiçbir şey bulamadı ve soruşturma nihai olarak sona erdi.

ÇATIŞAN DEĞERLER VE MENFAATLER AVRUPA’NIN MÜLTECİ ÇIKMAZI

AB ülkeleri son yıllarda alışılagelen, mültecileri taşıyan teknelere uluslararası sularda müdahale ederek bu kişileri ülkelerine ya da onları almaya hazır bir ülkeye göndererek, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 3. maddesini ihlâl etmiş oluyor. Bu madde, geri gönderilmeleri halinde işkence ya da insanlık dışı muameleyle maruz kalma ihtimali olan insanların ülkelerine gönderilmesini yasaklıyor.

Beatrix Beuthner

AB ülkeleri arasında en fazla mülteci akınına uğrayan ülke Yunanistan. Diğer AB ülkeleri Yunanistan’a sınırları daha iyi koruması konusunda baskı yapıyor. Uzmanlara göre bu, insan haklarına aykırı. Arap ve Afrikalı mültecilerin Yunanistan’a akın etmelerinin önüne bir türlü geçilemiyor. Bu mülteciler ya geçici olarak barındırılıyor ya da sokakta yaşıyor. Yunan yetkililer bu konuda çaresiz. Mülteci başvuru süreci ağır aksak ilerliyor, o da işlerse. Birçok mülteci Yunanistan’ı terk ederek, diğer AB üyesi ülkelere gidiyor. Almanya, Avusturya, İsveç, Belçika, Fransa, İngiltere ve Hollanda İçişleri Bakanları bunun ivedilikle engellenmesini istiyor.

Yunanistan’dan sınırlarını mültecilere karşı çok sıkı biçimde korumasını talep etmek, insan haklarının ihlâl edilmesiyle eş anlama geliyor. Çünkü bu durumda kendilerine gerçekten koruma arayan mültecilerin de AB sınırlarına girmesi engellenmiş olacak. Alman İnsan Hakları Enstitüsü uzmanlarından Hendrik Cremer, mültecilerin iltica başvurusunda bulunmalarına ve durumlarının incelenmesine izin verilmeksizin için başında engellenmelerinin sakıncalarına değiniyor. Mültecilerin sığınma başvurusunda bulunabilmek için mutlaka bir ülkenin kara sınırına ayak basması da gerekmiyor. Mülteci hukuku açık denizde başlıyor.

Yunanistan Baş Edemiyor

Dublin 2 olarak adlandırılan kurallar gereğince, AB ülkelerinden herhangi birine ayak basan bir mültecinin başvurusunun, o ülke tarafından değerlendirilmesi gerekiyor. Yunanistan gibi denizlerle çevrilir olan ve mültecilerin daha kolay ulaşabileceği ülkelere, diğer ülkelerden daha fazla mülteci başvurusu yapıyor. Alman İnsan Hakları Enstitüsü uzmanlarından Hendrik Cremer, bu başvuruların dengelenmesi için Yunanistan’ın yükünün azaltılması gerektiğine dikkat çekiyor. Cremer, Dublin 2 kurallarının da aslında bunu öngördüğünü hatırlatıyor.

Cremer AB’de Schengen Bölgesi’nde yeniden sınır kontrollerine başlanmasına sıcak bakmıyor. Çünkü her AB ülkesinin mültecilerin iltica başvurusunda bulunmasını mümkün kılmak ve bunu kapsamlı bir biçimde incelemekle yükümlü olduğunu hatırlatıyor. Cremer mültecilerin Yunanistan’da insanlık dışı muamele görme tehlikesinin büyük olduğunu hatırlatarak, mültecilerin başvuruda bulunma haklarının ise güvence altında olmadığını belirtiyor.

Mültecilere yardım eden Pro Asyl adlı kuruluşun temsilcisi Karl Kopp ise AB ülkeleri arasında iltica politikasıyla ilgili işbirliğinin artırılıp dayanışma halinde olunması gerektiği görüşünü savunuyor. Kopp, ‘Burada mantıklı olan, bütün Avrupa genelinde en azından benzerlikler taşıyacak, mültecilerin kabulü sırasında insan onuruna yakışan koşulların sağlandığı ortak bir koruma sisteminin kurulması’ diyor. Kopp, bu sayede Avrupa’nın güneyindeki evsiz mültecilerin sayısının artmasının da engellenebileceğini söylüyor. Kopp dünya genelindeki çatışma ve savaşlar göz önüne alındığında, Avrupa’ya nispeten az mültecinin geldiği görüşünde. Kopp ortalama 250 bin mültecinin geldiğini söyleyerek, rakam çok yüksek olmamasına rağmen Almanya gibi ülkelerin mültecilerin gelişini engelleme eğiliminde olduğunu vurguluyor.

Avrupa’da Mülteci Telaşı

Avusturya ve Almanya, Türkiye sınırını ‘kuş geçmez’ duruma getirmesi için Yunanistan’a daha fazla baskı yapmaya başladı. Geçen yıl 55 bin yabancı bu sınırdan Avrupa’ya kaçmıştı. Geçen yıl 55 bin kaçak göçmenin bu sınırdan Avrupa’ya geçtiğini belirten Avusturya İçişleri Bakanı Johanna Mikl-Leitner Yunanistan ile Türkiye arasındaki sınırın adeta sahipsiz olduğunu söyledi. Mikl-Leitner, Viyana’da Almanya İçişleri Bakanı Hans-Peter Friedrich ile birlikte katıldığı basın toplantısında, Yunanistan sorumluluklarını yerine getirmediği takdirde Şengen bölgesindeki seyahat serbestisinin kısıtlanıp Yunanistan’ın AB ülkelerine açılan sınırlarında yeniden kontrollerle başlanmasının gerekebileceğini ifade etti.

Almanya İçişleri Bakanı Friedrich, Yunanistan’ın Türkiye sınırını tel örgüyle kapatma planıyla ilgili olarak, ‘araya çit çekilmesinin doğru çözüm olup olmadığını takdir edecek durumda değilim, ama sınır güvenliğini artırıcı her türlü önlemin memnuniyetle karşılanması gerektiği fikrindeyim’, dedi. AB Komisyonu kaçak göç probleminin çözümüne katkısı olmayacağı gerekçesiyle Yunanistan’ın Türkiye sınırını tahkim etmesine karşı çıkmıştı.

Sınır yıllardır artan bir şekilde Avrupa’yı rahatsız ediyor. Meriç nehri boyunca uzanan Türk - Yunan sınırı Şengen bölgesinin en zayıf noktalarından birini oluşturuyor. Edirne’nin güneyindeki 12 km’lik sınır şeridi Afgan, Pakistanlı ve Kuzey Afrika’dan kaçan göçmenlerce Avrupa’ya giriş kapısı olarak kullanılıyor. Avrupa Sınır Güvenlik Ajansı Frontex, AB ülkelerinin idari yardımları ve milyonlarca euroluk mali desteğe rağmen Yunanistan, kaçak göçle baş edemiyor. Yakalanan kaçaklar insanlık dışı şartlar altında alıkonduğu için Almanya hükümeti önümüzdeki yılın ocak ayına kadar ülkede yakalanan kaçak göçmenleri Yunanistan’a iade etmeme kararı almıştı.

Siyasi İrade Zaaflı

Almanya ve Avusturya, Yunanistan’ın sınır güvenliğiyle ilgili sorumluluklarına sahip çıkmaması yüzünden sabrı taşan yedi ülkeyi bir araya getirdi. Bu ülkeler AB’nin dış sınırlarında yer almasına rağmen yasa dışı göçmenlerin %75’ini barındırıyor. Fransa, Hollanda, Belçika, İngiltere ve İsveç’in de dahil olduğu bu grup, Danimarka’nın dönem başkanlığı sırasında AB Konseyi’ne bir talep kataloğu sunacak. Kaçak göç mağduru AB ülkeleri Şengen yükümlülüklerinin altı ayda bir uzmanlar komisyonu tarafından denetlenmesini ve büyük ihmellere rastlandığı takdirde Yunanistan sınırlarında kontrollerin yeniden başlatılmasını talep ediyor. Avusturya İçiş-

leri Bakanı Mikl-Leitner, Atina yönetiminin siyasi irade göstermediğini, resmi iltica dairesinin 300 öngörülmüşken, altı memurla çalıştığını ve yükümlülüklerini yerine getirmeyen ülkelerin cezalandırılmayı göze almaları gerektiğini söyledi. İş ciddiye bindiği takdirde sınır bariyerlerini yeniden devreye sokma yetkisinin kimde olacağı ise tartışma ko-

nusu. AB Komisyonu son sözü söyleme yetkisinde ısrar ederken Almanya İçişleri Bakanı Friedrich ini-siyatifi başkalarına bırakmak niyetinde olmadıklarını belirtti.

AB’nin ortak iltica politikası yok

Yediler Grubu’nun sınır güvenliğiyle ilgili ısrarları, mülteci adayı sayısının artacağı endişesinden kaynaklanıyor. Almanya İçişleri Bakanı Friedrich Viyana’daki basın toplantısında ‘mülteci sayısında henüz patlama olmadığını’, söyledi. 2010 yılında 41 bin, 2011’de ise 49 bin yabancı Almanya’dan iltica hakkı talebinde bulunmuştu.

Friedrich, AB Komisyonu’nun baskılarına boyun eğip Almanya’nın iltica hukukunu değiştirmek gibi bir düşünceleri olup olmadığını değinmedi. Almanya İçişleri Bakanı endişelerini, ‘Büyük Komisyonu’nun mülteci adaylarına yapılan maddi yardımın artırılması ve mültecilere altı aylık bekleme süresinin ardından çalışma izni verilmesi şeklindeki planları mülteci sayısının artmasına neden oluyor’, şeklinde dile getirdi.

DÜNYANIN GÜVENEBİLECEĞİ BİR İTTİFAK OMUZ OMUZA MÜCADELEYE DEVAM EDECEĞİZ

ABD ile İngiltere arasındaki ittifak; paylaştıkları tarih, gelenekler ve değerlere dayalı bir gönül ortaklığıdır, birbirimize güveniyoruz ve dünya da bizim ittifakımıza güveniyor. Beşar Esad ve destekçilerinin çevresindeki çemberi daraltmaya devam edeceğiz. Kalkınmakta olan ülkelerdeki gıda güvenliğini desteklemek üzere tarıma yatırımlarda bulunmayı sürdürüyoruz.

Barack Obama - ABD Başkanı / David Cameron - İngiltere Başbakanı

Yetmiş yıl önce askeri güçlerimiz İkinci Dünya Savaşı’nın gidişatını değiştirmeye başladıklarında, Başbakan Winston Churchill, ortak çabalarımızı koordine etmek amacıyla Washington’a bir ziyarette bulunmuştu. Muharebe meydanlarındaki zaferlerimizin, “tek yürek ve tek yumruk olarak birlikte çalıştıklarında İngilizlerin ve Amerikalıların birlikte neleri başarabileceklerini” kanıtladığını söylemişti Churchill ve şöyle eklemişti: “Aslında, bu işbirliğini sürdürebilmiş olsalardı, muharebe meydanında da en karmaşık banş sorunlarında da üstesin-

den gelemeyecekleri hiçbir şey olamazdı.”

Bu işbirliğini sürdürelim, sadece bekamızı devam ettirmek üzere savaş kazanmak için değil, aynı zamanda uluslararası barış ve güvenliği destekleyen kurumların inşası için de... ABD ile İngiltere arasındaki ittifak; paylaştıkları tarih, gelenekler ve değerlere dayalı bir gönül ortaklığıdır. Ancak, ilişkimizi özel, eşsiz ve elzem kılan temel değer ise, pek çok çabada el ele vermemizdir. Basitçe ifade etmek gerekirse, birbirimize güveniyoruz ve dünya da bizim ittifakımıza güveniyor. Dünyanın önde gelen ekonomileri ola-

rak, insanları yeniden iş yaşamına kazandırmak, küresel düzeydeki canlanmayı kalıcı kılmak, borç krizlerinin üstesinden gelirken Avrupalı dostlarımızın yanında durmak ve vergi mükelleflerimize büyük maliyetler yükleyen pervasız mali uygulamaları dizginlemek üzere G-8 ve G-20 ortaklarımızla yakın eşgüdüm içinde çalışıyoruz. İki ülkedeki milyonlarca iştihamı destekleyen yatırım ve ticaret ortamını genişletmeyi taahhüt etmiş bulunuyoruz.

Afganistan’daki uluslararası misyona en fazla katkı sağlayan iki ülke olarak, birliklerimizin El Kaide’yi

Mülteciyi baştan engelleme çabası

AB ülkeleri son yıllarda alışlagelen, mültecileri taşıyan teknelere uluslararası sularda müdahale ederek bu kişileri ülkelere ya da onları almaya hazır bir ülkeye göndererek, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. maddesini ihlâl etmiş oluyor. Bu madde, geri gönderilmeleri halinde işkence ya da insanlık dışı muameleye maruz kalma ihtimali olan insanların ülkelere gönderilmesini yasaklıyor.

Türkiye'de artış bekleniyor

Türkiye'nin barındırdığı mültecilerin sayısının artması bekleniyor. UNHCR'nin Türkiye'ye ilişkin hazırladığı projeksiyonlara göre farklı kategorilerdeki mültecilerin sayısını Aralık 2011'de bir milyon sayısını aşacak. Bu grubun büyük çoğunluğunu 964 bine varan sayıları ile ülke içinde yerinden edilenler oluşturuyor. 90'lı yıllarda ülkenin Güneydoğu ve Doğu bölgelerinde yaşanan olaylar sonrası bölgeyi terk edenlerin sayısı, bu konuda farklı saptamalar da olsa genel olarak bu düzeyde kabul ediliyor. Yerinden edilenler ile birlikte herhangi bir ülkeye vatandaşlığı olmayan sığınmacıların sayısı düşüldüğünde Türkiye'nin topraklarında yaklaşık 37 bin mülteciye ev sahipliği yapacağı öngörülüyor.

UNHCR Türkiye Temsilciliği Sözcüsü Metin Çorabatır, 2011 yılına ilişkin yapılan bu tahminlerin 2009 ve 2010 yılındaki insan hareketleri incelenerek oluşturulduğunu belirtiyor. Çorabatır, 2008'e göre son dönemde ciddi bir artış olduğunu ve Türkiye'deki mülteci sayısındaki artışın devam edeceğini belirtiyor. Türkiye'ye geleceği tahmin edilen mülteci rakamlarında daha önce de olduğu gibi İran ve Afganistan'ın önemli bir yeri bulunuyor.

Avrupa Birliği'ne komşu olan ve mülteci hareketlerinde önemli bir geçiş noktası olan Türkiye'ye ilişkin bu eğilimler Avrupa Birliği'ni de yakından ilgilendiriyor. Zira Çorabatır'ın da ifade ettiği gibi geçmişte Afganların Türkiye üzerinden de batıya gitme durumu söz konusu olmuştu. UNHCR Türkiye Sözcüsü'nün belirttiğine göre AB, Türkiye üzerinden siyasi sığınma talebi ile gelen insanları kabul etmeye başladı. Böylelikle Türkiye'nin durumu AB'yi yakından ilgilendiren bir konum aldı. Bununla birlikte hukuki düzenlemeler ve uygulamalarda AB ülkeleri bazında temel problemler bulunuyor. Yunanistan'daki mülteci kabul sistemi kelimenin gerçek anlamıyla çökmüş durumda. Yunan hükümeti bu yönde düzenleme çalışmalarına başlasa da ülkenin mülteci kabul oranı neredeyse sıfır düzeyinde.

Ekonomik sebeplerle AB'ye girmeye çalışanların ilk durağı Yunanistan olduğu için Yunan otoritelerinde bu konuda ciddi rahatsızlıkların olması doğal bir durum olarak değerlendiriliyor. Türkiye sınırındaki Frontex birlikleri de bu rahatsızlığı önlemek adına oluşturuldu. Kaçak göç için kurulan Frontex'in ilk aşamalarında siyasi sığınma için gelenleri de geri çevireceği korkusu yaşıyorlardı. Ancak UNHCR Türkiye Temsilciliği Sözcüsü Çorabatır, Frontex'in siyasi mültecileri geri çevirdiğine ilişkin bir sinyal almadıklarını belirtiyor. Siyasi sığınma ve kaçak göç konusunda Avrupa Birliği konusunda hukuki düzenlemelere ilişkin ciddi rahatsızlıklar bulunuyor. Mülteci hareketlerine ilişkin Dublin Sözleşmesi'ne göre mülteciler hangi AB ülkesine girerse o ülke tarafından kabul ediliyor. Bu durum başta Yunanistan olmak üzere birliğin sınır ülkelerinde önemli handikaplar yaratıyor. Birliğin yanıbaşındaki Türkiye'de 2011 projeksiyonları artış grafiği çizerken önümüzdeki yıl mülteciler konusundaki bu yük paylaşımı rahatsızlığının daha da çok gündeme gelmesi bekleniyor.

Almanya'ya iltica başvurusunda bulunanların sayısı 2011 yılında artarak, son sekiz yılın en yüksek seviyesine ulaştı. Fakat bu yükselişte Arap Baharı'nın etkisinin beklendiği kadar yüksek olmadığı görülüyor. Federal Göç ve Mülteciler Dairesi'nin verilerine göre, Almanya'ya 2011 yılında 45 bin 741 kişi iltica başvurusunda bulundu. Kurumdan Rochsana Soraya rakamlara ilişkin olarak, "Artış eğilimini Afganistan, İran, Suriye ve Pakistan'dan iltica etmek isteyenlerin sayısında görüyoruz" dedi. Soraya, listenin ilk iki sırasını Suriye ile Pakistan'ın aldığına dikkat çekti. Pro Asyl adlı mülteci örgütünden Bernd Mesoviç, bu sonuçların bir sürpriz olmadığını belirterek, "Orta ve Yakın Doğu ülkelerinde kriz içindeler, ancak bu krizlerin uzun dönemli olması bekleniyor. Dolayısıyla listede geçen yıla göre mülteci sayısında büyük bir artış kaydedilen Suriye var. Gündemi takip eden herkes, bunun nedenlerini bilir" dedi.

Geçen yıl Tunus, Mısır, Libya gibi Arap ülkelerinde halk ayaklanmalarının baş göstermesiyle birlikte bu ülkelere Avrupa ülkelerine ciddi bir mülteci akışı olması tahmin ediliyordu. Ancak beklenen gelişme olmadı. Federal Göç ve Mülteciler Dairesi yetkilisi Rochsana Soraya, "Rejim değişikliğine umut bağlamış olan insanlar ilk etapta beklemeyi ve bir şeylerin kalıcı olarak değişip değişmeyeceğini görmeyi tercih ediyor" şeklinde konuştu. Yetkili, uzun dönemli bir öngöründe bulunmanın mümkün olmayacağını belirtti.

Öte yandan mülteci örgütü Pro Asyl, iltica başvurularında bir artış olmasına rağmen, Almanya'da kalma hakkı verilen mültecilerin sayısında bir azalma olduğuna dikkat çekiyor. Bernd Mesoviç, "Bu çok anlaşılabilir bir durum, zira insanlar hâlihazırda savaş, kriz bölgesi olan yerlerden, siyasi kovuşturma

sebebiyle geliyor. Tıpkı iki üç yıl önce olduğu gibi, aynı ülkelerden" ifadelerini kullandı.

Mülteciler İçin Cazip Ülke: Türkiye

BM Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin Türkiye ülke raporuna göre ülkedeki mültecilerin sayısı artış gösterecek. Bu durum AB'ye de yakından ilgilendiriyor. Türkiye birçok konuda olduğu gibi mülteci ve göçmenlerin geçişi anlamında da köprü niteliği taşıyan ülkelere bir. Türkiye'nin coğrafi konumu ülkede yer alan mültecilerin sayısının ciddi boyutlara ulaşmasına neden oluyor. Birleşmiş Milletler Mül-

teciler Yüksek Komiserliği'nin (UNHCR) rakamlarına göre, 2010 yılının ocak ayında Türkiye'deki farklı kategorilerdeki mültecilerin sayısı 989 bin civarında oldu. Bunun yanında yine 2010 yılının ocak ayı rakamlarına bakılırsa Türkiye'den çoğunlukla Avrupa Birliği ülkelere geçen mültecilerin sayısı da 156 bin civarında görülüyor. Bu rakam Avrupa Birliği (AB) için bu anlamda en sorunlu ülkelere biri olan Ukrayna ile karşılaştırıldığında Türkiye'nin mülteciler için ne denli sık kullanılan bir geçiş olduğu ortaya çıkıyor. Zira UNHCR'nin Ukrayna'ya ilişkin verilerine göre Ocak 2010 itibarıyla ülkeden geçen mültecilerin sayısı 26 bin civarında mülteci bulunuyordu.

yok etme, Taliban'ın imvesini kırma ve Afgan güçlerini eğitime yolunda kaydettiği ilerlemelerden gurur duyuyoruz. Ancak son olayların altını çizdiği gibi, bu, zorlu bir görev olmayı sürdürüyor. Askerlerimizin göstermiş olduğu büyük fedakarlıklardan onur duyuyoruz ve onlar adına bu misyonu devam ettireceğiz.

Önümüzdeki birkaç gün içinde, Lizbon'da üzerinde uzlaştığımız geçiş sürecinin bir sonraki aşamasının belirleneceği Chicago'daki NATO zirvesinin hazırlıkları hakkında istişarede bulunacağız. Bu istişare dahilinde, Afganların 2014 yılında güvenlik konusunda tam sorumluluğu devralmasının öncesinde bir destek rolüne geçilmesi ve Afganistan'ın, yurttaşlarımıza saldırılar düzenlemesi için El Kaide'ye bir daha asla barınak sağlamaması için NATO'nun bura-ya yönelik kalıcı taahhüdünü sürdürmesi yer alıyor.

Uluslararası topluluğun birer üyesi olarak, İran'ın uluslararası yükümlülüklerini yerine getirmemesinden dolayı, bu ülkeye karşı güçlü yaptırımlar uygulamak üzere güçlerimizi birleştirmiş bulunmaktayız. Diplomatik bir çözüm bulmak üzere; zaman ve mekanın uygun olduğuna inanıyoruz ve P5+1 ortaklarımız olan Çin, Fransa, Almanya ve Rusya ile birlikte diplomatik bir yaklaşımın eşgüdümünü gerçekleştireceğiz. Öte yandan, Amerika'nın bu zamana kadar İran'a karşı en güçlü yaptırımlarını uygulamakta olduğu ve Avrupa Birliği'nin de İran petrolüne ambargo koymaya hazırlandığı dikkate alınır, Tahrân'ın önünde iki seçenek bulunuyor: Ya uluslararası yük-

kümlülüklerini yerine getirecek, ya da bunun sonuçlarına katlanacak. Tüm insanlığın haysiyetini ve insan haklarını destekleyen iki ulus olarak, evrensel haklarından faydalanmayı talep eden Orta Doğu ve Kuzey Afrika'nın cesur yurttaşlarının yanında durmayı sürdüreceğiz. Geçtiğimiz sene Libya halkını korumak üzere kurulan misyona katılmış birer ulus olarak, bu sene zarfında demokratik kurumlar oluşturmak ve özgür ve adil geçen bir seçim ortamı yaratmak üzere Libya'lıların çabalarını destekliyoruz.

Suriye rejiminin masum sivilere karşı uyguladığı korkunç şiddeti kınıyoruz ve muhtaç durumda olanlara gıda ve ilaç malzemesi ulaştırılmasını kapsayan acil insancıl yardım görevine odaklanmış bulunmaktayız. Uluslararası ortaklarımızla birlikte, Beşar Esad ve destekçilerinin çevresindeki çemberi daraltmaya devam edeceğiz ve Esad'ın iktidardan ayrılışını takip edecek geçiş sürecini planlamak üzere, muhalefet ile BM-Arap Birliği'nin Suriye Özel Temsilcisi Kofi Annan ile birlikte çalışacağız. Dünyanın en müreffeh iki ulusu olarak, insanların onurlu, sağlıklı ve refah içinde yaşamasını sağlayan kalkınma olanaklarını yaratmada sorumluluğumuzun bilincindeyiz. Somali'de insanların hayatını kurtarmak üzere çabalarımızı iki katına çıkarırken bile, kalkınmakta olan ülkelerdeki gıda güvenliğini desteklemek üzere tarıma yatırımlarda bulunmayı sürdürüyoruz.

Önlenabilir türden çocuk ölümlerini sonlandırmak ve anne sağlığını artırmak üzere çalışıyoruz. AIDS,

Tüberküloz ve Sıtma için Küresel Fon'un hayat kurtarma yönündeki çabalarına desteğimizi yeniliyor ve AIDS salgınının artık sonlanmaya başladığını görüyoruz. Açık Hükümet Ortaklığı'mız aracılığıyla, hükümetlerin daha saydam ve hesap verebilir hale gelmesi için mücadele veriyoruz.

Son olarak üniformalı erkek ve kadın görevlilerin fedakarlıkları sayesinde hayatta olan iki halk olarak, askerlerimizin vatana geri döndüklerinde hiç olmadıkları kadar büyük bir özene tabi tutulmaları için birlikte çalışıyoruz. Yaralanan askerlerimizin sağlıklarını geri kazanmaları ve komutanların sivil yaşantıya geri dönüşlerinde onlara destek olmak üzere işbirliklerimizi uzun vadeli hale getirerek, bugün yaşanan muharebelerin sona ermesinden çok sonra bile birliklerimize ve askerlerimize olan yükümlülüklerimizin devam edeceğinin bilincindeyiz. Askerlerimiz ve vatandaşlarımız, İngiliz ve Amerikalıların birlikte, kalp kalbe, omuz omuza çalıştığı taktirde nelerin başarılacağını ve bunun niçin önemli bir ilişki olduğunu, hem uluslarımıza hem de dünyanın geri kalanına uzun zamandır gösteriyorlar. Dolayısıyla, bizden önceki kuşakların yaptığı gibi, biz de bu işbirliğini sürdüreceğiz. Çünkü birbirimizin davasına olan güvenimiz ve birbirimize olan inancımız sayesinde, üstesinden gelemeyeceğimiz hiçbir şey yoktur.

(Washington Post, 13 Mart 2012)

Kaynak: http://www.washingtonpost.com/opinions/barack-obama-and-david-cameron-the-us-and-britain-still-enjoy-special-relationship/2012/03/12/gIQA8H168R_print.html

ÇİN'İN ABD VE TÜRKİYE'YLE İLİŞKİLERİ Şİ CİNPİNG'İN TÜRKİYE ZİYARETİ NE ANLAMA GELİYOR?

Turquie Diplomatique

Çin Cumhurbaşkanı Yardımcısı Şi Cinping (Xi Jinping), 20-22 Şubat günlerinde Türkiye'yi ziyaret etti. Ziyaret sırasında Şi'ye eşlik eden Çin Dışişleri Bakanı Yang Jiechi, bu ziyareti, uluslararası durumun ciddileştiği ve Çin-Türkiye ilişkilerinin yeni fırsatlarla karşı karşıya olduğu bir dönemde, Asya bölgesinde atılan önemli bir diplomatik adım olarak değerlendirdi. Yang Jiechi, son ziyaretin “dostluğu pekiştirme, karşılıklı güveni artırma, işbirliğini güçlendirme ve ortak gelişmeyi sağlama” gibi hedeflere ulaşarak başarıyla sonuçlandığını belirtti.

Şi Cinping'in iki gün süren resmi ziyareti yoğun bir gündemi içeriyordu. Şi, Türkiye'de yaptığı üst düzey görüşmelerin yanı sıra, çeşitli çevrelerle temaslarda bulundu, ekonomik ve ticari işbirliği forumuna katıldı, Çinli göçmen ve öğrenci temsilcilerini kabul etti. Türkiye'de büyük bir protokolle ağırlandı Şi Cinping'in ziyareti, iki ülke basınında da olumlu değerlendirildi. Yang Jiechi, Şi Cinping'in ziyaretinin, Çin-Türkiye ilişkilerinin yeni bir basamağa çıkmasını sağladığını söyledi. Cinping, ikili ilişkilerin gelişmesi için dört öneride bulundu: “Üst düzey temaslara sürdürülerek stratejik güveni artırılması, Gerçekçi işbirliği genişletilerek ortak gelişmenin gerçekleştirilmesi, Kültürel iletişim sıkılaştırılarak, halklar arasındaki dostluğun güçlendirilmesi, Çok taraflı işbirliğinin güçlendirilerek, ortak çıkarların korunması.”

Çin Dışişleri Bakanı Yang Jiechi, iki ülkenin stratejik işbirliğinin daha yüksek düzeye ulaşması için fikir birliğine varıldığına işaret etti. Yang, Çin ile Türkiye arasında gerçekçi işbirliğinin güçlendirilmesinin Şi Cinping'in son ziyaretinin önemli bir gündem maddesi olduğunu söyledi. Yang, Şi Cinping'in, görüşmeler ve forumlar gibi vesilelerle, çeşitli alanları kapsayan işbirliğini güçlendirmeye büyük önem verdiğini söyledi. İki ülkenin, başta ticari işletmeleri ve okulları olmak üzere çeşitli kuruluşları arasında imzalanan anlaşmalar, finans, bilim ve teknoloji, tarım, eğitim ve basın gibi alanları da kapsıyor. Yang Jiechi, “bu anlaşmalar, iki ülkenin ekonomik gelişmesi, ticari bağınımlılığının güçlendirilmesi, halkların yaşam seviyesinin yükseltilmesine somut güç katacaktır” dedi. Şi Cinping'in ziyaretinin bir diğer önemli ayağı da kültürdü. Kültür, halklar arasında duygusal bir köprü kuruyor. Türkiye'nin zengin tarihsel ve kültürel birikimi, Çin'in ilgisini çekerken, Çin kültürünün derinliği ve büyüklüğü de Türkiye'nin ilgisini çekiyor. Yang Jiechi, Şi'nin ziyaretinin Çin ile Türkiye arasında kültürel işbirliği için de katkılarda bulunduğunu kaydetti.

Bu yıl Türkiye'de “Çin Kültür Yılı” ve önümüzdeki yıl Çin'de “Türk Kültür Yılı” düzenlenecek. Şi Cinping, Türkiye temaslarda “kültür yılı” etkinliklerinin, iki ülkenin geleneksel dostluğunu pekiştirmek ve halklar arasındaki anlayışı güçlendirmek için önemli olduğunu söyledi. İki ülkenin bu faaliyetlerden faydalanarak, ikili ilişkilerin gelişmesi için elverişli bir kültür ortamı yaratması önerisinde bulundu. Yang Jiechi, Şi'nin önerilerinin, Türkiye'de olumlu karşılandığını dile getirdi. Son ziyaret sayesinde, Çin ile Türkiye arasında önemli uluslararası sorunlarda iletişim ve eşgüdüm sağlandı. Şi Cinping, Batı Asya ve Kuzey Afrika'daki son gelişmeler üzerinde Türk liderlerle fikir alışverişinde bulundu. Şi görüşmeler-

de, adı geçen bölgedeki ilgili ülkelerin derhal normal düzene ve istikrara kavuşmasını arzuladıklarını, bu ülkelerin iç meselelerini kendi iradeleriyle halletme haklarına saygı duyduklarını ve bölgenin istikrara kavuşmasına katkı sağlayacak bütün diplomatik çabalara destek verdiklerini ifade etti. Şi Cinping ayrıca uluslararası toplumla eşgüdüm sağlayarak, Batı Asya ve Kuzey Afrika'da barış, istikrar ve gelişme için ortak çaba harcamaya hazır olduklarını söyledi.

Yang Jiechi, “Türk liderler de uluslararası işlerde Çin'le eşgüdüm ve işbirliğini güçlendirerek, sorunlara uygun çözüm bulmaya çalışacaklar” dedi. Yang Jiechi, ziyaretle ilgili olarak verdiği demecin sonunda “Cumhurbaşkanı Yardımcısı Şi Cinping'in son ziyareti, iki ülkenin uluslararası ve bölgesel işlerdeki eşgüdüm ve iletişimini güçlendirerek, ikili ilişkilerin kapsamlı biçimde gelişmesini hızlandırmak için önemli ve derin etkiler yaratacak” ifadesini kullandı.

Çin-Türkiye İlişkileri

İki ülke de son yıllarda baş döndürücü bir büyüme kaydeden gayrisafi milli hâsılaya sahip. Bu yüzden söz konusu ziyaretin, iki ülke ilişkilerini yoğunlaştırması bekleniyor. Ancak ajandada uluslararası toplumun dikkatini cezbeden, özellikle Çin'in Suriye'ye ilişkin tavrı gibi konular da var. Türkiye, Beşar Esad rejiminin baskısını başından beri kınarken Çin de Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin Ankara tarafından desteklenen Şam'ı kınama teklifini veto etti. Cinping'in Türk gazetesi Sabah'a verdiği bir mülakatta göre üç günlük ziyaret çerçevesinde gündemde, nükleer tesis inşası anlaşması, Çin askeri teknolojik ürünlerin Türkiye tarafından satın alınması, şu an 19.700 milyon dolara ulaşan ikili ticaret hacminin artışı gibi ekonomik konular vardı.

Ankara'nın Asya'daki en önemli ekonomik ortağı Çin. Ekonomik olduğu kadar kültürel ilişkiler de Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün 2009'da ülkeyi ziyaretıyla artışı gösterdi. Bu yıl Türkiye, yakın ortağı Çin adına düzenlediği sergi ve gösterilerle Çin Kültür Yılı'nı kutluyor. Birçok uzmana göre Şi Cinping'in ziyareti, Ankara ile Pekin arasındaki iş birliği-

nin bir dönüm noktası olabilir. Bu ay başlarında Türkiye Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Suriye'deki şiddete son vermeyi amaçlayan BM kararını veto eden Çin ve Rusya'yı ciddi olarak eleştirmişti.

Türkiye'nin Artan Nüfuzu, Çin'in Dikkatini Çekiyor

Çin'in yeni devlet başkanı olması beklenen Şi Cinping'in , ABD ve İrlanda'dan sonra gezisinin son durağında Türkiye'ye yaptığı ziyaret Ankara'nın artan küresel ekonomik ve diplomatik nüfuzuna işaret ediyor. Yaklaşık bir yıl içinde Çin Devlet Başkanı olarak Hu Jintao'nun yerine geçmesi neredeyse kesin olan Şi, şimdi dünyanın ikinci en büyük ekonomisi olan Çin'in, iç talebi ve ABD'den daha fazla ithalatı desteklemek için daha fazla şey yapacağı konusunda ABD'li liderleri yeniden temin etmeye çalışıyor. Geçen yıl Türkiye, Çin'in ardından dünyada en hızlı büyüyen ikinci ekonomi ve en büyük 16. ekonomi oldu. Avrupa Birliği tarafından uzun zamandır geri çevrilen NATO ve G-20 üyesi Türkiye, ekonomik gücünü Orta Doğu'da kendisini istikrarlı Müslüman bir demokrasi olarak sunmak için kullandı ve bu da Ankara'yı bölgede siyasi karmaşa ve çalkantıların yaşandığı bir dönemde önemli bir durak hâline getirdi.

Şi, Türkiye'nin Sabah gazetesine verdiği demeçte, “Bugünkü karmaşık ve değişken uluslararası ortamda Çin ile Türkiye arasındaki stratejik iş birliğini artırmak şimdi ve uzun vadede her iki ülkenin çıkarına olacaktır. Büyüyen ekonomisi ile bir G-20 üyesi ve Orta Doğu'da önemli bir ülke olarak Türkiye uzun zamandır bölgeye istikrar ve kalkınma getirmeye çalışıyor ve sıcak meselelerin çözümünde aktif bir rol oynuyor.”

diyerek Afganistan ve İran ile ilgili nükleer tartışmalara değindi. Türkiye, Batılı ülkeler ile İran arasında İran'ın nükleer programına ilişkin anlaşmazlıkta arabuluculuk yapma arayışında ve Suriye Devlet Başkanı Esad'ın iktidarı terk etmesi için yapılan baskıda öncü bir rol üstlendi, her iki mesele de BM Güvenlik Konseyinin daimi üyesi Çin'i yakından ilgilendiriyor.

Çin, Türkiye'nin en büyük 15. ithalat pazarı, geçen yıl Çin'de neredeyse 2,5 milyar dolarlık Türk malı satıldı. Bu da yüzde 8,7'lik bir artışa işaret ediyor. Ancak 2011 yılında Türkiye'ye 21,6 milyar dolar değerinde Çin malı satıldı, bu da 2010 yılına göre yüzde 26'lık bir artışa işaret ediyor.

Ancak iki ulus arasındaki tek diplomatik ayrılık noktası Suriye değil. Pekin rejiminin Sincan bölgesindeki bastırma olayları, Türk yetkililer için bir baş ağrısı niteliğinde. Çin'in en batısındaki Sincan'da, aralarında Türkiye'nin büyük tarihi bağlar paylaştığı Müslüman Uygur halkının da bulunduğu 20 civarında farklı etnik grup yaşıyor. 2009'da Türkiye Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan, Sincan'daki bastırma olaylarını “soykırımla” kıyasladı. Bununla birlikte diplomatik gerginliklere rağmen ekonomik çıkarlar, Uygurların siyasi taleplerine hep baskın geldi. Today's Zaman'dan analizci Gökhan Bacık şunları söylüyor: “Türkiye, Sincan bölgesi aracılığıyla Çin'de serbest ticaret bölgeleri oluşturmak istiyor. Bu yüzden Ankara, birleşik bir Çin'den yana ve bölgedeki ayrılıkçılığı teşvik etmiyor.” Bununla birlikte milliyetçi Türk basını, Doğulu soydaşlarının maruz kaldığı baskı konusunda Türklerin vicdanını sürekli kamçılıyor.

İki ülke arasında sorun yaratması muhtemel bir nokta, Çin'in kuzeybatısındaki Şincan bölgesinde Türkçe konuşan Uygur azınlığın durumu. İnsan hakları grupları üç yıl önce oradaki isyanların bastırılması sırasında Çin'i suistimallerde bulunmakla suçladı. Türkiye'de sürgünde yaşayan Uygurlar, Şi'nin ziyaretine karşı protesto gösterilerinde bulunabilir ancak bunlar büyük ihtimale küçük çaplı kalacak ve sıkı güvenlik önlemleri altında olacaktır. Şi, Sabah'a yaptığı açıklamada, “Çin hükûmeti, Uygurlar dâhil Şincan bölgesindeki tüm etnik grupların yaşam standartlarını yükseltmek için büyük çaba göstermektedir.” dedi.

Şi Cinping: Ticari anlaşmazlık, Diyalog ve İşbirliğiyle Çözülmesi

Çin Cumhurbaşkanı Yardımcısı Şi Jinping, ABD Başkanı Barack Obama'yla Beyaz Saray'da görüştü. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Şi, çeşitli engelleri aşarak dostluk ve ortaklıkta ısrar etmenin, her iki ülke için de tek doğru seçenek olduğunu söyledi.

Şi Cinping görüşmede, Çin'in ABD ile birlikte ikili ekonomik ve ticari ilişkilerde karşılıklı yarar ortamını korumaya hazır olduğunu ve uluslararası ve bölgesel sorunlar üzerinde eşgüdüm ve işbirliği yapılmasını arzu ettiklerini vurguladı. ABD'nin “Tek Çin” politikasına verdiği desteği sürekli yinlemesini olumlu karşıladığını ifade eden Şi Cinping, Taiwan Boğazı'nın iki yakası arasındaki ilişkilerin barışçı gelişmesi ve Çin-ABD ilişkilerinin genel ortamının korunması adına ABD'nin yararlı tedbirler almasını beklediklerini kaydetti.

Ankara'nın Asya'daki en önemli ekonomik ortağı Çin. Ekonomik olduğu kadar kültürel ilişkiler de Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün 2009'da ülkeyi ziyaretleriyle artış gösterdi. Bu yıl Türkiye, yakın ortağı Çin adına düzenlediği sergi ve gösterilerle Çin Kültür Yılı'nı kutluyor. Birçok uzmana göre Şi Cinping'in ziyareti, Ankara ile Pekin arasındaki iş birliğinin bir dönüm noktası olabilir.

ABD Başkanı Obama, karşılıklı saygı ve yarara dayalı ABD-Çin işbirliği ve ortaklık ilişkilerini ilerletmede kararlı olduğuna dikkat çekti. Obama, Çin'in barışçı gelişmesini olumlu karşıladıklarını, güçlü, müreffeh ve istikrarlı bir Çin'in, hem Asya-Pasifik bölgesine, hem de küresel refah ve istikrara yardımcı olacağına inandığını söyledi. Çin Cumhurbaşkanı Yardımcısı Şi Cinping, Türkiye'ye gelmeden önce ABD'ye gitti. Son yıllarda Çin ile ABD liderlerinin gündemlerinde işadamlarıyla görüşmeler sıkça yer tutuyor. Şi Cinping Washington'daki Ticaret Odası'nda ABD Başkan Yardımcısı Joe Biden'le yan yana oturarak 20'den fazla Çinli ve Amerikalı işadamlıyla bir araya geldi. Şi, şunları söyledi: "Bugün Başkan Yardımcısı Biden'le beraber Washington'da Çinli ve Amerikalı işadamlarıyla sohbet etmekten çok mutluyum. İki ülkenin işadamlarının katılımı, kapsamlı, birbirlerini tamamlayıcı, karşılıklı yarar ve ortak kazanca dayalı Çin-ABD ekonomik ve ticari ilişkilerine renk ve dinamizm kattı."

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Şi, işadamlarıyla yaptığı görüşmede, Çin ile ABD arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin, birbirlerini tamamlayıcı nitelikte bulunduğunu, ikili ekonomik ve ticari anlaşmazlıkların, korumacılık yerine diyalog ve işbirliğiyle çözülmesi gerektiğini vurguladı. "Sabah Başkan Barack Obama'yla görüştüm ve Başkan Yardımcısı Biden'le bir araya geldim. Biz, ekonomik ve ticari sorunlar üzerinde fikir alışverişinde bulunduk. İki tarafın, karşılıklı yarara dayalı ekonomik ortaklık ilişkileri geliştirmeye hız vererek, iki ülke ve dünya ekonomisinin istikrarlı şekilde toparlanarak büyümesini sağlamak için, ticari ve ekonomik anlaşmazlıkları korumacılık yerine diyalog ve işbirliğiyle çözmeleri gerektiği üzerinde anlaştık."

Çin ile ABD arasındaki ilişkilerin normale dönmelerinden bu yana iki ülkenin işadamları, ikili ekonomik ve ticari işbirliği, hatta ikili ilişkilerin gelişmesine önemli katkılarda bulundu. Geçen yıl iki ülke arasında gerçekleşen ticaret hacmi 446 milyar 700 milyon ABD Doları'na ulaşarak rekor kırdı. Bu hızla önümüzdeki iki üç yıl içinde ikili ticaret hacminin 500 milyar ABD Doları'nı geçmesi bekleniyor. Ancak Çin-ABD ekonomik ve ticari ilişkilerinin her geçen gün daha sıkılaşmasına paralel olarak ekonomik ve ticari anlaşmazlıklar da arttı. Şi Cinping, Çinli ve Amerikalı işadamlarının, işbirliği potansiyelini ortak yarar ve kazanç sonuçlarını dönüştürerek ekonomik ve ticari sorunun siyasileştirilmesini önlemesi, ikili ekonomik ve işbirliğini koruması gerektiğini kaydetti.

"Halihazırda Çin ve ABD, ekonomik gelişme tarzını değiştiren kilit aşamada bulunuyor. İki ülke arasında enerji, çevre koruma, biyolojik tıp ve ilaç, ileri teknoloji içeren imalat sektörü, altyapı tesislerinin inşası gibi alanlarda birçok işbirliği olanağı bulunuyor. İki ülkenin işadamlarının fırsattan yararlanarak işbirliği potansiyelini ortak yarar ve kazanca dayalı sonuçlara dönüştürmesini umuyoruz. Daha çok Amerikalı şirketlerin Çin'e yatırım yapmasını bekliyoruz. Şi Cinping, Çinli ve Amerikalı işadamlarının, piyasayı genişleterek kendi şirketlerini geliştirmenin yanı sıra şirketlerinin bulunduğu yerlerde yaşayanlara iş olanakları sağlaması ve toplumun gelişmesine katkıda bulunmasını arzuladığını belirtti. Biden işadamlarıyla yaptığı görüşmede şunları söyledi: "İş çevresinden önde gelen işadamlarının bugünkü toplantıya katılması şu iki noktayı gösteriyor: birincisi, onlar Çin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'nı bugünkü toplantıya katılmaya davet etmekten büyük şeref duyuyor. İkincisi olarak ABD-Çin ilişkilerinin, iki ülke ve dünya için çok önemli olduğu gösteriliyor."

Biden, ABD-Çin ekonomik ve ticari ilişkilerinin, bugüne kadarki en yüksek düzeyine ulaştığını, Çin ekonomisinin büyümesinin, ABD ve dünya için olumlu bir gelişme olduğunu belirtti. Çin ekonomisinin büyümesinin, global ekonominin canlanmasına yardımcı olmakla sınırlı kalmayıp, iki ülkenin sorunları ortaklaşa çözmesi için elverişli koşullar yaratmasına işaret eden Biden, iki ülkenin işadamlarının, aralarındaki temas ve işbirliğini yoğunlaştırarak ikili ekonomik ve ticari ilişkilerinin istikrarlı gelişmesi için çabalarını sürdürmelerini umduğunu belirtti.

AVRUPA PARA BİRLİĞİNİN AÇMAZI AVRUPA ÖDEME SİSTEMİ TEHLİKEDE

Euro Bölgesi şimdiye kadar Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) kurtarma operasyonları sayesinde ayakta kalabildi. Ancak ECB, Euro Bölgesi'ni çökmekten kurtarabilmek için kendi kurallarını feda etti. Kısa zamanda Avrupa merkez bankaları arasındaki ödeme sisteminde kamuoyunda fark edilemezsiniz 800 milyar euroluk alacak birikti. Euro Bölgesi'ni bir para politikası felaketi mi bekliyor?

Klaus Ulrich - Danhong Zhang

kendi kurallarını feda etti.

Avrupa Merkez Bankası (ECB) ilk günahı 10 Mayıs 2010'da işledi. Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Avrupa Birliği'nin (AB) Yunanistan'ı batmaktan kurtarmak için birinci kurtarma paketini hazırlamalarında bir gün sonra ECB Başkanı Jean-Claude Trichet merkez bankasının resmi ve özel tahvilleri satın almaya hazır olduğunu açıkladı.

Tahvil piyasaları programı olarak adlandırılan bu uygulama iki bakımdan ECB statüsüne ve yürürlükteki AB antlaşmasına aykırıydı. Çünkü merkez bankasının devlet finanse etmesi yasak. Aynı zamanda hükümetlerden talimat alması da.

Trichet merkez bankasının gayri nizami uygulamalarını gerekçelendirmek için, doğrudan devlet

tahvili almayacaklarını, borç senetlerini ikinci elden, yani özel sektörden toplayacaklarını, böylelikle de devletlerin finansman açığını kapatmak durumuna düşmeyeceklerini söylüyordu. Trichet, hükümetlerin baskısı altında olduklarını da yalanlıyordu. Mayıs ayının o kader günlerinde Merkel – Sarkozy ikilisi ile maliye bakanlarının merkez bankası başkanını nasıl sıkıştırdıklarını tahmin etmek zor olmasa gerek.

Hamburg'daki Dünya Ekonomi Enstitüsü uzmanlarından Henning Vöpel, her ne kadar tüzükle kurallara ters düşüyse de merkez bankasının başka seçeneği olmadığını söylüyor: "Siyasi iradenin elinden bu kadar kısa sürede bir şey gelmeyeceği beliydi. Bu nedenle merkez bankasının para politikası enstrümanlarını devreye sokması kaçınılmazdı."

Wuppertal Üniversitesi öğretim üyelerinden Paul Welfens Avrupa Merkez Bankası'nın uzun vadede de siyasi otoritenin bıraktığı açıkları kapatmak zorunda bırakıldığı görüşünde: "Çünkü AB devlet ve hükümet başkanları olağanüstü zirvelerinde başarılı kriz yönetimi yapamadılar."

'Avrupa'nın Bad Bank'ı

Sonunda Avrupa Merkez Bankası (ECB) Euro Bölgesi'nin yedek devlet bankası konumuna geldi. ECB'ye Avrupa'nın Bad Bank'ı diyen bile var. ECB 2011 Temmuzuna kadar 70 milyar euroluk Yunan, Portekiz ve İrlanda devlet tahvili satın aldı.

Ama bununla bitmedi. İtalyan ve İspanyol devlet tahvillerinin risk primi aniden fırladığında ECB Avrupa'nın en ikinci ve üçüncü en büyük ekonomilerini de 'satın alma' kampanyasına dâhil etmek zorunda kaldı.

Merkez bankası tahvil alımları yüzünden çok eleştirildi. Eski Almanya Merkez Bankası Başkanı Axel Weber ve o dönemin ECB baş iktisatçısı Jürgen Stark bankanın tutumunu protesto amacıyla görevlerinden ayrıldılar. Bazı ekonomistlerle politikacılar ise 'bu kadarı yetmez, merkez bankası bazukasını çıkarsın', demekteydiler. Bunun anlamı, merkez bankasının gerektiğinde sınırsız miktarda devlet tahvili almaya hazır olduğunu açıklamayıydı.

Borç krizinin Avrupa'nın içlerine doğru yayılmaya başladığını ve yeni bir bankalar krizinin kapıda olduğunu fark eden yeni ECB Başkanı Mario Draghi 21 Aralık 2011'de bazukayı çıkardı. Ama Draghi devlet tahvil almak yerine bankaların son kurtarıcısı olmayı tercih etti. Avrupa bankaları artık yüzde bir faiz ve üç yıl vadeyle, teminat göstermek kaydıyla diledikleri kadar para çekebilecekti. 500 Avrupa bankası en kısa zamanda merkez bankasından yarım trilyon euro çekti.

Zoraki Kurtarıcılığa Son

ECB genişlemeci para politikası sayesinde bir taşla dört kuş birden vurdu. Özel bankalar ucuz merkez bankası kredisi sayesinde reel ekonominin nakit ihtiyacını karşılıyor, ucuz merkez bankası kredisiyle alınan yüzde beş faizli devlet tahvilleri teminat gösterilip merkez bankasından ek borç alabiliyor ve merkez bankası da doğrudan tahvil alımına son verebiliyordu. Ekonomist Henning Vöpel bu mekanizmanın da tamamen kusursuz olmadığını söylüyor.

Vöpel, "Özel bankalar temerrüt riski altındaki tahvilleri merkez bankasına teminat gösterebildiği müddetçe bu işlemi merkez bankasının dolaylı tahvil alımı olarak adlandırmak mümkündür" diyor.

Ama çekinceler merkez bankasını yıldırmıyor. Sermaye piyasası faizlerini düşürdüğü için borç eretletme maliyetini azaltan bu mekanizmayı muhafaza ediyor. Merkez bankası faizler makul düzeye indikten sonra zoraki kurtarıcılığa son verip meydanı politikacılar bırakmak niyetinde. Henning Vöpel de ECB'nin misyonunu tamamladığı görüşünde:

"ECB güven ve likidite krizine kısa vadeleli çözümler bulma üzerine düşeni yaptı. Borç probleminin mali politikalarla çare bulma görevi artık Euro ülkelerine düşüyor."

Almanya Merkez Bankası Başkanı Jens Lehmann, Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Mario Draghi'yi Euro ödeme sistemindeki riskler karşısında uyardı. Gidişatı ilk fark eden Münih'teki Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü ifo oldu. Almanya Merkez Bankası bilançosundaki bir kalem, Enstitü Başkanı Hans-Werner Sinn ve asistanı Timo Wollmershaeuser'in dikkatini çekti. 2010 yılı sonu itibarıyla 326 milyar euroyu bulan bu meblağ Almanya Merkez Bankası'nın Avrupa ödeme sistemi TARGET bünyesindeki alacaklarının toplamını yansıtmaktaydı. Timo Wollmershaeuser bu kalemin hacim açısından dikkatlerini çektiğini ve merkez bankası bilançosundaki diğer yüz milyarlarca euroluk kalemler arasında bile göze battığını söylüyor.

İlginç olan, bu iki ekonomistten önce kimsenin ödeme sistemi TARGET üzerinde kafa yormamış olmasıydı. Ödeme sistemiyle ilgili rapor ve bültenlerin tümü Euro'ya geçiş öncesinin tarihini taşıyordu ve çeşitli risk senaryolarına da yer vermekteydi.

Daha sonra sıra, Almanya Merkez Bankası'nın yüz milyarlarca euroluk alacaklarının karşılıklarını aramaya geldi. Merkez bankasına kim bu kadar borç yapmıştı? Kısa zamanda alacakların karşılığının diğer merkez bankalarının bilançolarında kayıtlı olduğu anlaşıldı. Diğer merkez bankalarının bilançolarındaki rakamları bir araya getirdikten sonra Euro ödeme sisteminde alacaklı olan tek Euro Bölgesi merkez bankası, Almanya Merkez Bankası olduğu ortaya çıkmıştı. Borçların tümü Yunanistan, İrlanda, İtalya, Portekiz ve İspanya merkez bankalarının imzasını taşıyor. Merkez bankalarının kayıtlarındaki Avrupa sınır ötesi ödeme sistemi TARGET kaleminde biriken parayı, teminatı tartışmalı yüksek krediler olarak da nitelendirmek mümkün.

Astronomik Rakam

Euro Bölgesi ülkelerindeki bankalar arası ve müşteri ödemelerini düzenleyen Gerçek Zamanlı Toplan Mutabakat Sistemi'ne kısaca TARGET deniyor. Örneğin bir Alman şirketi Yunanistan'daki bir şirkete makine satıyor. Yunan şirketinin bankası makinenin bedelini Alman ihracatçının bankasına yatırıyor ve bedel Alman şirketinin alacak dekontuna kaydoluyor. Almanya Merkez Bankası, Alman şirketinin bankasındaki TARGET hesabına aynı tutarı aktarıyor ve TARGET sisteminden alacaklı duruma geliyor. Yani Almanya Merkez Bankası adına ödeme yaptığı Yunan ithalatçının alacaklısı oluyor. Bu ödeme sisteminin ince ayrıntılarını için uzmanları bile tam olarak çözemiyor.

Kesin olan Almanya Merkez Bankası'nın TARGET alacak hesabının 500 milyar euroyu aşmış olması. Hollanda, Lüksemburg ve Finlandiya merkez bankaları da eklendiği zaman TARGET'teki toplam alacak pozisyonu 800 milyar euroyu buluyor.

Commerzbank baş iktisatçısı Jörg Kraemer bu paranın milli merkez bankalarının sanal banknot matbaalarında basılmış sanal paradan başka bir şey olmadığını belirtiyor. Almanya Merkez Bankası'nın hesap bakiyesi hakkında da şunları söylüyor:

"Para birliği istikrarlı olduğunda problem çıkmaz ve birkaç ayda durum normalleşir. Ödeme sistemi TARGET'ten alacaklı olmak normal sayılır. Ancak para birliği dağılacak olursa Almanya Merkez Bankası'nın alacakları elinde kalır ve zarar hanesine yazılır. 500 milyar euro gibi yüksek bir tutar Almanya Merkez Bankası'nın bilançosunu bozar ve bütün para sistemi temellerinden sarsılır."

Avrupa Merkez Bankası'nın borçlu ülkeleri sürekli para basarak kurtaramayacağını belirten Commerzbank baş iktisatçısı tek kurtuluşun, borç ülkelerinin ekonomilerini modernize edip bütçelerini sağlığa kavuşturmaları olduğunu vurguluyor. Jörg Kraemer'e göre, Avrupa Merkez Bankası yüksek TARGET borçları yüzünden sistemi ayakta tutmaya mecbur olduğundan, hem borçlu hem de alacaklı ülkelere hükümetleri üzerindeki borç krizini çözme baskısını azaltmış oluyor. Euro Bölgesi şimdiye kadar Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) kurtarma operasyonları sayesinde ayakta kalabildi. Ancak ECB, Euro Bölgesi'ni çökmekten kurtarabilmek için

ÇATIŞMADAN BESLENEN YAPILAR SON DUVAR, BERLİN DUVARI DEĞİL!

Berlin Duvarı... Almanya'yı fiziksel olarak ikiye bölen duvar, sosyalist Doğu'yu kapitalist Batı'dan koruyan bir kalkan olarak tasarlanmıştı. Berlin Duvarı'nın yıkılması tüm dünyada büyük bir umut kaynağı olmuştu. Ancak bugün bile dünyanın birçok köşesinde dikenli ve elektrikli teller, hareket ve kızılötesi algılayıcılardan oluşan "utanç duvarları" mevcut. Peki ya bireyler ve toplumlar arasındaki "görünmeyen" duvarları ne yapmalı?

Nils Naumann-Claudia Brandt

“Kimsenin bir duvar çekmek gibi bir niyeti yok”. Bu sözler eski Demokratik Almanya Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı Walter Ulbricht'e ait. Ulbricht, başlarda Berlin Duvarı'nın inşa edilmesine karşıydı. Ancak yine de bundan yaklaşık 51 yıl önce 13 Ağustos'ta eski Demokratik Almanya Cumhuriyeti bir gece içerisinde Duvar'ın inşaatına başladı. Berlin Duvarı sadece Almanya'yı değil, Berlin'i de ikiye böldü. Ancak Berlin öyle bir bölündü ki, Batı Berlin, Doğu Almanya'nın ortasındaki bir adaya dönmüştü. Yaklaşık 150 sokağın yolunu kesen duvarların, tel örgülerin, bariyerlerin arasında 2 milyon kadar insan neredeyse hapsoldü. Sosyalizmin ortasındaki adaya giriş çıkışlar 80 sınır kapısından yapılabiliyordu. Günümüzde bu sınır kapılarından dördü, tarihi hatırlatmak amacıyla muhafaza ediliyor.

Berlin Duvarı, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Doğu-Batı ihtilafının ve dünyanın bölünmüşlüğü, siyasi literatürde 'soğuk savaş' olarak tanımlanan dönemin en belirgin simgesi oldu. Eski Doğu Almanya'nın ortasında kalan Berlin'inin batısını bir ada gibi abluka altına alan beton sınır, bundan tam 50 yıl önce 1961 yılında 12 Ağustos'u 13'üne bağlayan gece inşa edildi.

1950'li yılların sonundan itibaren ekonomik açıdan daha kötü durumda olan doğudan ekonomik büyüme yakalayan Batı Almanya'ya 270 bin kişi göç etti. Bu insan akınını engellemeyi amaçlayanvebir gecede örülen duvar, Batı Berlin'de yaşayanlarda ve Batı ülkelerinde o günlerde tam bir şok etkisi yarattı.

Berlin'de 13 Ağustos sabahı uyananlar işlerine ve okullarına gitmek için yola çıktıklarında karşılarında tel örgüleri, silahlı Doğu Alman askerlerini ve tuğlalarla yükselen duvarı gördü.

“Berlinliler İçin Zor Bir Dönemdi”

Batı Berlin ve Doğu Berlin kavramları dile olduğu gibi, sosyal hayata da yerleşti. Berlin Duvarı'nın yıkılmasına kadar süren 28 yıllık dönemde, Batı Berlin bir yandan dünya politikasının ilgi merkezi olmayı sürdürürken, diğer yandan da sadece mekân olarak değil, siyasi olarak da diğer yarısından ayrılmaktaydı. Berlinli gazeteci Wilfrid Rott, o günleri çok iyi hatırlıyor. Rott o günlere dair şunları kaydediyor: “Batı Berlin için çok zor bir dönemdi. Ama o dönem, şehrin kimliğine de uzun süre yön vermiştir. Çünkü o zaman halk 'Batı Berlinli' olmayı öğrendi.”

Wilfried Rott “Die Insel” yani “Ada” adlı bir kitap yazdı. Yazar Rott, kitabında o dönem Batı Berlin'de yaşayanların hikâyelerine ayna tutuyor. Rott, “İnsanlar Batı Almanya Cumhuriyeti'nin politikalarıyla ilgilenmiyorlardı. Çünkü seçimlere katılamıyordu. O zamanların başkenti Bonn'a, oy kullanma hakkı olmayan milletvekilleri gönderiliyordu” diye anlatıyor.

Berlin, Batı Almanya'dan kopuk politik bir adaya dönmüştü. Doğu Almanya'nın içine sıkışıp kalan bu adada zaman içinde ilginç bir kültürel atmosfer oluşmaya başladı: Müzisyenler, sanatçılar ve tüm dünyadan maceraseverler, belki de şehrin ruhundan ilham almak için Batı Berlin'e göç etmeye başladı. Türklerin yoğun olarak yaşadığı Kreuzberg semti alternatif bir dünyaya dönmüştü. Birçok kişi, tıpkı yazar Silvia Friedrich gibi, başlarda Batı Berlin'in büyüklüğü dolayısıyla, kente hapsedildiklerinin farkına varmadıklarını söylüyor. Ancak Friedrich, şehrin etrafını saran duvarların kısa bir sürede kendisine bu gerçeği hatırlattığını belirtiyor: “Çiftlikleri sa-

dece Berlin'den karayolu ile Batı Almanya'ya geçerken görebiliyordunuz. O esnada biraz tarla, biraz kır görebilmek mümkündü. Ama Batı Berlin'de bunlar yoktu, her yer asfalt ve betonu.”

Arkadaşları, akrabaları, sevgilileri birbirinden ayıran bu adada yıllar içinde insanlar değişti, yaşlandı. Duvarı aşmaya çalışan birçok insan vurularak öldürüldü. Berlinlilerin eksik yarısına yeniden kavuşması yaklaşık 30 yıl aldı. Duvarın yıkılmasının üzerinden ise yaklaşık 21 yıl geçti. Bugün bir dünya kenti olan Berlin, tarihinden büyük izler taşıs da, artık Doğu-Batı ayrımından uzakta, bütünlüşmüş bir kent. Şimdi Berlin'e gidenler neresi Doğu, neresi Batı diye düşünmek durumunda kalıyor. Yine de yılların geride bıraktığı tüm anıları ve tarihi şehrin her köşesinde hissetmek mümkün.

Almanların yüzde 20'si, 1990 sonrasında doğduğu için Almanya'nın iki ayrı devlete ayrıldığı dönemi yaşamadı. Peki Almanya'nın birleşmesiyle ilgili ne düşünüyorlar? 1990 sonrası nesil 'bir' olabildi mi?

Matteo Brossette, Köln kentinde orta sınıfın yaşadığı bir semtte St. Irmgardis lisesine gidiyor. Okul eve sadece 20 metre mesafede. Ona eşlik ediyor, sınıfın kapısından içeri giriyoruz...

Petra Linssen tarih dersi veriyor. Bugünkü konu Almanya'nın yakın tarihi. Öğrencilere dönerek, “Kim şimdiye kadar Berlin Duvarı'nı gördü?” diye soruyor. Öğrencilerin yarısı ya da üçte ikisi el kaldırıyor. Petra Linssen, “Duvarın Batı Berlin'deki tara-

KRİZDEN ÇIKIŞ YOLU ‘FİNANSAL BASKILAMA’ MI?

Paul Mason *

Yunanistan'ın temerrüt sürecinde sona gelirken, kalkınmış ülkelerin asıl sorunu hala borç fazlasının (borçlanmayı zorlaştıran düzeyde borç tutarının) büyüklüğü. Peki bu sorun nasıl çözülecek? Öncelikle, tek bir ülkenin borçlarının silinmesinin kopardığı fırtınayı bir düşünün: G20 zirvesi çöküşün eşliğine geldi, sayısız eylem, çatışma yaşandı, ölümler oldu, siyasi kaos ortaya çıktı. Ve tüm bunlar GSYH toplamı euro bölgesinin GSYH toplamının yüzde 2'si olan bir ülke içindi.

Bir de aşağıdaki grafikte yer alan verilere bakıp, kalkınmış ülkelerin bireysel, kurumsal ve kamu borçlarının asıl boyutlarını bir düşünün. 2009 yılında yapılan bu çalışmanın verileri güncel değil.

Sadece Yunanistan'ın kamu borcu bile şimdi GSYH'nin yüzde 200'ü oldu; ABD için de bu oran artık yüzde 84 değil, yüzde 100 olmalı.

Bu çalışmayı yapan danışmanlık şirketi Boston Consulting Group, bu borçların sürdürülebilir ölçü kabul edilen düzeye (60/60/60 oranları ile GSYH'nin yüzde 180'ine) çekilmesinin imkansız olduğu sonucuna vardı. Bunun için talep edilen ke-sintilerin siyaseten taşınamayacak kadar ağır olacağını, olası sonucun bunun yerine “finansal bas-

kılama” ve enflasyonun birleşimi olacağını belirtiyorlardı. 2011'in Mart ayında Carmen Reinhart ve Belen Sbranca adlı ekonomistler, “finansal baskılama (financial repression)” teriminin ne anlamı geldiği üzerine çığır açan bir çalışma yaptı. Bugünlerde İngiliz Emeklilik Fonları Derneği'nin nice-likse gevşemenin emeklilik sisteminde 90 milyar sterlinlik bir delik açtığından yakındığını duyduğumuzda, ‘baskılama’ kavramının teoriden uygulamaya ne kadar çabuk geçtiğini de görebiliyoruz.

Finansal Baskılamanın ABC'si: Peki Nedir Bu ‘Finansal Baskılama’?

Özetle, enflasyon ve sermaye denetimlerine başvurarak borçların değerinde, dolayısıyla tasarruflarda, erozyon yaratmak. Amacı piyasa mekanizmalarının enflasyon karşısında tepki vermesini önlemek ve borçlanmanın fiyatını ve tasarrufların getirisini düşük tutmak. Reinhart ve Sbranca buna örnek olarak Batılı ekonomilerin İkinci Dünya Savaşı sonrasında borç dağlarını “baskılama” örnek gösteriyor. Bu şekilde katı kemer sıkma adımlarının etrafından dolaşıldı, büyüme hamlesi sağ-

landı; enflasyonla da birleşince sürdürüle-meyecek düzeydeki borçlar silinmiş oldu. Veriler grafikte şöyle görünüyor. Gelişmiş ülkelerin devlet borçlarının toplamı 1914 öncesi düşüyor, sonra hızla fırlıyor, ama ardından devalüasyon ve temerrütlerle biraz sarsıntılı bir seyirle yeniden düşüyor ve Büyük Buhran'a katkıda bulunuyor.

Sonra II. Dünya Savaşı'nda yine fırlayan değerler, savaş sonrası ekonomik büyüme ortamında GSYH'nin yüzde 90'ından yüzde 30'una geriliyor.

Bu dönemde mevduatlara uygulanan reel faiz çoğunlukla negatifti. Yani uygulamada, paranızı banka şubesine yatırıp, bir de orada dursun diye üzerine para ödüyordunuz Bunu başarmak hiç azımsanacak bir şey değil. İnsanların tasarruflarını bir ülkeden diğerine götürmemesi için sermaye denetimlerine ihtiyaç var. Dahası, emeklilik fonlarını rezervlerinin bir bölümünü devlet tahvillerine yatırmaya sevkedecek kurallar gerekiyor. Bu şekilde tasarruf sahiplerinin içinden kaçamayacağı bir “ulusal sermaye havuzu” oluşuyor.

Ardından, enflasyonun dizginlerini çözüyorsunuz; tercihan sürecin başında en az bir sürpriz zıplama yapıyorsunuz. Eger mevduatların reel değeri

Neredeyse fark kalmadı

Thomas Gensicke, Münih merkezli sosyal araştırmalar enstitüsü TNS'de çalışan bir sosyolog. Gençlik üzerine araştırmalar yapan Gensicke, birleşmenin üzerinden 20 yıl geçerken Doğu ve Batı'daki gençlerin homojen bir grup haline geldiğini belirtiyor. Gensicke'ye göre bunun nedeni, iki tarafın yakınlaşma sürecindeki çerçeve koşulların büyük benzerlikler taşıması. Ancak daha yakından bakıldığında yeni bir eğilim ortaya çıkıyor. Batı Almanya'daki gençlerin maddi koşulları daha iyi. Doğu'daki gençlerin geleceğe daha karamsar bakmasının ardında yatan da bu. Sosyolog Thomas Gensicke bunun hiç şaşırtıcı olmadığını belirtiyor ve Doğu'da gençler arasındaki işsizliğin, Batı'dakinin iki katı olduğuna dikkat çekiyor. Nitekim Köln kentinden Matteo'nun da maddi endişeleri yok. Ailesinin durumu iyi. Liseyi en iyi derecelerle bitirip mimarlık okumak ve ardından

yurtdışında, hayallerinin kenti Madrid'de yaşamak istiyor.

Herşey Müzik Etrafında Dönüyor

Matteo bir müzik delisi. Evlerinin garajında kurduğu stüdyoda plakçalarlar, dizüstü bilgisayar ve miks masası bulunuyor. Köln'deki klüplerde DJ'lik yapıyor, aynı zamanda kendi müziğini de yapıyor. Minimal tekno ile house karışımı tarzı seviyor.

Matteo'nun hayatı müzik etrafında dönüyor. Politikayla ilgilenmesine rağmen siyasi faaliyetlere katılmıyor. Matteo, Almanya'nın doğusundaki Leipzig kentinde gittiği bir elektro-punk konserinde Doğu Almanyalı gençlerin siyasete çok daha ilgili olduklarını görmüş. "Konserde, üzerinde aşırı sağa karşı sloganlar ya da 'Savaşma

seviş' yazılı T-shirtler giyen pekçok genç vardı. Batı'da bizde bu tür sloganlar genelde protesto gösterilerinde kullanılır. Doğu'da ise bu tür T-shirtlerle sokakta dolaşıyorlar" diyor ve Doğu'da siyasi görüşün kamuya açık yerlerde daha açık dile getirildiğini belirtiyor.

Matteo'nun arkadaşı Josephine de benzer izlenimlere sahip. Ancak bu sefer siyasi yelpazenin diğer tarafından, aşırı sağdan bahsediyor. Almanya'nın kuzeydoğusunda Baltık Denizi kıyısındaki Mecklenburg-Vorpommern eyaletinde bulunan Usedom'da bir köyde gördükleri kendisini şoke etmiş. "Usedom'dayken küçük bir köye gittim. Herkes Böhse Onkelz grubunu dinliyordu. Çok sinir bozucuydu. Herkesin üzerinde aşırı sağcı grupların T-Shirt'i vardı" diyor. Böhse Onkelz grubu aşırı sağcı olduğunu reddetse de aşırı sağcı çevrede çok popüler bir grup.

fi rengarenk görünüyordu. Peki Doğu tarafının nasıl görüldüğünü düşünebiliyor musunuz?" sorusunu yöneltiyor. Öğrencilerden biri yanıtlıyor: "O tarafta hiçbir şey yoktu. Doğu tarafında duvarı boyamak zaten imkansızdı!" Öğretmen, niye imkansız olduğunu soruyor ve bir kız öğrenci yanıtlıyor: "Çünkü duvarın yanına yaklaşılamıyorduk bile!". Yanıt doğruydü. Çünkü duvarın Doğu Almanya kısmında gözetleme kuleleri ve duvarın önünde Almanca 'ölüm şeridi' olarak bilinen, içine girenin vurulduğu dikenli tellerle çevrili bir alan vardı.

Eski komünist Demokratik Almanya Cumhuriyeti, Berlin Duvarı'nın yıkılışı, Almanya'nın yeniden birleşmesi... Günümüzün 17-18 yaşındaki gençleri bu tarihi olayları sadece filmlerden biliyor. 'Birlik' ise onlar için içinde yaşadıkları gerçek bir kavram. Öğrencilerden biri, "Kafalarda hâlâ bir duvar olduğuna inanmıyorum. Ben birleşmiş Almanya'da büyüdüm" diyor. Diğerleri onaylarcasına başını sallıyor.

Gençlik üzerine araştırmalar yapan sosyolog Thomas Gensicke, aşırı sağcıların Doğu Almanya'da da azınlıkta olduğunu belirtiyor, ancak Doğu'daki gençlerin Federal Almanya Cumhuriyeti'nin siyaset, ekonomi ve toplumunu daha fazla sorgulama eğiliminde olduğunu belirtiyor. Gensicke bunun nedenini ise, Batı'daki ebeveynlerin, okul ve medyanın, sisteme Doğu'ya göre daha alışık olması ve sistemi benimsemiş olması olarak açıklıyor.

Josephine yine de Doğu'ya gidip yerleşebileceğini

İsrail'in Batı Şeri'ya ördüğü yarı duvar, yarı dikenli telden oluşan sınır, kimi noktalarda Filistin Özerk Bölgesi topraklarına kadar girerek çiftçilerin tarlalarını ikiye bölüyor.

söylüyor. Ancak şartı, yerleşeceği yerin büyük şehir olması. Batılı gençlerin çoğu ise Doğu'ya Josephine kadar açık değil. Çoğu, Almanya'nın batısının eğitim ve meslek açısından daha iyi perspektifler sunduğuna inanıyor. Gerçi haksız da sayılmazlar. Çünkü Doğu Almanya'daki gençlerin çoğu da aynı görüşte ve geleceklerini, ekonomik sistemin daha iyi işlediğine inandıkları Batı'da arıyorlar.

Ya Diğer Duvarlar

Lefkoşa... "Yeşil Hat" diye adlandırılan 180 kilometrelik bir sınırla ikiye bölünmüş bir başkent. Kentin kuzeyinde Türkler, güneyinde Rumlar, ara bölgede ise Birleşmiş Milletler Barış Gücü bulunuyor. Lefkoşa, Berlin duvarının yıkılmasının ardından dünyanın tek bölünmüş başkenti ünvanına sahip oldu.

İnsan hakları savunucuları, ABD ve Meksika arasındaki sınırı ise "utanç duvarı" şeklinde adlandırıyor. Metal plakalar ve dikenli tellerle oluşturulmuş, hareket algılayıcıları ve kızıl ötesi algılayıcılarla bezemiş 3 bin kilometre uzunluğundaki sınır, on binlerce polis tarafından korunuyor. Her yıl bu sınırı aşmaya çalışan 400 kişi hayatını kaybediyor.

Afrika'da Bir Avuç Avrupa ve İsrail Mısır

Kuzey Afrika'da bulunan İspanya'ya bağlı özerk statüdeki Ceuta ve Melilla aynı zamanda AB sınırları içinde kabul ediliyor. Mültecileri AB'den uzak tutmayı amaçlayan bir sınır da burada inşa edilmiş durumda. Ortadoğu'da da âdeta yeni bir Berlin Duvarı inşa edildi. İsrail'in Batı Şeri'ya ördüğü yarı duvar, yarı dikenli telden oluşan sınır, kimi noktalarda Filistin Özerk Bölgesi topraklarına kadar girerek çiftçilerin tarlalarını ikiye bölüyor. İsrail hükümeti duvarın saldırıların sayısını azalttığını savunurken, uluslararası toplum burada oluşturulan sınır güvenliğine kuşkuyla yaklaşıyor. Elektrikli parmaklıklar ve gelişmiş bir izleme teknolojisiyle donatılacak duvarın Mısır üzerinden kaçak geçişleri engellemesi amaçlanıyor. İnşaatına Kasım 2010'da başlanan duvarın uzunluğu 250 kilometre olacak. Başbakan Binyamin Netanyahu sınırdan kaçak girişleri İsrail devletinin "Yahudi ve demokratik karakteri"ne yönelik büyük bir tehdit olarak tanımlamıştı.

Kore'de Almanya gibi İkinci Dünya Savaşı'nın ardından ikiye bölünmüştü. Ancak Almanya'nın aksine Kuzey Koreliler bugün hâlâ izole bir hayat sürüyor. Diktatör bir rejimle yönetilen ve fakirliğin pençesindeki ülkenin vatandaşlarının kısıcık bir tail için bile Kuzey Kore dışına çıkma izni yok. Hindistan, Pakistan ve Çin'e sınırı bulunan Keşmir'deki üç metre yüksekliğindeki "duvar"sa 500 kilometreden uzun. Hatta Hindistan sınırındaki bölümü dikenli tellerin yanı sıra elektrikli tellerle koruyor.

Yunanistan hükümeti, artan kaçak göçü önlemek amacıyla Türkiye ile sınırına 12,5 kilometre uzunluğunda bir duvar inşa edeceğini duyurdu. Binlerce göçmen için Avrupa'ya giriş kapısı anlamına gelen bu sınırı 2010'da yasadışı olarak geçmeye çalışan 30 bin kişi yakalanmıştı. Atina, kaçak göçmenleri engellemeyerek, Ankara'nın Yunanistan'ı müslümanlaştırmaya amaçladığını düşünüyor. İnsanları birbirinden ayıran duvarlar sadece bunlardan ibaret değil. Dünyada çatışmadan beslenen dev yapılar mevcut ve ırklara, milletlere, dinlere, sosyal statülere, gelirliye göre bireyler ve toplumlar arasındaki "görünmeyen" duvarları ne yapmalı?

yüzde 4 azalabiliyorsa, 10 yıla yayıldığında, ulusal borcunuz (ayrıca da birey ve şirket borçları) kısa sürede çift haneli rakamlarla düşmeye başlıyor.

Küresel Düzende Baskılama

Peki şimdi döviz kurlarının serbestçe dalgalandığı, sermaye denetimlerinin olmadığı küreselleşmiş bir finansal dünyada yaşadığımıza göre, finansal baskılama nasıl yapılacaktır?

Reinhart ve Sbranca'ya sorarsanız "Benzer siyasetler rahatsızlık yaratabilecek finansal baskılama yaf-tasından kaçınıp, temkinli regülasyon kisvesi altında yeniden ortaya çıkabilir." Bunun için faizleri ister doğrudan ister piyasayı manipüle ederek sınırlandırmanız gerekir. Elinde devlet tahvili tutmayan mudiye cezalandırırsınız. Bir de devlet borçlarını değer biçilmesi zor hale getirmek gerekir. Ardından enflasyon devreye girince, devlet borçlanmasının büyük bölümü ideal olarak uzun vadeye çevrilir, 30-50 yıl yeniden borç almaya gerek kalmaz. Hapsedilmiş tasarruf sahibi borcun düşen değerini faiz üzerinden telafi edemeyecek duruma gelir.

Şimdi şu tabloyu bir düşünün: ABD Merkez Bankası'nın niceliksel gevşeme taktiği açık şekilde "risksiz faiz oranı" hedefliyor; orana tarihi bir taban yaptırmak, böylece buna bağlı tüm faizleri aşağı çekmek istiyor. Bu (henüz) bir üst sınır değil, ama faizleri baskılamanın bir yolu. Avrupa Merkez Bankası'nın uzun vadeli devlet tahvili alımları Avrupa tahvil piyasalarını fiilen nötrale etmiş olduğundan, dünyadaki borcun önemli bir bölümünü 'değer biçilmesi güç' hale getiriyorsunuz.

Sonra da İspanya, İtalya ve Portekiz'in borçlarını satın almak için 1 trilyon euro'luk bir fon kurup, 20 yıl boyunca bu borcu fiilen 'gömmöyorsunuz'. Reinhart ve Sbranca'nın anlattığı 'finansal baskılama' yöntemleri devreye girmediyse bile krize karşı atılan adımlarla yavaş yavaş bu parçaların bir araya getirdiği sonucuna varmamak mümkün değil.

Credit Suisse'teki ekonomistler de bu hafta "ECB'nin uzun vadeli yeniden finansman operasyonları (LTRO), yerli mali kurumların yöneticilerinin finansman ihtiyacını desteklemeye zorlandığı, en azın-

dan buna güçlü şekilde teşvik edildiği bir 'finansal baskılama' programına eşlik eden ya da bunun parçası olan bir programın parçası olarak görülebilir diye düşünüyoruz." dediler. (Under Repression, Alexopoulos et al.) Bu kez bu uygulamayı farklı kılan, döviz kurlarının dalgalandığı gerçeği. Devletler Bretton Woods sisteminde rekabetçi devalüasyona gidemiyordu. Artık bu mümkün.

Bu da şu anlama geliyor; finansal baskılama yapmadığınız, ya da yapmak istemediğiniz durumda, başka ülkeleri 'baskılamak' zorundasınız: Ticaret savaşı, döviz savaşı açar; güçlüyseniz onları istemedikleri kemer sıkma paketleri uygulamaya zorlar; ya da savaşçı ruhluysanız, yabancılara borçlarınızı ödemeyiverip Arjantin'in yaptığı gibi zengin ve güçlülere el hareketi yaparsınız.

Önemli olan şu; emeklilik fonlarının tüm yakınmalarına rağmen, İngiltere ve diğer gelişmiş ülkelerin ulusal borçları hala çok büyük ve büyümeye devam ediyor. Bu da pek çok ekonomik modelde, büyümeyi aşağı çekiyor.

Faiz oranları ve dolayısıyla mevduat getirilerinde baskılanma algısı ne kadar olursa olsun, yukarıdaki grafikte yer alan boyutlardaki borçları silebilmek için bunun daha çok devam etmesi ve daha fazla enflasyon gerekli... Hatta aslında, bir kaç yıl içinde çift haneli enflasyona yakın bir durum sağlanabilmesi ki, ekonomiyi tetikleyecek bir enflasyon şoku oluşsun. Enflasyon şoku yaratması kesin garantili olan bir yol varsa, o da ister Hürmüz Boğazı'nı geçişe kapatarak ister başka bir şekilde Orta Doğu petrolünün akışını bir süreliğine durdurmak. Diploması isteyen var mı?

* BBC Newsnight Programı, Ekonomi Editörü

KÜRESEL ORDU VE STK'LAR EMPERYALİZM KANLI CANLI VE İYİ DURUMDA

İmparatorluk, tebaasının tercihen “cahil” olmasını ister; kolaylıkla onları manipüle etmek, beyinlerini yıkamak, böylelikle imparatorluk içinde sadakatini koruyarak gerekli işlevleri yerine getirmeleri için onları motive etmek ister. İmparatorluğa inanan tebaa ister. Daha da önemlisi, imparatorluğa umutsuzca bağımlı tebaalara ihtiyacı vardır. Dolayısıyla, ulusların özgürlük peşinde koşarak İngiltere’den “bağımsızlıklarını” ilan etmeleri, bir tesadüf değildir.

Tony Cartalucci

Britanya İmparatorluğu’nun hegemon gücünü gezegenin her bir noktasına ulaştırması için elinde sadece bir filosu yoktu; aynı zamanda küresel ekonomik gücünü sağlamlaştırmaya yönelik finansal ağları ve uzak diyarlardan Londra’ya -ardından da İngiltere’nin kodaman elit tabakasının ceplerine- etkin ve sürekli kaynak akışını sağlayan sistem yöneticileri de bulunmaktaydı. Bu, yüz-yıllık deneyimlerle yoğrulmuş, oldukça tıkrında giden bir çark idi. Okul çağındaki her çocuk Britanya İmparatorluğu’nu öğrenirken, yetişkinlerin günümüzde yakalandıkları ortak bir siyasi hastalık ise, “hakikatin tıpkı okul kitaplarında anlatıldığı şekliyle kurulduğu” yönündedir -net çizgilerle tanımlanmış bölümler şeklinde... Bu ise, emperyalizm çağının bir şekilde insanlık tarihinde kapanmış bir kitap sayfası olduğu yönündeki ortak ancak hatalı anlayışa yol açar. Ne yazık ki, bu anlayış, gerçeklikten fersah fersah ötededir. Emperyalizm yok olmamıştır; sadece şekli değişmiştir.

Emperyalizm kanlı canlı ve iyi durumdadır.

Emperyalizmin halen canlı olduğuna, güncellenmiş nomenklatürlerin ardına zekice gizlendiğine dair birçok örnek bulmak mümkün. “Serbest ticaretin” kökenlerini, İngiltere’nin genellikle “güç politikası” stratejisi çerçevesinde (yani yabancı bir ülkenin başkent kıyılarının ötesine silahlı gemilerin demirlenmesi ve eğer talepleri yerine getirilmezse bu toprakların bombardımana tutulmakla ve askeri fetihle ele geçirilmekle tehdit edilmesi) başka uluslardan gaspettiği ekonomik tavizlerden aldığını bugün artık biliyoruz. 1800’lü yılların ortalarında, o zamanlar Siam Krallığı olarak bilinen Tayland’ın her bir tarafı, sömürgeleştirilmiş uluslarla çevriliydi ve en sonunda bu topraklarda 1855 yılında imzalanan bir antlaşmayla İngiltere topraklarına katıldı. İşte, sözünü ettiğim bu “güç politikası” sonucunda elde edilen tavizlerin bugünkü “ekonomik liberalizasyona” ne denli benzediğini görelim:

- 1-Siam, İngiltere vatandaşlarına politik dokunulmazlık sağladı.
- 2-İngiltere, Bangkok’taki tüm deniz limanlarında serbest bir şekilde ticaret yapıp kalıcı olarak ikamet edebildi.
- 3-İngiltere, Bangkok’ta gayrimenkul alıp kiralayabili.
- 4-İngiliz vatandaşları, konsolosluktan sağlanan izinle ülke içinde serbestçe seyahat edebildi.
- 5-İthalat ve ihracat vergileri, vergisiz haşhaş ve külçe altın haricinde %3 tavan değeriyle sabitlenmişti.
- 6-İngiliz tüccarlarının Siam halkıyla doğrudan alışveriş yapmasına izin verilmişti.

Çok daha yakın bir örnek ise, Irak’ın askeri fethi ve Paul Bremer’in (CFR) beli bükülmüş devlete yönelik önerdiği ekonomik reformasyondur. The Economist, “Haydi hep birlikte bahçe satışı-na gidelim: Eğer bu işe yararsa, Irak, kapitalistin rüyalarını süsleyecek” başlıklı makalesinde Irak’ın yeni-sömürgeci yaklaşım çerçevesinde “ekonomik liberalizasyonu”ndan söz eder:

- 1-Irak’ın varlıklarının %100 sahipliği;
- 2.Edinilen karların ülkeye tamamen iadesi;
- 3.Yerel firmalarla eşit yasal haklar;
- 4.Yabancı bankalara, yerel bankalar içinde işlem yapabilme veya satın alabilme hakkı;
- 5.Gelir vergisi ve kurumsal vergilerin %15 tavan değerine sabitlenmesi;
- 6.Evrensel vergilerin %5’e indirilmesi;

Nomenklatürleri bir kenara bırakırsak, 1855 yılından beri aslında hiçbir şey değişmedi; emperyalistlerin “istek listeleri” de keza aynı şekilde... The Economist’in öne sürdüğü gibi, (keza aynı iddiayı 18 ve 19.yüzyıllarda yaşamış herhangi bir emperyalist de desteklerdi) Irak’ın geri kalmışlığının önüne geçmesi için yabancı ekspertizine ihtiyacı vardır; bu da ulusal egemenliğin bağışaklarının çıkarılmasını ve kaynaklar üzerindeki yabancı yönetimini (hırsızlık) meşrulaştıran bir iddiadır. Siam’in aksine, Irak, günümüzün Wall Street & Londra’sının “savaş botlarına” boyun eğmeyi reddetti.

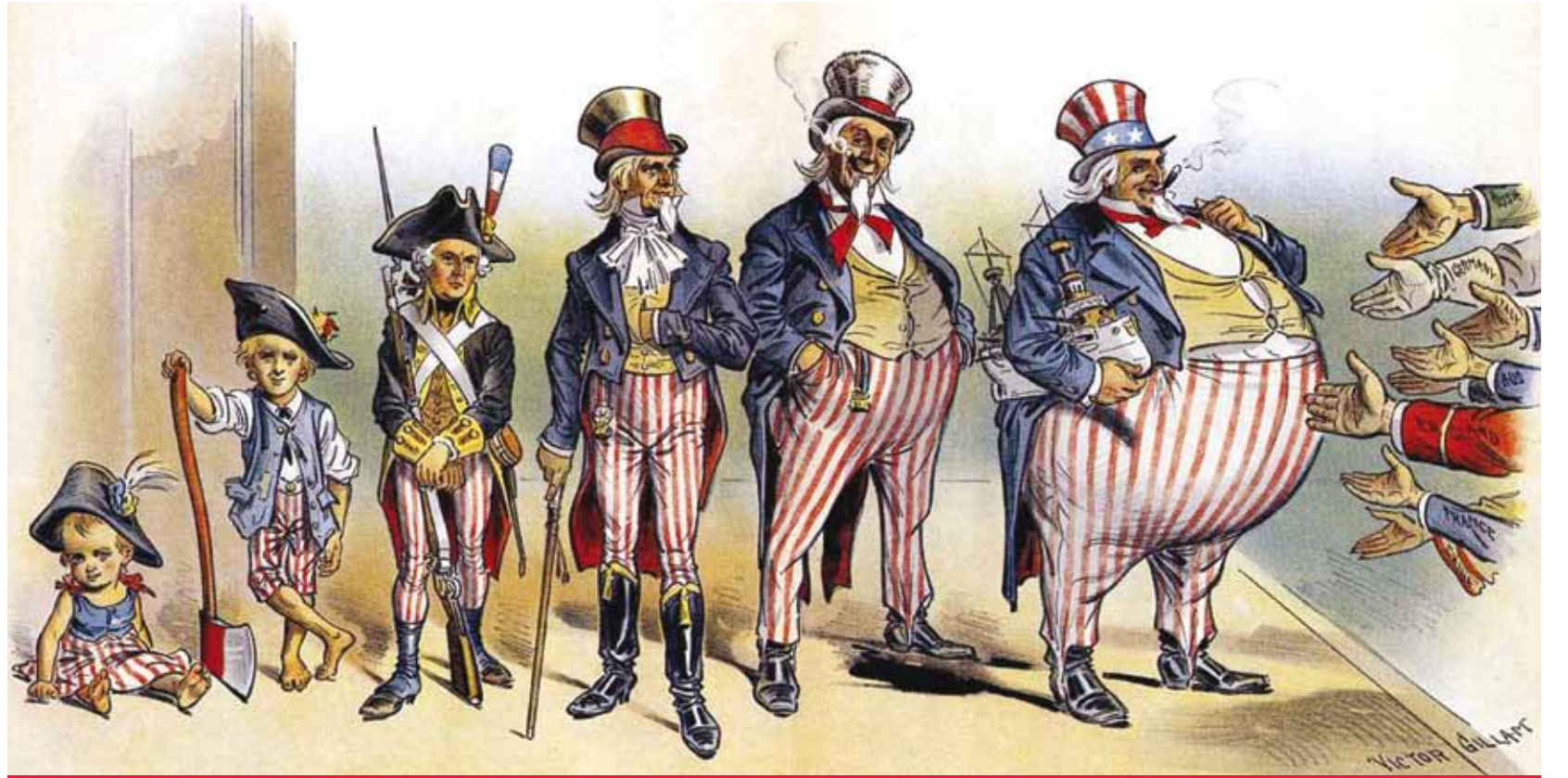
1800’lerin sonunda Zululand’ın altında elmas bulduklarında İngilizlerin yaptığı gibi (Zulu Krallığı’nı yıkmayı meşrulaştıracak bir savaş nedeni icat ederek), günümüzün küresel emperyalizmi de Irak’ı talan etmeye başlamadan önce onu işgal etmek için belli belirsiz bir bahane uydurdu.

İngiliz-Zulu savaşının sonunda, İngilizler Zululand’ı yağmaladılar; 14 ayrı kabileye böldüler ve her birinin başına da İngiliz İmparatorluğu’na bağlı bir yönetici vekili atadılar. İngiltere, bu 14 kabilenin birbirine karşı düşmanlık beslediğini biliyordu; bu yüzden de birleşik bir Zulu tehdidi sonucunda İngiltere’nin çıkarlarının zedelenmemesi için aralarındaki çatışmaları kasten tetikledi. Bugün, kötü-cül ve sürüncemeli çatışmalara ve bazı durumlarda da (Irak ve şimdi de Libya’da olduğu gibi) iç savaşla-

ra yol açan askeri müdahalelerin “tesadüfi” sonuçlarına bizzat tanıklık ediyoruz. Öte yandan, Pakistan’ı tıpkı Zululand’a yapıldığı gibi yağmalamak üzere bir takım planlar söz konusu. Keza Suriye’de de aynı durum geçerli. Tüm bunlar kazara değil kasten gerçekleşen durumlar. “Böl ve yönet”, Wall Street & Londra’nın çıkar ve dikkatlerinden kaçmayan türden, klasik bir askeri stratejidir.

Eğer insanlar biraz tarihle ilgilenseler ve bugün yaşananların aslında geçmişte yüzyıllar boyu im-

paratorların yaptıklarının bir tekrarrüü olduğunu görseler, halk da aslında küresel ölçekte sömürücü ve kanlı bir suç cümbüşü olan (ancak bize “meşru müdahale” olarak sunulan) şeyin peşinden gitmeye daha az hevesli olurlar. Irak’ın nasıl sömürüldüğüne ve Fortune 500’deki şirketler tarafından karlarının nasıl istiflendiğine bakmak yeterli olacaktır. Bu süreçte askerler ve Iraklılar ise, akılları, bedenleri, kanları, beyhude kaderleri ve canlarıyla bunun beldelini ödemişlerdir.

Bölüm II: İngiliz Emperyal Yönetimi (Öncül STK'lar)

İngiliz emperyal yönetimini anlamak için paha biçilmez bir kitap tavsiyesi veriyorum size: “Sömürgeci Georgia eyaleti: On Sekizinci Yüzyılda İngiliz Emperyal Politikasına dair bir Araştırma”. Georgia Üniversitesi Yayınları tarafından basılan ve Trevor Reese tarafından kaleme alınmış olan söz konusu kitap, Georgia’yı bir vaka incelemesi olarak almak suretiyle, “İngiltere’nin sömürge politikasını tüm açılarından” ele almada başarılı bir sonuç vermiştir.

Halihazırda Amerika Birleşik Devletleri’nin güneyinde bulunan Georgia sömürgesi, öncül bir STK tarafından kurulmuştur. Bu STK’nın tam olarak yaptığı şey; Londra’daki elverişli mahkumların değerlendirmeye tabi tutularak, Hanedan’ın gereksinimlerini karşılamak üzere Georgia’ya gönderilmesiydi. Dolayısıyla, “Georgia Trustees” isimli bu STK, “hapishane reformuna” kendini adanmış bir örgüttü ve elit kesimin yararına olacak şekilde, insan trajedisini kullanmak için birçok ağı mükemmel bir şekilde kullanmıştır.

Muhtemelen içinizden birçokunuz Londra’daki mahkumların Georgia’ya gönderilmesinin onların lehine olduğunu düşünmüştür. Ancak buradaki temel mesele, bir kişinin kaderinin bir başkasının yararına olacak şekilde belirlenmeye çalışılmasıdır ve bu yöndeki kararın, Georgia’da nasıl sonuçlar doğuracağı hesaplanmamıştır. Aynı kar-maliyet analizi, kölelik konusunda yapılabilir.

İngiltere için Protestanlık da, günümüzdeki STK’ların öncüllerinden biridir. Dini unvanlar, 18.yüzyıl Avrupası’nda doğrudan siyasi çizgiler temelinde bölünmüştü; ve gemiler dolusu Protestan mahkum Georgia’ya gönderildiğinde, onların temsil ettikleri siyasi ağlar da beraberlerinde gelmişti. Son kertede her imparatorluğun kilisesinin nihai amacı, yüce hedefleri yerine getirdiklerine inanan ve halk için den seçilen bir ağ kurmaktır; ancak aslında bu kişiler, sadece kendi imparatorluk-

larının elit kesimine hizmet etmekteydiler. Ne yazık ki yüce gayeler ve birçok kişinin büyük çabalarına rağmen, İngiltere kraliyetinin bu ağları yüce olmayan hedefler doğrultusunda kullanma vakti gelip çatığında, insanları bir araya toplamak için örgütsel beyin yıkama faaliyetlerine başvuruluyordu. Ve tıpkı günümüzün STK’ları gibi, Protestan örgütler de bölgedeki başlıca yöneticilerle temas kurup onları doğrudan destekliyor-du –Georgia’nın durumunda Georgia Trustees’i.

Reese’nin kitabında, 21.sayfada şöyle bir cümleye yer verilir: “Georgia’nın durumunda, Bakanlık’ın tek endişesi, imparatorluğun korunmasıydı.” Benzer şekilde bugün de STK’lar, “ilham kaynakları” olan, işine kendini gerçek anlamda adanmış insanlardan oluşuyor; ama son kertede genellikle George Soros, OECD, Dışişleri Bakanlığı’nın Ulusal Demokrasi Fonu veya küresel kurumsal-faşist emperyalizmin tedarikçileri tarafından destekleniyorlar.

İngiliz İmparatorluğu’nun Gürcistan’daki çıkarları ekonomik idi; koloninin içini doldurup onu yönetmek için kullanılan tahrıklar ise tamamen fedakarlıktandı. Emperyalizmin bir diğer

kilit özelliği ise, tebayı bağımlı olarak tutmaktır. Reese’in 27.sayfada belirttiği gibi, “bu [özel veya imtiyazlı eyaletlerin yarattığı tehlike, bağımsız mercilerin kurulması için yarattıkları imkanlardan kaynaklanıyor ve bu durum sömürgeciliğin temel ilkesine de aykırı düşüyor.”

Sömürgelerden hammadde ihracatı, ardından da sömürgelere mamul mal ithalatı, merkantilizm çerçevesinde, gerek siyasi gerekse ekonomik olarak köleye yarışır bir bağımlılık anlamına geliyordu –her ne kadar sömürgeler içinde birçok “demokrasi” unsuruna rastlansa da. Her ne kadar halihazırda bir devlet veya eyaletin ekonomik olarak tamamen bağımsız hale getirilmesi için bir teknoloji söz konusu olsa da, bugünün “serbest ticaret” anlaşmaları kavramı, kaynakların, imalatın, düzeltmenin ve tüketimin küresel ölçekte birbirine eşit derecede bağımlı olduğunu ortaya koyuyor.

Tıpkı bugünün STK’ları gibi, Britanya İmparatorluğu’nu oluşturan idari ağlar, birçok açıdan Londra’dan alınan hibelere bağımlıydı; keza yerel düzeydeki katkılar, dışın kovuğunu doldurmuyordu. Reese’in kitabın 39.sayfasında kaydettiği gibi, “paraya olan sürekli ihtiyaç, Trustees’nin daimi olarak İngiliz Parlamentosu’na bağımlı olması sonucunu doğurdu; bu destek olmaksızın sömürgelerinin varlığı sürdürülemezdi.” Britanya İmparatorluğu, ağlarının amaçlarını yerine getirmek için yeterince kaynaktan faydalanmasın –ancak hiçbir zaman bağımsız olmamalarına- yönelik olarak titiz bir dengeleme politikası güttü. Mali politika, emperyal standartlara uygun düşüyordu; yerel politika ise, yerel yöneticiler tarafından belirlenmekteydi. Yerel yöneticiler ise, Londra’da ticari kurullarla iç içe çalışmaktaydı; tıpkı yerel STK’ların, uluslar arası örgütler tarafından tanımlanan kural ve normlara uygun olarak hareket etmeleri gibi...

Bölüm III: 21.yüzyıl için Emperyalizmin Yeni-den Tasavvur Edilmesi

Emperyalizmin halen ne kadar kanlı ve canlı olduğuna dair bazı örnekler gördük. Ayrıca, emperyalizmin İngiltere tarafından uygulandığına da tanıklık ettik. Pekî, emperyalizm bugün tam olarak nasıl uygulanıyor? Ve insanlar niçin bile bile emperyalizmin yolundan ilerliyor?

“Sistem yöneticileri” kelimesi, Amerikalı askeri strateji uzmanı Thomas Barnett tarafından 2008 yılında “Pentagon’un Savaş ve Barışa yönelik Yeni Haritası” başlıklı bir konferans sırasında kullanılmıştı. Yaklaşık 18 dakika süren konuşmada, Barnett, ordunun iki ayrı güç çerçevesinde yeniden reforma tabi tutulması kavramını açıklayarak söze başlamıştı.

Bu güçlerden birisi, hava saldırıları, özel operasyonlar, baskınlar yoluyla hedefteki ulusların mevcut ağlarının çökertilmesi ve bu süreçte askeri varlıkların kullanılması; diğeri ise yabancı-destekli istikrarlaştırmanın yarattığı kaostan küllerinin üzerinden yükselen sistem yöneticileridir. Sistem yöneticileri dahilinde, STK’lardan, uluslararası örgütlere, sivil yöneticilere dek birçok aktör söz konusudur ve gerektiğinde askerler ve donanma görevlileri de devreye girebilir. Barnett’in uyarısına göre, eğer herhangi birisi Batı’nın “sistem yöneticisi” ağlarının inşa sürecine müdahil olmaya kalkıştırsa, “donanma kuvvetleri oraya gelir ve derhal o kişiyi öldürür.” Tıpkı İngiliz garnizonlarının sömürgelerindeki huzursuzluğu bastırmak için zamanında yaptığı gibi...

Bu konuşma 2008 yılında yapılmıştı; ama daha şimdiden bu gücü kullanmak ve yaymak üzere atılan somut adımlarla karşılaşırız. Daha kısa süre önce, Corbett Report ve Media Monarchy adlı yayın organları tarafından aktarıldığına göre, “elit” askeri güçlere daha fazla rol verilme isteniyor. Özel Operasyonlar Kumandanlığı’ndan Amiral William McRaven, “istihbarat ve küresel gelişmeler ışığında en fazla ihtiyaç duyulan noktalara savaş ekipmanlarını ve askeri güçlerini konuşlandırmak üzere daha fazla otonomi talep ettiğini” söylemişti.

Buna ek olarak, Arap Baharı’nın patlak vermesinden önce, 2008-2011 yılları arasında, Amerikan Dışişleri Bakanlığı ve onun küresel kolaylaştırıcılar ağı, hükümetleri devirmeye başlamak ve küresel bir yönetim ağı kurmak üzere STK’lardan ve muhalif gruplardan oluşan bir ordu kurmak üzere kampanya başlatmışlardı. “Büyük İş Çevrelerinin Finanse Ettiği Soros Büyük İş Çevrelerinin Hesap Verebilirliği Projesi” çerçevesinde, çok kısa süre önce ortaya çıktı ki, hedefteki ulusların kaynaklarını yönetmek üzere sistem yöneticilerini oluşturmaya dönük benzer bir STK ordusu harekete geçirilmişti.

Şurası oldukça net ki, Barnett’in önerisi, hedefteki ağları yerle bir etmek üzere mutlaka “Amerika’nın hareketi geçirdiği bir Leviathan güce” ihtiyaç duyuyor. Amerika’nın finansörlüğündeki Arap Baharı, bunun en yakın örneği. Ayaklanmaları kıskırtırken aslında bariz bir askeri müdahalede bulunulmuyor ve “tetikçi”liğe dayanan özel operasyonlar, sivil birimler, STK’lar ve sistem yönetimi alanındaki taşeronlar kullanılıyor. Örneğin Libya’da STK’lar ve sivil işler yöneticileri, 2011 Şubat’ında ayaklanma başlatıldı; bu sırada silahlar ise, Kaddafi hükümetini devirmek için gizlice silahlı kuvvetlere kaydırıldı. ICC gibi uluslar arası örgütler, Libya hükümetine karşı kamuoyunu zehirlemek üzere kullanıldı. Onlara da bu süreçteki bilgiler ve istihbarat, STK’lar tarafından sağlandı. NATO ise, bir yandan, tam teşekküllü bir hava tatbikatı başlattı. Dolayısıyla, Leviathan’ın güçleri ve sistem yöneticileri, eşgüdüm içinde çalıştılar; bir yandan eskiye dair izleri silerken, bir yandan da uzun zamandır ABD’de yaşayan ve Petroleum Institute’ün yönetim kurulu başkanı Abdürrahim el-Keib’i Başbakan olarak yerleştirmeyi kolaylaştıracak yeni ağlar inşa etmeye yöneldiler.

Bunun gibi askeri seçeneklerin bir “seçenek” olmadığı ve meşrulaştırılmasının imkansız olmasa da zor olduğu uluslarda (örneğin Tayland), Wall Street’in ağırlığı ve Londra’nın desteği, sistem yöneticileri tarafından vargüciyle destekleniyor ve eğer hedefteki egemen ağlar yok edilebilecek gibiyse, uygun muhalif hareketler yaratılarak, bunlar birer “vekil” olarak kullanılıyor. Tayland’ın durumunda, “vekil” olarak atanan kişi Thaksin Shinawatra idi; kendisi Carlyle Grup’un eski danışmanıydı ve Amerika’nın yoğun bir desteğini almıştı. Thaksin’in görevine başladığı

2001 yılından 2006 yılındaki darbe sonucu devrildiği güne kadar, Amerika’nın Irak işgalinde Taylandlı askerleri görevlendirmiş, CIA’nın Tayland’ı tiksindiren icra programları için kullanmasına izin vermişti.

Öte yandan, Tayland’daki egemen yerli ağları bozmak ve devirmek üzere çabaları desteklemek için kullanılan bazı akademik çevreler de söz konusu. Bunun yanı sıra, Amerikan Dışişleri Bakanlığı’ndan her yıl yüz binlerce dolar alan propaganda amaçlı STK’lar da bulunuyor. Bu STK’lara, Ulusal Demokrasi Fonu, Soros’un Açık Toplum Vakfı ve USAID aracılığıyla fon veriliyor. Her ne kadar bu STK’ların misyon beyanlarında, “özgürlüğü, demokrasiyi, insan haklarını” savunmak gibi ibareler yer alsada, sponsorlarının ve “uluslararası” örgütlerin arka planlarıyla yürüttükleri iş arasında nasıl bir uzlaş sağladıkları meçhul. Ancak, tek bir umutları var: Tayland’ın yerli ağlarının etkisini ve gücünü azaltmak, bunun için de Wall Street & Londra’nın sistem yöneticilerinin kapasitesini aşamalı olarak artırmak. Georgia örneğinden de anımsanacağı gibi, cehalet ve iyiniyet, bu ağların güçlendirilmesini sağlıyor ve özellikle de yabancı desteğe sürekli bağımlı kalınıyor; çünkü yerel katkıları genellikle pek bir işe yaramıyor. her ne kadar birçok insan, bu STK’ların “yüce bir dava” uğruna sorumluluk yüklediklerini düşünseler de, aslında yüzyıllardır deneme ve yanılma yöntemleriyle mükemmelliğe ulaşan bir emperyal sistem içinde bu STK’lar da “farklı türden birer asker”dirler.

Sahadaki aktivistler iyi niyetli olabilirler; ancak aralarında mutlaka birileri de şunu düşünüyorlardı: “Bizim beyan ettiğimiz misyonumuz ile bizi yurtdışında fonlayan kişilerin samimi olmayan niyetleri arasında bir çatışma var mı?” Tıpkı orduda olduğu gibi, STK’ların sistemi de, kendilerini ebedileştirmek için, halkın genelinin cehaletinden yararlanıyor. Halk, bu ağların yeryüzünün geneline yayıldığını görüyor; ancak gerçek amaçlarının ne olduğuna dair fazla fikirleri olmuyor.

Trevor Reese, bugün de oldukça geçerli olan, 18.yüzyıldaki emperyalizmin durumuna dair önemli bir gözlemini daha paylaşıyor:

“On sekizinci yüzyılda, sömürge meseleleri, İngiltere’nin siyasi yaşantısında ikincil önemdeki meselelerdi. İmparatorluğun yayılması, halkın pek fazla ilgisini çekmedi. Anti-emperyalist duygular ifade eden ve imparatorluk dünyasının son kerte de ankarının denetiminden çıkacağından korkulan ülkelerde elbette bir nebze eleştiri yapıldı, ancak bu eleştiriler sadece küçük bir azınlığı temsil ediyordu. Genel anlamda bakıldığında, insanlar “sömürge”lere ılımlı bir yaklaşımla, onaylarcasına bakıyorlardı; ve her ne kadar sömürgeler hakkında pek fazla şey bilmeseler de, bunun imparatorluğun yararına olduğunu düşünüyorlardı.” Benzer şekilde, bugün birçok insan, Wall Street & Londra’nın deniz aşırı bölgelerde yarattığı karanlıkta yaşamayı sürdürüyorlar. Her ne kadar askeri müdahaleler manşetleri süslese ve birçok kişi için kafa karıştırıcı bir oyalama ortamı yaratsa da, STK kavramından artık insanlar haberdarlar. Ve bu STK’ların, Tunus’tan Tayland’a dek her yerde savaş aygıtıyla nasıl birlikte çalıştıklarının ayyuka çıkması da cabası. Günümüz medyası “STK’nın ne anlama geldiği”ne dair algılarımızla oynayabilse de (örneğin ellerinde USAID’in dağıttığı pirinç heybeleriyle objektiflere gülümseyen Afrika-lılar), alsında eski dünyayı yıkmak ve yerine yenisini geçirmek üzere ortaya konmuş, merkezî bir operasyondan söz ediyoruz. Bu yeni düzen, söz konusu ülkede yaşayan halkın taleplerine değil, bu ülkeyi yönetecek halkın -yani paralı elit kesimin- taleplerine yanıt veriyor.

Bölüm IV: İmparatorluğun Zayıflığı, Bağımsızlıktır

İmparatorlukların, tebaaya ihtiyacı vardır. Tebaa olmaksızın imparatorluk da olmaz. Filo olmazsa, donanma kuvvetleri olmazsa, emperyal yöneticiler olmazsa, bir araya getirilecek işçi de olmaz ve muhtemelen bu işçilerin ihrac ettikleri hammaddeyi işleyerek onlara geri gönderecek kişiler de olmaz.

İmparatorluk, tebaasının tercihen “cahil” olmasını ister; kolaylıkla onları manipüle etmek, beyinlerini yıkamak, böylelikle imparatorluk içinde sadakatini koruyarak gerekli işlevleri yerine getirmeleri için onları motive etmek ister. İmparatorluğa inanan tebaa ister. Daha da önemlisi, imparatorluğa umutsuzca bağımlı tebaalara ihtiyacı vardır. Dolayısıyla, ulusların özgürlük peşinde koşarak İngiltere’den “bağımsızlıklarını” ilan etmeleri, bir tesadüf değildir.

Amerikan Devrimi’ne dair büyük muharebeler başlamadan ve zafer kazanılmadan önce, Kurucu Babalar, sadece yazılı olarak değil eylem düzeyinde de bağımsızlıklarını ilan etme yoluna girmişlerdir. Kurucu Babalarımız, İngiliz mallarının ithal edilmesine son noktayı koyup, kendi para sistemlerini yaratmışlar, kendi milislerini bir araya getirmişler ve her şeyden önemlisi de kendi değerlerini -yani Kral George’un kendi çıkarlarını değil- temel alan bir hükümet kurmuşlardır. Bu ölçülebilir bağımsızlık hali, bu sömürgelerin başarısında bir anahtar rol üstlenmiştir. Özgürlük için bağımsızlık, zafer için de tiranlıktan özgürlük kazanmak gerekiyordu. Uğruna savaştıkları dava, kendilerini özgürleştirmek için değildi. Daha ziyade, daha önceden kurdıkları Britanya sisteminden özgürlüklerini kazanmak için mücadele vermişlerdi.

İsimleri isimlendirmek: Sizin Gerçek Hükümetiniz” isimli makalede, en çok bilinen kurumsal-financeörlerin çıkarları ve bu finansörlerin politikalarını oluşturmak, teşvik etmek, yaymak ve uygulamak üzere kullandıkları düşünce kuruluşlarının bir listesi yer alır. Makale, şu bölümle sonlandırılır:

“Bu örgütler, yeryüzü üzerindeki en büyük şirketlerin kolektif çıkarlarını temsil eder. Bu şirketler, gündemlerini uygulamak ve ülke içinde bir uzlaş yaratmak üzere araştırmacılar ve politika “kurtları”ndan oluşan bir ordu bulundurmamakla kalmıyorlar; aynı zamanda medya, endüstri ve finans dünyası üzerindeki etkilerini kullanıp, uluslararası çapta kendi kendine hizmet eden bir uzlaş tesis ediyorlar.

Bu kurumsal-financeör oligarşinin kendi gündemini ve kaderini, seçmen kitlelerine dayatacağına inanmak, en iyi tabiriyle “safılık” olur. Öyle ki, silahlar, petrol, refah ve güç, hangi ülkede olursa olsun zaten sürekli olarak bu oligarşinin avucuna düşüyor.” Bu, Noam Chomsky’nin 1993 yılında yaptığı bir konuşmada da teyit edilir. Chomsky şöyle demişti: “Zenginlerin ve güçlülerin yönetimi anlamına gelen demokrasiyi dayatmak üzere bir girişim söz konusu. Halk, bu sisteme dahil edilmiyor ve tüm bunlar resmi düzeydeki seçim usulleri çerçevesinde gerçekleştiriliyor.”

Eğer dünya kurumsal-financeör çıkarlar tarafından yönetilirse ve seçimler sadece halka sahte bir güvenlik duygusu kazandırırsa, modern imparatorluktan bağımsızlığımızı ilan etmek üzere elimizden ne gelir?”Yeryüzünde her gün milyarlarca insan, bu imparatorluğa para kazandırıyor: mallarını satın alıyor; TV, radyo ve sinemalarda bu imparatorluğun varlığına dikkat kesiliyor; sistemlere, örgütlenmelere ve ortak davalara iştirak ediyor. Böylelikle, son kerte de imparatorluğun eline sömürmesi için yeni bir koloni vermiş oluyor. Bu sistemi yok etmek üzere geniş çaplı kampanyalara, seçimlere, gruplaşmalara, protestolara gerek olmadığı kesin; keza bu seçenekler gerekli ve kalıcı seçenekler değil. Onun yerine, günlük yaşantımızda alacağımız kararlar, asıl etkiyi gösterecektir. Örneğin, bu imparatorluğa bağlı şirketlerin boykot edilmesi, TV programlarının izlenmemesi, sinema salonlarının boş bırakılması, ulusal ve uluslararası düzeylerde kurumsal destekli kuruluşların ve örgütlerin meşruiyetinin reddedilmesi gibi...

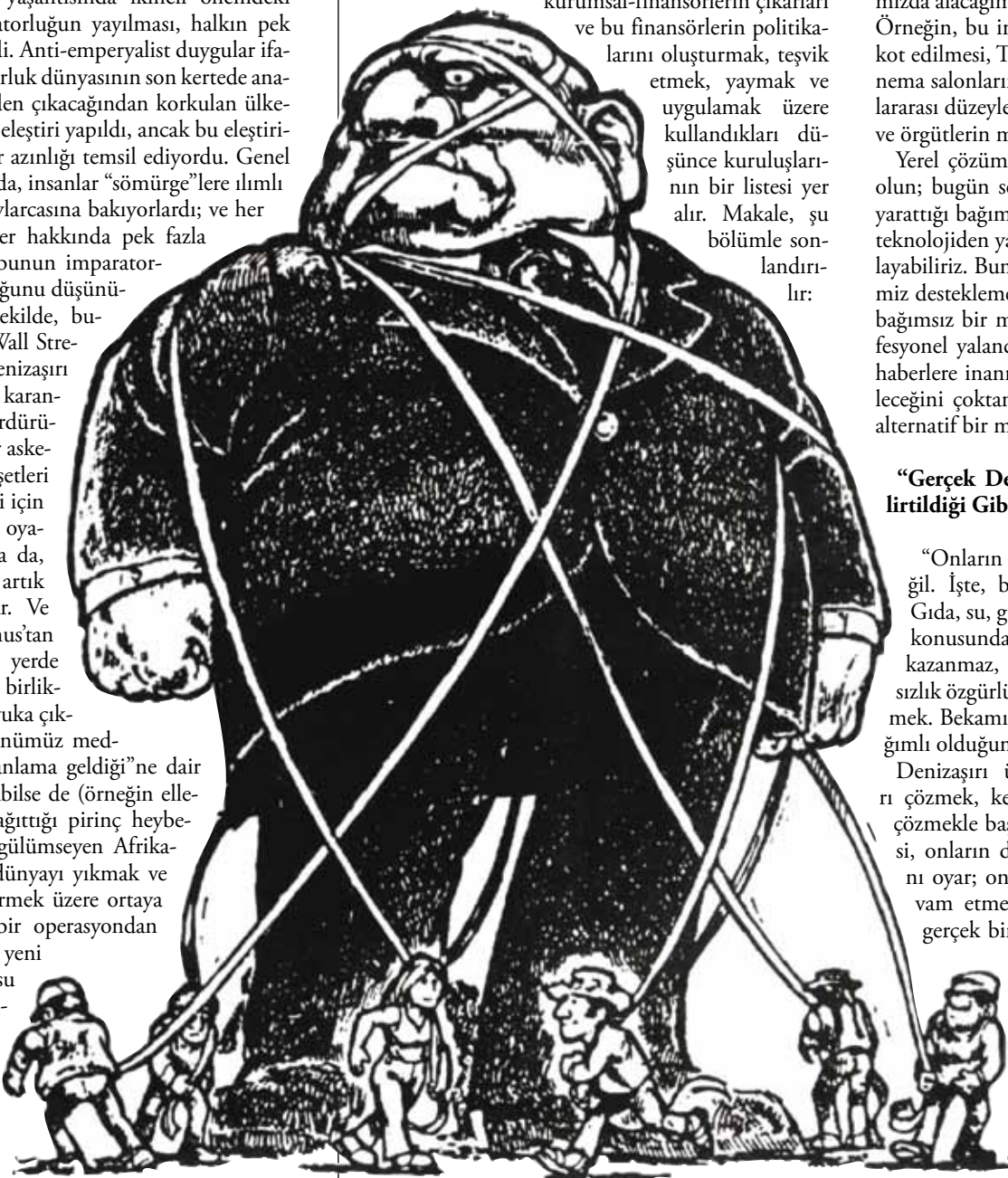
Yerel çözümler bulun; kendi kendinize yeterli olun; bugün söz konusu kurumların üzerimizde yarattığı bağımlılığı yarın sonlandırabilmek üzere teknoloji den yararlanın. Tüm bunlara bugün başlayabiliriz. Bunun için de yerel yöneticileri kendimiz desteklemeliyiz; Hollywood yerine gerçekten bağımsız bir medyayı izlemeliyiz; BBC’deki profesyonel yalancılara kulağımızı tıkamalıyız; yanlış haberlere inanmamalıyız. Daha iyi şeyler yapabileceğini çoktan kanıtlayan ve günbegün gelişen, alternatif bir medya duruyor elimizin altında.

“Gerçek Devrim”in Sonuç Bölümünde Belirtilmişti Gibi:

“Onların bize ihtiyacı var; bizim onlara değil. İşte, büyük sır buradan kaynaklanıyor. Gıda, su, güvenlik, para sistemi, güç ve imalat konusunda sorumluluklarımızı geri kazanır kazanmaz, özgürlüğe de kavuşacağız. Bağımsızlık özgürlük demek, özgürlük bağımsızlık demek. Bekamızı sağlamak için Fortune 500’e bağımlı olduğumuz süreçte özgür sayılmayız.”

Deniz aşırı ülkelerde sürediden bu sorunları çözmek, kendi arka bahçemizdeki sorunları çözmekle başlar. Küreselcilerin boykot edilmemesi, onların desteğinin kesilmesi, sistemin altını oyar; onların da uyguladıkları vahşete devam etme yeteneklerini ellerinden alır. Bu gerçek bir devrim olacak ve bu devrim bugün başlayabilir. Ellerinde bayraklar sallayan maskeli isyancılara veya kentleri yakıp yıkmaya gerek yok; onun yerine artık yolsuz ve kokmuş bir sistemi besleyen toplulukların sonlanması yeterlidir.”

Kaynak: <http://www.globalresearch.ca/index.php?context=va&aid=29297>

YENİ ÖLÜM TARLALARI MI OLUŞUYOR? MAFYA VE TERÖR ÖRGÜTLERİ: FARKLI MI AYNI MI?

İstihbarat camiasının terörist grupların kriminal faaliyetlerden kar sağlayıp sağlamadıkları veya suçtan kazanılan paranın oranını bulmaya çalışmak yerine isyancılar, aşırı uçlardaki gruplar ve terör örgütlerine (ve tabii yolsuzluğa karşı devlet aktörlerine) ulaşan parayı tanımlamaları ve bu para akışının durdurulması üzerinde odaklanmaları akıllıca olur. Bir taraftan düşmanın finansman kaynağını zayıflatırken bir taraftan da yönetişimi güçlendirmek isyancılara karşı yürütülecek kampanyanın temel direklerini oluşturur. Afganistan ve Pakistan'da bunun dışında değildir.

Gretchen Peters - Sam Quinones *

Yakın zamanda ABD Senatosu Dış İlişkiler Komitesi'ne verilen rapor, Amerikan istihbarat ajanslarının, Taliban, el Kaide ve AfPak bölgesindeki (Afganistan/Pakistan) tekkircilerin fonlarının büyük bir kısmının Körfez'deki zengin sempatanların bağışlarından oluştuğuna inanmakta devam etkilerini gösteriyor. Oysa bu grupların günlük faaliyetleri bu iddiayı pek doğrulamıyor. İster afyon ticaretini koruma, insan kaçırma, banka soygunu, silah kaçakçılığı, veya işkence, ister insan kaçakçılığı olsun, sınırın iki tarafındaki bu tekkirci gruplar mücahitlerden ziyade Mafya üyeleri gibi davranıyorlar. AfPak sınırına yayılmış isyancılar hakkında bir genelleme yapmak zordur zira Durrand hatının iki yakasında çeşitli tekkirci gruplar bulunmaktadır ve bu gruplar her zaman aynı şekilde davranmazlar. Aşırı uçtaki liderlerin bölgelerindeki sempatanlarından nakit bağış talep ettikleri ve bu bağışı aldıklarına dair raporlar gelmeye devam etmektedir.

Daha da önemlisi AfPak'taki devlete karşı grupların giderek fon yaratacak kriminal faaliyetler üzerinde yoğunlaşmaları ve bu durumun söz konusu grupların hem savaş alanı stratejilerini hem de savundukları davanın niteliğini değiştirmekte olduğudur. AfPak isyancılarının faaliyetlerinde görülen değişim ilk kez olmuyor. Tarih boyunca dünyadaki birçok terör örgütü ve isyancı grup faaliyetlerini desteklemek için suça yönelmişlerdir ve zamanla kriminal faaliyetlerden kazanılan para esas davalara olan sadakatlerini zayıflatmıştır. FARC, IRA ve Hizbullah da benzer bir değişim geçirmişlerdir. Bunların içinde belki de en çarpıcı örnek Sicilya Mafyasıdır. Taliban gibi, Sicilya Mafyası da etnik toplumu yerel liderlerden korumak amacıyla kurulmuştur. Taliban'ın milyar dolarlık afyon piyasasını kolladığı ve haraç aldığı güney ve güneybatı Afganistan'da isyancılar uyuşturucu ticareti ile ilgili faaliyetlerini 2001 yılından beri giderek arttırmışlardır.

Taliban ilk başlarda sadece kendi bölgesinden geçen uyuşturucu sevkiyatından haraç alıyordu. Daha sonra afyon sevkiyatı ve eroin rafinerilerine koruma sağlamaya başladı. Bugün ise Taliban komutanları kendi rafinerilerini çalıştırmaktadırlar. İsyancıların elindeki bölgelerde bulunan bu rafinerilerin sayısında bir patlama olmuştur. Afganistanlı Taliban komutanlarının Afgan topraklarından çıkan uyuşturucu sevkiyatını kontrol ettikleri yönündeki kanıtlar artmaktadır, ki bu da kriminal faaliyetlerinin etki alanında bir genişleme olduğunu göstermektedir.

Taliban komutanları afyon ticareti alanındaki faaliyetlerini entegre ettirirse de, Taliban'ın uyuşturucu piyasasını kontrol ettiğini söylemek doğru olmaz. Esas karar mekanizmaları çoğunlukla Pakistan'da üslenmiş olan ve gerek devlete karşı gruplarla olan bağlantılarına, gerek devlet içindeki bağlantılarına dayanan uyuşturucu kartelleridir. Karar mekanizması olan bu karteller en büyük kârı etmektedirler.

Giderek artan sayılarda Taliban komutanlarının işlere para için girdiği doğrudur da, Taliban'ın Batılı güçleri Afganistan'dan çıkarma hedefinin bir kenara bırakıldığı sonucuna varmak da doğru olmaz. Belki de Afgan Talibanı'nı hala davalara sadık küçük bir grubun yönettiğini, ve bu komutanların uyuşturucu ticaretinden kazandıkları para ve aldıkları harçlar sayesinde son derece lüks bir hayat yaşadıklarını gösterecek fazla bir kanıt olmadığını söylemek durumu en doğru şekilde açıklayacak sözlerdir. Batılı istihbarat güçlerinin sorması gereken soru, Taliban liderlerinin uyuşturucu ticareti ve diğer suçlardan kazandıkları parayı tahminince yılda yarım milyar dolar civarında - ne yapacaklardır. Kriminal faaliyetlerden gelen bu büyük miktarlardaki paralar sadece uyuşturucudan kazanılmıyor. 2001 yılından beri Durrand hatının iki yakasındaki isyancı gruplar ve tekkirciler kriminal faaliyetlerinin kapsamını genişletmişlerdir. İnsan kaçırma giderek büyüyen bir endüstriye dönüşmüştür. Çeteler ve isyancılar işbirliği yaparak varlıklı iş adamlarını kaçırıp daha sonra fidye karşılığında ailelerine geri satmaktadırlar.

Eskiden, (Wall Street muhabiri Daniel Pearl vakasında olduğu gibi) bu gruplar siyasi tavırlarını sergilemek için kaçırdıkları kişilerin başlarını kamera önünde kesiyorlardı. Daha yakın tarihte kaçırılan New York Times muhabiri David Rohde vakasında ise, ana nedenin artık siyasi bir tavırdan ziyade para olmaya başladığı görülmekte. FATA'daki (Pakistan'da federal yönetim altındaki aşiret bölgeleri) aşiret kaynaklarına göre isyancılar Rohde'yi ser-

best bırakmak için 28 milyon dolar istediler.

Savaş alanının diğer cephelerinde isyancılar kereden kaçakçılığı, insan ticareti ve karaborsada zümrüt ticareti ile uğraşıyorlar. Bazı durumlarda banka soygunlarına katılıyorlar. Örneğin, Taliban'ın Pakistanlı eski lideri Baitullah Mehsud'un adamları güneydeki liman şehri Karaçi'de bir döviz bürosunu soyup parayı FATA'ya kaçırdılar. Çeşitli grupların birbirleriyle etkileşimi Mafya ailelerinin birbirleriyle ilişkileriyle benziyor. Bazen işbirliği yapıyorlar, bazen birbirleriyle savaşıyorlar. Güney Waziristan'da Mehsud'un öldürülmesinden sonra çıkan güç çatışması gibi.

İsyancılar ile tekkirci fraksiyonların kendi içlerindeki çatışmalarda veya fraksiyonlar arası çatışmalarda ana neden çoğu zaman para oluyor. Bu sorunu halletmek için çeşitli grupların üst düzeyli kişileri arasında toplantılar yapılarak kimin hangi bölgede para kazanmaya hakkı olduğuna karar veriliyor.

Gruplar işbirliği yaptığına ana hedef para kazanmak oluyor. Pakistan'daki Taliban'ın ülkenin kuzeybatı kesimlerine ilerlemesinin kısmen diğer isyancı gruplarca finanse edildiği bildiriliyor. Araştırmacılarımdan bir tanesinin yakın zamanda Bajaur'da nispeten alt düzeyli birisi ile yaptığı bir söyleşide söz konusu kişi Özbek ve Afgan savaşçıların, tahminen Swat ve Buner'deki operasyonları finanse etmek için, bavullar dolusu nakit parayla ülkeye geldiklerini söylemiş. Kuzey Afganistan'daki Kunduz bölgesinden de benzer raporlar geliyor. Son aylarda Taliban'ın faaliyetlerinde bir patlama görüldüğü. Yine araştırmacılarımdan bir tanesinin yerel makamlardan duyduğuna göre, Özbek savaşçıları Afganistan'daki Taliban'ın bölgeye geri girmelerinde danışmanlık görevi yapmışlar. Doğu Afganistan'da HIG'yi (Hizb-i-İslami Gulbuddin) izleyen Amerikan yetkilileri, o bölgede çalışan yabancı savaşçıların Çeçenistan ve Orta Asya'daki isyancılara fon yolladıkların dair kanıtlara rastlamışlardır. Belki daha da endişe verici nokta ise, Afganistan'daki bazı savaşçıların Batı'daki sokak çeteleri ile bağlantıları olduğuna dair artan belirtilerdir.

ABD senatosuna verilen son rapor, Amerikan istihbarat görevlilerinin el Kaide'nin Afgan uyuşturucu ticaretinde ve diğer kriminal faaliyetlerde bir rolü olmadığına ve buradan para kazanmadığına inanmakta devam ettiklerini gösteriyor. Bence bu doğru değil. "Seeds of Terror" adlı kitabım için yaptığım araştırmalar sırasında El Kaide ve yakın ilişkide oldukları yabancı savaşçıların (özellikle de Özbekistan İslami Hareketi'ne bağlı savaşçıları) koordinatör rolü oynadıklarına dair kanıtlar buldum. El Kaide'nin uyuşturucu ticaretinin operasyonel tarafıyla (uyuşturucu nakliyatını koordine etmek veya eroin laboratuvarları işletmek gibi) bağlantısı konusunda ise fazla bir kanıt bulamadım. Ancak, üst düzeyli El Kaide yetkililerinin bazı temaslarda bulu-

FİNANSAL GERİLEME, EKONOMİK MİLLİYETÇİLİĞE SEBEP OLABİLİR

Peter Holmes *

Birçok ekonomist için 1930'ların siyasi kabusu korumacılığa yönelmelerinden kaynaklanmıştır. Bu tutum ekonomik buhranı daha da kötüleştirmiş ve kitlesel işsizliğe, ve daha da önemlisi, faşist saldırganlığın artmasına yol açmıştır. Ekonomistler ve tarihçiler o tarihlerdeki ekonomiler ve buhranı takip eden çatışmalar arasında bağlantılar kurmuşlardır. Adam Tooze, Nazi genişlemesinin ekonomik amaçlı olduğunu savunmaktadır. Diğerleri, ABD ve Japonya arasındaki askeri çatışmayı ABD'nin Japonya'yı abluka altına almasının tetiklediğini düşünmektedirler.

"Sınırları ticari mallar geçemezse askerler geçer" sözü GATT (Tarifeler ve Ticaret Genel Anlaşması) ve AB'nin yaratılışında itici güç olmuştur. AB, Fransa ve Almanya'nın birbirleriyle sürekli çatıştığı kaynakların müştereken yönetilmesi amacıyla kurulmuş olan Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğundan yola çıkmıştır.

Ama şüpheciler ekonomik nedenlerin istikrarsızlığı beslediğini kabul etmekle beraber korumacılığı ikincil suçlu olarak görmektedirler. Yakın zamanda Londra'da verdiği bir konferansta Nobel ödüllü ekonomist Paul Krugman, 1930'lardaki krizin korumacılıktan kaynaklandığı düşüncesine "asil bir yalan" olarak atıfta bulunmuş ve krizinin asıl nedeninin deflasyonist makro politikalar olduğunu ve bugünkü krizden çıkmanın yolunun mali teşvik olduğunu savunmuştur. Aslında 2007'den beri ticaret ve üretimde görülen düşüş 1929'lardan başlayarak yaşanmış olan modeli aynen takip etmektedir. Korumacılığın bir tehlike olduğunu da inkar edemeyiz. Ancak, hem rahatlatıcı hem de korkutucu olan şey, ticaretin korumacılığa başvurulmadan ne kadar düştüğüdür.

İşin rahatlatıcı kısmı, ticaret yapan ülkelerin korulandan çok daha azının korumacı önlemlere başvurduğunu listeleyen ve yeni başlatılmış olan Kü-

resel Ticaret alarmıdır (<http://www.globaltradealert.org>) İşin korkutucu kısmı ise ticaretin ne kadar hızla ve ne kadar fazla azaldığıdır. Çin'in Mayıs ayındaki ihracatı bir evvelki yıla göre %26 düşmüştür. Hindistan'ın ihracatı bir evvelki yıla göre %30 düşmüştür (ancak düşüş hızı yavaşlamaktadır). Şu ana kadar yapılan korumacılık Dünya Ticaret Örgütü'nün ruhuna değilse bile kurallarına harfiyen uymaktadır.

Krugman, serbest ticaretin diğer faktörlerin yanı sıra sisteme ve potansiyel olarak güvenlikle ilgili konulara bağlı olduğu konusunda Peter Sutherland (eski Dünya Ticaret Örgütü Direktörü) ile hemfikir. Dünya Ticaret Örgütü sistemi uluslararası ilişkilerde hukukun üstünlüğü için bir örnek teşkil eder. Bu sistemin tehlikeye atılması sadece ekonomik uzmanlaşma kazanımlarının kaybı anlamına gelmez.

Korumacılık tehdidi, ortaya çıkmakta olan küresel kurallara dayalı rejimleri tehdit edebilir. Ancak

ABD’den Gelen Silah ve Parayla Meksika’da Güçlenen Kaçakçılar

Çeşitli Mafia babaları, veya 1970’lerde Harlem’in eroin kralı olarak tanınan Nicky Barnes, veya her hangi bir Los Angeles çete lideri Amerikan adalet ve ceza sisteminin etkinliğinin ve aynı zamanda da uyuşturucu dünyasındaki iki yüzölölüğün kanıtıdır. Ancak Meksika’nın bazı kısımlarında uyuşturucu kaçakçıları askeri silahlara, insanın kanını donduran karşı istihbarat yeteneklerine, ve hükümet için de çeşitli bağlantılara sahiptirler; ayrıca kendilerine katılmak için can atan muazzam sayıdaki fakir gencin içinden ayak işlerini yapuracak kişileri kolaylıkla toplarlar. Meksika uyuşturucu kaçakçılığı da aynı Meksika ekonomisi gibi oligopollerin kontrolü altındadır. Kaçakçılar hapse girdiği zaman bile çeşitli

yolsuzluklar sayesinde güçleri hapishane duvarlarının dışına taşar. Bir dağ köylüsü iken ulusal güvenlik tehdidi haline gelen Meksikalıların en meşhuru Joaquín “El Chapo” Guzmán’ın 2001’deki kaçışı bunun en iyi örneğidir.

Tüm bunlar Meksikalı uyuşturucu kaçakçıları’nın ABD içinde bir ulusal tehdit oluşturmalarının önümüzdeki birkaç yıl içinde mümkün olmadığı gösterir. Bir kere kendi iş çıkarları buna karşıdır. ABD’ye yönelik olasılığı çok daha yüksek olan tehdit, Amerika’dan kaynaklanan silah ve para ile güçlenen kaçakçıların acımasız saldırıları karşısında Meksika’nın yavaş yavaş daha da kötüye gitmesidir. Bugünlerde olan da budur. Bu durum ABD

topraklarına yapılan dramatik bir saldırıdan daha sessiz, ve bu nedenle çok daha sinsicedir. Bir tek kriz ABD-Meksika ilişkilerini değiştirmişe benzer. 2008 ABD başkanlık seçimi kampanyalarında bu ülkenin adı bile geçmemişti. Washington ve Amerikalıların büyük çoğunluğu ancak geçen ilkbaharda, dört yıl içinde 12,000’den fazla kişinin yaşamını yitirmesinden sonra durumu fark etti. Çözüm ancak iki ülke arasında bugüne kadar başarılammış olan daha yoğun bir ilişki ile mümkündür. Fakat böyle bir ilişkinin oluşturulabilmesi her iki ülkede de bazı dahili değişikliklerin yapılmasını gerektirebilir; ancak politikacılar çok zor olan bu değişiklikleri ertelemeyi tercih edebilirler.

narak uyuşturucunun aşiretlerden, bölgelerden ve ulusal sınırlardan geçmesini kolaylaştıracak ilişkileri sağladıkları açıktır. İstihbarat camiasının terörist grupların kriminal faaliyetlerden kar sağlayıp sağlamadıkları veya suçtan kazanılan paranın oranını bulmaya çalışmak yerine isyancılar, aşırı uçlardaki gruplar ve terör örgütlerine (ve tabii yolsuzluğa karışan devlet aktörlerine) ulaşan parayı tanımlamaları ve bu para akışının durdurulması üzerinde odaklanmaları akıllıca olur. Bir taraftan düşmanın finansman kaynağını zayıflatırken bir taraftan da yönetişimi güçlendirmek isyancılara karşı yürütülecek kampanyanın temel direklerini oluşturur. Afganistan ve Pakistan’da bunun dışında değildir.

Çok Yakında Ama Bir O Kadar da Uzakta

Sınır cinayetlerinin oranlarını inceleyen bir iktisatçı bana Meksikalı uyuşturucu çetelerinin üyelerini Tony Soprano ile karşılaştırdığını söylemişti. Her ikisini de paradan başka hiçbir şeye önem vermeyen, suça bulaşmış kapitalistler olarak tanımlamıştı. Ancak Tony Soprano sadece yerel polis teşkilatını ve belki de New Jersey Suç Komisyonunu ilgilendiriyordu. ABD askeri kuvvetlerini hiç bir zaman ilgilendirmede. Kendisi her iki ülkenin ihmalleri sayesinde Meksika’nın Tony Soprano’larının “ulusal tehdit” haline geldiklerini ileri sürdü. “Neredeyse tüm Meksika sınırı bölgesini kontrolleri altında tutuyorlar,” diye açıkladı. Bu düşünce şekli Meksika’da dört yıldır süren uyuşturucu savaşının oyuncularının nasıl bir tehdit oluşturduklarını anlamamıza yardımcı olabilir. Çeşitli nedenlerden dolayı bu savaşın bugüne kadar bir benzeri daha görülmedi.

Başkan Felipe Calderon’un başkanlığındaki Meksika hükümeti ilk defa olarak uyuşturucu tacirlerine karşı saldırıya geçerek birçoğunu sınır dışı etti ve para ve silahlara el koydu. 1970’lerden beri Meksika hükümetinin çeşitli unsurları uyuşturucu ticaretine yardımcı olmakta ve bu ticareti örgütlemekteydiler. Eski devlet başkanı Carlos Salinas’ın kardeşi Raul’un yabancı ülkelerdeki banka hesaplarına tümü Körfez uyuşturucu karteli tarafından haraç olarak ödenmiş yüz milyonlarca dolar aktarmış olduğunun ortaya çıkması bu yolsuzlukların son damlası oldu.

Kısmen hükümetin bu konudaki yeni tutumuna bağlı olarak, uyuşturucu tacirleri artık göz göre göre, büyük bir vahşetle cinayet işlemeye başladılar. Eskiden cesetleri uçurumlardan aşağı veya pek derin olmayan mezarlara atarlardı. Artık cesetleri üzerlerine birer uyarı notu iliştirilmiş olarak sokak köşelerine bırakıyorlar genellikle kafaları kesilmiş olarak. Ocak ayında Tijuana polisi, Tijuana kartelinin bir alt grubu adına cesetleri asitte eritmekle görevli “El Pozolero” (Çorbacı) lakaplı birisini tutukla-

dı. Kendisi bu iş için haftada 600 dolar ücret alıyordu. Kullandığı asitin birkaç varil geçsen sonbaharda bir restoranın önünde bulundu. Bu arada kaçakçılar parklara ve plazalara astıkları pankartlarla hükümeti rakip gruplarla işbirliği yapmakla suçluyorlar. Youtube.com onların propaganda forumu haline gelmiş durumda; isimsiz üretim şirketleri Youtube’a bir gün bir kartel liderini, öbür gün bir diğerini öven videolar ve uyuşturucu konulu şarkılar yüklüyorlar. Bu yeni küstahlık halkı, hükümeti ve rakiplerini sindirmeyi amaçlıyor. Savaş tüm ülkedeki sorunlu bölgelerde polis görevi yapması istenen Meksika silahlı kuvvetlerinde gerginlik yarattı. Tüm bunların nedeni, önceleri dağ köylülerinden (veya yerel, adi suçlulardan) oluşan uyuşturucu çetelerinin Meksika’nın ulusal güvenliğine karşı bir tehdit unsuru dönüşmesi. Durum son derece ciddi olduğu konusunda hiçbir şüphe yok. Ancak bu uyuşturucu tüccarları ideolog değil, iş adamı. Onları tek ilgilendiren şey

işin yürümesi. Bu yılın başlarında şiddetin ABD’ye taşma olasılığı bir hayli abartıldı. Özellikle CNN bu ilkbaharda birkaç hafta boyunca bu fikri takıntı haline getirdi ve bu olasılığın tartışıldığı çeşitli programlar yayınladı katılımcılardan biri de bendim. Ancak tüm bu şiddetin çok azı ABD’ye sızdı.

Bu ilginç bir hikaye. 1980’lerde Florida’da koka-in kaçakçılığı yapan Kolombiyalılar Miami sokaklarında hesaplaşıyorlardı ve cinayet oranı tavana vurmuştu. İçki Yasağı döneminde Şikago sokak ortasında işlenen cinayetlerle ün kazanmıştı. Los Angeles’in sokak çetelerinden Blood and Crips Los Angeles ve Amerika’nın orta batısında eroin pazarını ele geçirmek için savaşırken yoldan geçen arabalardan açılan ateşin sesi tüm ülkede yankılanmıştı. Fakat girip çıkması çok kolay olan ABD-Meksika sınırının gününün sonunda yaşanan benzeri görülmemiş vahşet ve şiddet olayları Amerikan sokaklarında hiç hissedilmedi.

Meksika’nın Ciudad Juarez kentinde geçen 20 ay

içinde işlenen cinayet sayısı 3,000 olarak belirlendi. Sokaklarda saldırı silahlarıyla teçhiz edilmiş askerler devriye geziyor. Fakat 180 metrelik çukurun diğer tarafındaki El Paso aynı sürede sadece 30 cinayete şahit oldu ve Amerika’nın en güvenli şehirlerinden biri. 2008’de uyuşturucu kartelleri Nogales, Sonora’dan geçen yolu kontrolleri altına almak için savaştilar ve kentte cinayet oranı üç kat artarak 126’ya yükseldi. Çitin diğer tarafındaki Nogales, Arizona’da ise aynı süre içinde sadece üç cinayet vakası görüldü. 2005 ve 2006 yıllarında Nuevo Laredo korkunç bir kartel cinayetleri dalgasına yakalandı o yıllar içinde 367 cinayet kayıtlara geçti. Rio Grande’nin diğer yakasında aynı büyüklükteki Laredo, Texas’da ise cinayet vakaları toplam 45’e ulaştı. Bu rakam aşılmışın iki katıydı. O tarihten sonra Laredo’da cinayet sayıları yine her zamanki sayısına, yılda 10 civarına indi. Amerika’daki tüm uyuşturucu görev güçleri kendi bölgelerinde Meksikalı uyuşturucu satıcılarının faaliyet gösterdiğini, ama bunların dikkat çekmemeye çalıştıklarını bildiriyorlar. Örneğin Atlanta, ülkelerinde birbirlerinin kafasını kesen Meksika kartelleri tarafından ithal edilen uyuşturucuların dağıtım merkezi haline geldi. Ancak şehir bu denli cüretkar şiddet olaylarına hiç şahit olmadı.

Arizona eyaleti Meksika’dan gelen uyuşturucunun Amerika’ya giriş kapısı haline gelirken Phoenix şehri ABD’nin fidye için adam kaçırma merkezi haline geldi. Bu tür suçların oranı günde ortalama bir. Ancak bu suçlarda bile zanlılar da kurbanlar da daima Meksikalılar. Sıradan Phoenix vatandaşlarının ise neler olduğundan haberleri bile yok.

Bugün tüm dünya global olarak birbirine bağlı olsa da yaşamı yaşanılır kılmakta yerel kuruluşların yeri hala önemli. Özellikle suç ve dengeli ekonomik kalkınma konusunda bu geçerli. Meksika’daki uyuşturucu savaşının verdiği ders de bu. Bugünkü durumu kesinlikle suçluların iyi niyetine borçluyuz. Meksikalı uyuşturucu tüccarlarının Amerikan sokaklarında rasgele kan dökmekten kaçınmalarının nedeni bunun yaratacağı tepkinin kendi önceliklerine (işin ve uyuşturucudan kazanılan paranın gününün akışı) zarar vereceğidir. Ancak bunun nedeni de genel olarak ABD’de yürütme organının çok güçlü olduğunu bilmeleridir. Amerikan polisi genel olarak iyi ücret alan, iyi eğitim görmüş, iyi silahlanmış, motivasyonu yüksek bir güçtür. Amerika’da mahkemeler, nezarethaneler, hapishaneler iyi çalışır.

* Gretchen Peters Afganistan’daki uyuşturucu ve isyancılar arasındaki bağlar üzerinde kapsamlı yazılar yazmıştır. Gretchen Peters ve kitabı “Seeds of Terror” ile ilgili daha ayrıntılı bilgi için www.gretchenpeters.org bakınız.

* Sam Quinones Los Angeles Times gazetesi yazarlarından. Kendisi on yıl Meksika’da yaşamış ve bu ülkelye ilgili iki kitap yazmıştır.

ticaretin çökmesi de istikrar ve dolayısıyla güvenlik açısından büyük bir potansiyel tehdit oluşturmaktadır. Bu güne kadar ki en büyük tehdit Çin’de görülecektir. Ocak ayındaki işsizlik oranı bugüne kadar görülen en yüksek düzeye ulaşmıştı. Bu yılki üniversite mezunlarının iş bulmakta zorlandıkları bildiriliyor. Çin büyümeye devam ediyor ama giderek artan işsizlikten kaçınabilmesi için yıllık % 6 GSYİH büyüme oranını sürdürmek zorundadır. Çin korumacılığı reddetmiş ve genişleyici bir maliye politikası benimsemiştir. Bir Çin hükümet yetkilisinin “1930’lardan hepimiz ders aldık, değil mi” dediğini duydum.

Ancak kriz büyür ve toplumsal huzursuzluğa yol açarsa, Komünist parti, muhalefeti bastırmak ve açık ticaret stratejisini ve diğer ekonomik liberalizasyon önlemlerini yeniden gözden geçirmek için daha sert bir tutum içine girmek zorunda kalacaktır.

Çinin bu yeni finansal gücünün onu ABD ile karşı karşıya getirecek bir rotaya oturtup oturtmayacağını kestirmek güç. Çin’in dolarlarına sıkı sıkıya tutunmaktan başka bir seçeneği yok gibi görünüyor, ama bu durum ciddi bir toplumsal rahatsızlığa yol açarsa siyasi bir tepki oluşacaktır. Şanghay Örgütü’ne eğer planlandığı gibi İran da katılırsa, Rusya, Çin ve Orta Asya’yı birleştiren bu örgüt önemli bir role sahip olabilir. Diğer BRIC (Brezilya, Rusya, Hindistan ve Çin) ülkelerinde krizin etkileri daha karmaşıktır. Brezilya’da daha muhafazakar bir finans sistemi var-

dır ve uluslararası ticarete fazla açık değildir. Ama 2008 sonlarında endüstriyel üretimi hızla düşmüştür. Rusya endüstriyel ihracatının hacminden ziyade petrol fiyatlarından ve potansiyel olarak finansal istikrarsızlıktan etkilenmiştir. Bunların ülke içinde yapacağı etkiler ülke dışında da hissedilebilir.

Hindistan, ihracatındaki düşüşe rağmen, finansal etkilere daha az maruz kalmıştır. Ancak krizin Hindistan’daki çeşitli ayrılıkçı hareketleri etkilemesi ve dolayısıyla dış istikrarsızlığa yol açması olasıdır. Pakistan daha da hassas durumda kalabilir. AB ve Hindistan arasında imzalanması beklenen serbest ticaret anlaşması Pakistan’ın endüstrisini tehdit etmektedir ve eğer AB Pakistan’ın paralel bir piyasaya açılımı isteğine cevap veremezse bunun doğrudan bir siyasi tepkisi olacaktır. Hassas durumda olan diğer bölgeler güney Akdeniz’dedir. Ceza-yir Rusya’ya benzer bir durumdadır. İşsiz genç insan sayısının çok yüksek olması İslami kökten dinciliği teşvik edebilir - özellikle de ülkede sosyal yardım veren tek mercilin İslami gruplar olduğu bir zamanda.

Paul Krugman gibi ben de altı ay önce düşünülen en korkunç senaryoların artık gerçekleşmesini pek olası görmüyorum. İşler kötüye gidebilir ama çokünü giderek hafiflemeye başladı (örneğin, Mayıs ayında Çin’de yatırımların arttığı bildiriliyor). Krugman daha fazla mali teşvike ihtiyaç olabileceğini de belirtiyor. Mevcut araçlardan yararlanabilecek başarılı

bir makro politika bulunabilirse, en kötü mali teşvikten, yani yeniden silahlanmadan kaçınabiliriz. Ancak öyle görünüyor ki, En kötü dönem atlattıktan sonra askeri harcamaların artırılmasından ziyade azaltılması yönünde baskı olacaktır (en azından Batıda).

Ekonomik istikrarsızlık ekonomik milliyetçilik ve belki de siyasi milliyetçiliği arttıracak potansiyele, dolayısıyla bir çatışma yaratacak potansiyele sahiptir. Bu yazının yazıldığı günlerde korumacıların sesleri Avrupa Birliği’ne orana ABD’de daha yükselmiş durumda, ama bu konuda ciddi bir siyasi muhalefet potansiyeli de var. Halen işbirliği ile ilgili süslü söylevler sürmekte. Krizin gelişmekte olan ülkeler üzerindeki etkisi farklı farklı olabilir ve Pakistan gibi zaten istikrarsız ama stratejik açıdan önemli ülkeleri daha da istikrarsızlığa sürükleyebilir. Krizin açıkça gözler önüne serdiği gibi, küresel ekonomik gücün el değiştirmesinin hiç şüphesiz küresel stratejik denge üzerinde etkileri olacaktır. Sonuç olarak, krizin tüm dünyada ülke içi siyasi istikrarsızlığa yol açabileme potansiyeli vardır. Ticaret büyük bir darbe yemiştir. 1930’lar tipi ciddi bir korumacılık ekonomik açıdan bir darbe daha, siyasi açıdan ise ürkütücü bir tehlike olacaktır. Ancak eğer krizin makro kısmı halledilebilirse bu tehlike savuşturulabilir.

* Peter Holmes Sussex Üniversitesinde Lisans ve Lisansüstü düzeyinde Uluslararası Ekonomi dersi vermektedir. Holmes Avrupa Ekonomik Entegrasyonu konusunda ve diğer küresel kamu politikaları konularında (AB-Dünya Ticaret Örgütü ilişkileri dahil) uzmandır.

ADİL BİR EKONOMİK DÜZEN GEREKİYOR 'TÜRKİYE'YLE AMERİKA'NIN SURİYE KONUSUNDA ORTAK POZİSYONU VAR'

Ahmet Davutoğlu - Dışişleri Bakanı

Surîye halkının dile getirdiği talepler konusunda Türkiye'yle Amerika'nın ortak bir pozisyonu var, çünkü bunlar bizim de savunageldiğimiz değerler. "Arap uyanışı" konusunda Amerikan yönetimiyle devamlı temas halinde olduk. Bu süreç boyunca Türkiye'yle Amerika arasında yakın bir işbirliği ilişkisi oldu. Birçok konuda karşılıklı fikir alışverişiyle koordineli adımlar attık ve istişareler sürecektir.

Nükleer teknolojiye getirilebilecek muhtemel sınırlamalara karşıyız ama nükleer silaha da kesinlikle karşıyız. Türkiye daha önce olduğu gibi "kolaylaştırıcı bir rol oynamaya" hazır ve gerektiğinde her şeyi yapmaya kararlı. Çünkü İran'a uygulanan ambargolardan en büyük sıkıntıyı biz çekiyoruz. İran'la batı arasındaki gerilimin doğurduğu enerji fiyatları artışından da biz sıkıntı çekiyoruz. Türkiye'nin bu konuda yapabileceği çok katkı var; söyleyebileceği çok söz var. Amerikan tarafı da bunu yakinen biliyor. Bütün bu konularda Türkiye bundan sonra da şimdiye kadar olduğu gibi yapabileceği her türlü katkıyı vermeye devam edecek.

Washington'da birçok kimse Türk-Amerikan ilişkileri konusunda iki ülkenin hiç olmadığı kadar yakın olduğunu söylüyor. Bu değerlendirmeye katılıyorum. Gerçekten Türk-Amerikan ilişkileri Soğuk Savaş'tan bu yana, kurumsallaşmış; yapısal bir karakteri olan ilişkililerdir. Ancak son dönemde ilişkilerimizde, hem konu itibarıyla bir çeşitlenme var, hem de yoğunlaşma var. İlişkilerimizde stratejik boyutu haiz güvenlik ilişkileri dışında ekonomik ilişkilerimizi geliştirme kararlılığı

var. Bölgesel konular, uluslararası konularla ilgiliyse uluslararası gündemi ilgilendiren bütün konularda Türkiye'yle Amerika Birleşik Devletleri'nin yakın bir diyalogu var. Hem Ortadoğu'daki son gelişmeler, hem Balkanlar, Kafkaslar, Orta Asya, ekonomik kriz; bütün bu alanlarda birlikte çalışmamızı gerektiren çok sayıda dosya var. Tabii, Sayın Başkan Obama'yla Sayın Başbakanımız, Sayın Cumhurbaşkanımız arasında çok özel ilişkiler var. Bizim, Sayın Clinton'la geliştirdiğimiz yakın bir işbirliği anlayışı var. Bütün bunlar ilişkilerimize yeni boyutlar kazandırıyor. Ortadoğu'daki gelişmeler - Arap uyanışı dediğimiz süreç; Arap Baharı diye de adlandırılan süreç, sadece Suriye'yle sınırlı değil. Tunus'la başladı, Mısır'da, Libya'da, Yemen'de, Bahreyn'de, Suriye'de devam etti. Bütün bu süreç boyunca Türkiye'yle Amerika arasında yakın bir işbirliği

ilişkisi oldu. Birçok konuda karşılıklı fikir alışverişiyle koordineli adımlar attık. Suriye konusunda da yine referansta bulunduğumuz değerler, aynı değerler. Yani, demokratik bir Suriye'nin oluşması için serbest seçimlerin olabildiği; hukuk devleti, hukuk anlayışının yerleştiği; yolsuzluklara karşı açıklığın, şeffaflığın olduğu; hesap verilebilirliğin olduğu... ki bunlar Suriye halkının istediği talepler. Suriye halkının dile getirdiği bu talepler konusunda Türkiye'yle Amerika'nın ortak bir pozisyonu var çünkü bunlar bizim de savunageldiğimiz değerler. Ayrıca, gerek bölgesel inisiyatiflerde, yani Arap Birliği'yle birlikte aldığımız inisiyatiflerde, gerekse Birleşmiş Milletler zemininde de Türkiye'yle Amerika birlikte Suriye konusunda çalışıyorlar. Önümüzdeki dönemde de atılacak diplomatik

inisiyatifleri karşılıklı olarak istişare etmeye devam edeceğiz. Türkiye İran'ın komşusu olması sebebiyle ve tabii nükleer konuların hassasiyeti göz önüne alındığında son beş-altı yıldır bu konuda aktif bir rol üstlendi. Son olarak biliyorsunuz, 2010'da Brezilya'yla birlikte bir diplomatik inisiyatifimiz oldu, bir anlaşma sağlandı; ama yeterince değerlendirilemedi. Geçen sene de son görüşme İstanbul'da yapıldı P5+1 ile İran tarafları arasında. Şimdi de Türkiye herhangi bir kolaylaştırıcı rol gerektiğinde her şeyi yapmaya kararlı. Amerikan tarafı da bunu yakinen biliyor. Bütün bu konularda Türkiye bundan sonra da şimdiye kadar olduğu gibi yapabileceği her türlü katkıyı vermeye devam edecek.

Orta Doğu'daki tüm sorunlar aslında Filistin sorununa dayanıyor. Filistin devletinin kurulmasına şu andan itibaren bile destek verebiliriz. Açık konuşmam gerekirse, Rusya ne kadar BM Güvenlik Konseyi'nde oylan Suriye karar tasarısını veto ederek yanlış bir karar veriyorsa, Amerika'nın da Filistin devletini veto etmesi bizce yanlıştır. Soğuk Savaş dönemi sonrasında herkesi kapsayan yeni bir küresel düzene ihtiyaç var. Eğer son dönemde yaşadığımız ekonomik ve siyasi depremin sorunlarını uygun bir şekilde çözemsek, bu durumda yeni bir toplantıya, yeni bir konferansa, uluslararası örgütlerin yeniden yapılanmasına gereksinim var. Yeni, gerçek ve herkesi kapsayan bir küresel düzene ihtiyaç var. Bu düzene; çok taraflılık, adil bir ekonomik düzen ve kapsayıcı bir kültürel birliktelik gerekiyor.

HAMMADDE MÜCADELESİ KIZIŞIYOR

Yüksek teknoloji çağında, rodyum, tantal, kobalt, koltan gibi nadir elementlerin önemi giderek artıyor. AB, bu elementlerin yüzde 97'sini elinde bulunduran Çin'e bağımlılığı azaltmak için strateji arayışında. Yüksek teknoloji sektörünün can damarı olan nadir elementler, cep telefonundan iPad'e, düz ekrandan elektrikli otomobillere, teknolojik ürünlerin hemen hepsinde kullanılıyor. Ancak Avrupa sanayisi, giderek daha çok ihtiyaç duyulan nadir elementlerde neredeyse tamamen dışa bağımlı. Dünyadaki nadir elementlerin yüzde 97'sini elinde bulunduran Çin'in kendi artan ihtiyacını karşılamak için ihracatı kısması da Avrupa'da darboğaz korkularını artırıyor. Avrupa bu nedenle yıllardır bu uluslararası pokerde nasıl rol oynayabileceğini tartışıyor. Avrupa Komisyonu'nun geçtiğimiz yıl şubat ayında açıkladığı hammadde stratejisi, pek çokları tarafından önemli ayrıntılar üzerine yeterince eğilmediği gerekçesiyle eleştirilmişti. Komisyon bunun üzerine geçtiğimiz günlerde bazı noktaları somutlaştırma yoluna gitti. Buna göre AB ülkeleri, şirketler, özel ve kamu araştırmacıları; hammaddelerin keşfi, çıkarılması ve işlenmesinde birlikte çalışacak, geleceğin teknolojilerini geliştirebilmek için güç birliği yapacak.

Komisyon'un bu doğrultuda belirlediği somut hedeflere 2020 yılına kadar ulaşılması amaçlanıyor. En önemli adım, ithalata bağımlılığı azaltmak için kendi hammadde kaynaklarına yönelmek. Avrupa Komisyonu bu konuda ümitli. Avrupa'da yaklaşık 100 milyar euro de-

gerinde yeraltı zenginliği olduğu tahmin ediliyor. Ancak yer ve deniz tabanı altındaki bu hazine 500 ila 1000 metre derinlikte bulunuyor.

DW'ye konuşan Köln'deki Alman Ekonomi Enstitüsü'nden hammadde uzmanı Hubertus Bardt, bu planı değerli bir adım olarak nitelendirdi, ancak rekabet gücüne sahip olabilmek için masrafların kabul edilebilir düzeyde olması gerektiğine de dikkat çekti. "Biraz gecikmiş bir adım. Ama öngörülen hedeflerde başarıya ulaşırsa, Avrupa doğru yolda demektir." AB Komisyonu da bu sorunun farkında. Bu nedenle erişilmesi zor elementleri uygun bir maliyetle ve etkili bir şekilde çıkarabilmek için yeni teknolojilere bel bağlıyor. Ayrıca doğal kaynakların yerini alabilecek kaynaklar geliştirilmesi, elektronik aletlerde kullanılan hammaddelerin çevre dostu bir şekilde yeniden dönüştürülmesi, planlar arasında. Tek bir AB vatandaşının şu an yılda ortalama 17 kilo elektronik çöpe neden olduğu düşünüldüğünde, bu miktarın 2020 yılına kadar 24 kiloya yükseleceği tahmin ediliyor.

AB ülkelerinin araştırma-geliştirmedeki bu güç birliği planının önündeki olası tek engel ise ayrıntılar ve somut uygulamada ulusal çıkarlardan kaynaklanabilecek çatışmalar. Avrupa Parlamentosu Yeşiller grubu başkan yardımcısı Reinhard Bütikofer, verdiği demeçte, ülkeler arasında görüş ayrılıklarının hep var olduğuna dikkat çekti.

"Şu an da maalesef durum bu. Ülkeler tek çizgide ilerleyemiyor. Örneğin elektronik atıklar sorunu. Bunlar aslında çok önemli hammad-

de kaynakları. Çünkü içlerinde yeniden kullanılabilir pek çok nadir element bulunuyor. Buna rağmen elektronik atıklar büyük ölçüde kaçak olarak dışarıya ihraç ediliyor, herhangi başka bir yerde yakılıp atılıyor. Bu hem toprağı zehirliyor, hem üçüncü dünya ülkelerindeki çocukların sağlığını bozuyor, hem de hammaddeler büyük ölçüde çarçur edilmiş oluyor." Bütikofer yine de tüm sorunlara rağmen AB ülkeleri arasındaki güç birliğinin Avrupa'yı Çin'in şantajları karşısında güçlendireceği görüşünde. Avrupa Parlamentosu'nun Alman üyesi, AB'nin kendi hammadde kaynakları yeterli olmadığından Afrika ya da Güney Amerika'daki diğer üretici ülkelerle hammadde ortaklıklarının geliştirilmesi gerektiğini belirtiyor. "Bazı nadir elementlerde Çin çok dominant konumda. Ama bunun nedeni, aslında Avrupa ve ABD'nin buna karşı hiçbir şey yapmamış olması. Konu Çin'in tekel olması değil."

Alman Ekonomi Enstitüsü'nden hammadde uzmanı Hubertus Bardt da Çin'e bağımlılıktan kurtulmanın sadece dış yardımla mümkün olacağı görüşünde. Bardt bu konudaki en önemli zorluluğun, ithalat-ihracat dengesinin bozulmaması için pazarları açık tutmak olduğunu belirtiyor: "Bu Çin ile de büyük bir tartışma konusu. Çin pazarlarını dışa kapıyor ve AB ile ABD'de yapılan üretimi kendine çekmeye çalışıyor. Uluslararası ticaret müzakerelerinde Avrupa'nın buna karşı koyması gerek. AB'nin kendi hammadde kaynaklarını kullanarak bağımlılığını azaltması buna yardımcı olacaktır."

